GORENJSKI GLAS

CENA 4.50 din — LETO XLIII — št. 4.

Kranj, torek, 16. januarja 1990

stran 3

Najslabše se bo godilo "cvekarjem"

Zahteve po vrnitvi zemlje in gospodarjenju v svojem gozdu

Ljubljanska banka
Gorenjska banka Kranj
GORENJC IN FORMULA 1 BANKA PRIHRANKA

Štipendije: kakšne in za koga?

Kolikor bolj premišljujem o današnji in prihajajočih generacijah šolarjev, bolj me skrbi. Koliko izmed njih morda nikoli ne bo inženirjev, zdravnikov, učiteljev samo zato, ker jim starši ne bodo mogli plačati dolgotrajnega študija, do štipendije pa se ne bodo mogli prikopati! In koliko bomo zaradi tega siromašnejši mi vsi?!

Morda sem pretirano pesimistična. Bog, da bi bilo res; da cena študija ne bi bila previsoka za šolajoče in njihove starše, da se jim ne bi bilo treba poganjati za delo na "sivem trgu", si pritrgovati pri ustih, zdravju. Obleka je še najmanj bistvena.

Prejšnje šolsko leto je število kadrovskih štipendij na Gorenjskem padlo za petnajst odstotkov, padec zaznavamo tudi to letos. V anketi, ki jo je kranjska skupnost za zaposlovanje naslovila na 40 večjih gorenjskih firm, stoji črno na belem, da bo prihodnje leto spet "redukcija". Torej zveze, poznanstva?

Naval na štipendije iz združenih sredstev se je s padcem kadrovskih štipendij in vse skromnejšim družinskem standardu šolajočih primerno povečal. Kar za 40 odstotkov več štipendistov iz združenih sredstev je na Gorenjskem, letos več, kot jih je bilo lani.

Prihodnje šolsko leto jih bo še več. Pa bo tudi denar? Morda, morda ne. Povprečna štipendija iz združenih sredstev je decembra znašala 244 dinarjev, januarja se zaradi realnega zaostajanja od septembra sem povečuje za 80 odstotkov, na povprečnih 440 dinarjev. Sliši se nekaj, v resnici pa je to komaj petnajst odstotkov povprečne slovenske delavske plače (kar je komaj za preživetje), v resnici prenekaterega šolarja toliko ali celo več stane samo mesečna avtobusna vozovnica.

S kakšnimi obeti torej v nove čase? Štipendija iz združenih sredstev je že zdaj za mnoge šolarje edina materialna pomoč in spodbuda za učenje, zato je niti številčno niti vrednostno ne bi smeli skrajševati. Sicer pa se ponujajo vsaj tri rešitve: prvič, z nespremenjenimi merili vzdrževati število štipendij z nizkimi zneski, drugič, bistveno zaostriti merila in dati štipendijo samo socialno najbolj prizadetim, druge pa odrezati in, tretjič, povečati prispevek delavcev za štipendije. Sama sem vsekakor za tretjo možnost. Morda sploh ne bi bilo treba formalno zviševati obremenitve gospodarstva, ampak v okviru enotnega republiškega proračuna, ki po novem vključuje tudi denar za družbene dejavnosti in nad katero ima roke republiška vlada, dinarje tako premešati, da ne bi nikogar bolelo. Saj za to gre pri oblikovanju sodobne, strokovne, tržne javne uprave, mar ne?

H. Jelovčan

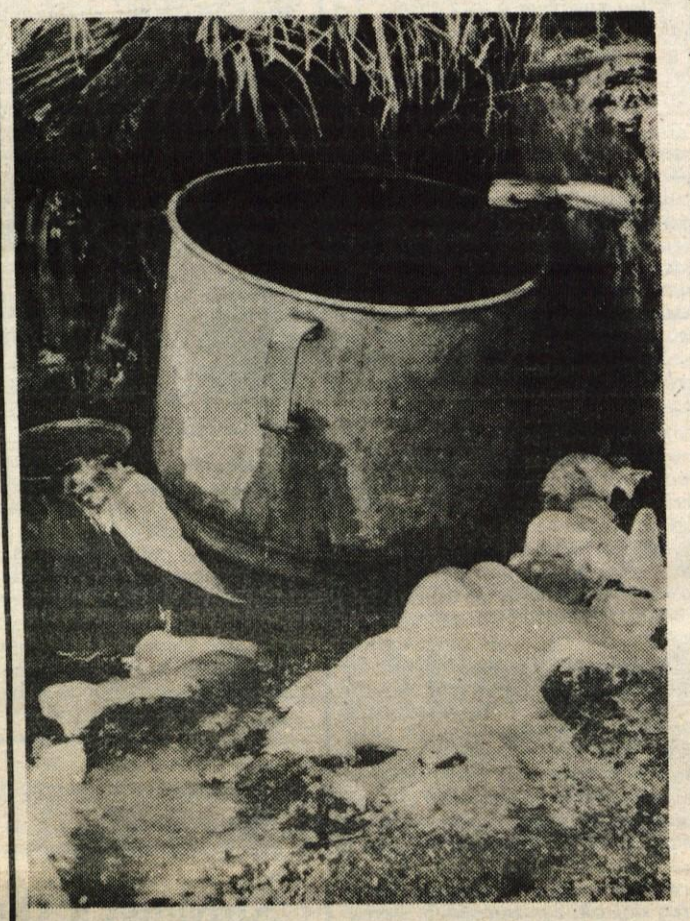

Pa vendarle je tudi pri nas zima... - Foto: D. Dolenc

Pocenitev živil

Ljubljana, 15. januarja - Kot so povedali na novinarski konferenci, ki jo je včeraj, v ponedeljek, sklical republiški komite za tržišče in splošne gospodarske zadeve, bo večina pekovskih organizacij v Sloveniji danes, v torek, pocenila kruh za 15 odstotkov, do konca tedna, najkasneje do petka, pa je mogoče pričakovati pocenitve še nekaterih živil. Moka v trgovinah (in tudi za potrebe pekarn in drugih predelovalnih organizacij) se bo pocenila za 15 odstotkov. Slovenski oljarji naj bi že danes, v torek, znižali ceno olja za 12 odstotkov, v trgovinah pa naj bi se pocenilo v naslednjih dneh oz., potem ko bodo v trgovinah opravili inventuro. Vse je tudi pripravljeno, so povedali na novinarski konferenci, da se ta teden poceni tudi sladkor, in sicer tako kot moka in kruh za 15 odstotkov. Cena mleka se predvidoma ne bo spremenila, pričakovati pa je, da bodo pocenitvam osnovnih živil sledile tudi pocenitve nekaterih drugih prehrambenih izdelkov. Do pocenitev je prišlo zato, ker po novem letu ni več razloga za vračunavanje inflacije v ceno izdelkov.

C. Z.

Ljuba Tadić bo gostoval v Kranju

Znameniti jugoslovanski igralec bo uprizarjal Platonov "Sokratov zagovor".

Jutri zvečer začenja s svojimi nastopi v kranjskem Prešernovem gledališču igralec Ljuba Tadić, ki bo za vse abonmaje uprizoril temeljno delo človeštva Platonov "Sokratov zagovor". Tadićeva uprizoritev Platona je že postala legendarna v jugoslovanskem gledališču, saj jo je Ljuba Tadić uprizoril že več kot tisočkrat. Nastop Ljube Tadića pomeni za Kranj izjemen umetniški dogodek. S svojo uprizoritvijo Platona bo Ljuba Tadić gost Prešernvoega gledališča do vključno 26. januarja. (ar)

ZSMS še skriva imena

Ljubljana, 12. januarja - Na tiskovni konferenci so predstavniki RK ZSMS predstavili potek priprav na spomladanske volitve. Posebej je bilo poudarjeno, da bodo na republiški ravni nastopili z lastnimi listami, na občinskih ravneh lahko tudi skupaj z drugimi, praviloma z DEMOS-om, in da kakršnekoli koalicije pridejo v poštev šele po volitvah. Kandidati ZSMS bodo širši javnosti znani 1. februarja oziroma 1. marca, že sedaj pa je jasno, da bodo nosilci list praviloma ljudje z vodstva ZSMS-jevskega aparata. Več na strani 2.

V. B

Centralni komite ZKS

Priprave na izredni kongres ZKJ

Ljubljana, 16. januarja - Centralni komite Zveze komunistov Slovenije bo v dopoldanskem delu današnje seje obravnaval priprave na volitve in reorganizacijo ZK v organih državne uprave, v popoldanskem pa priprave na 14. izredni kongres ZKJ. Kot je znano, je 11. kongres ZKS pooblastil delegate Slovenije za kongres ZKJ, da se "dosledno zavzemajo za preoblikovanje ZK Jugoslavije v zvezo samostojnih republiških organizacij, ki se svobodno povezujejo v ZK Jugoslavije". Ta sklep je izzval v Jugoslaviji, še posebej na enem od republiških partijskih kongresov, različne reakcije, predvsem pa oceno, da gre za težnjo ZKS po posebnem, privilegiranem položaju v ZKJ. V ZKS se sprašujejo, kdo sploh ima takšen položaj; a če ga kdo že ima, potem zagotovo ne ZKS, ampak tisti, ki poskušajo stalno prikazovati ZKS kot dežurnega krivca za razmere v Jugoslaviji in Srbiji. Kakšen je položaj ZKS v ZKJ, najbolje pove primerjava, da je centralni komite ZKJ obsodil dopolnila slovenske ustave in skušal zavezati slovenske komuniste, da glasujejo v nasprotju s stališči iz javne razprave, na srbsko prekinitev odnosov s Slovenije, ki je v nasprotju s politiko ZKJ pomenila odkrito vmešavanje politike v gospodarstvo, pa ni reagirala.

C. Z.

Ogrožena izplačila

Izplačilni dan ne drži več?

Kranj, 15. januarja - Nelikvidne tovarne, ki so bile za izplačilo osebnih dohodkov doslej odvisne od bančnih posojil, so se januarja znašle v hudem precepu. Na kredite se ne morejo več zanašati in v ponekod je izplačilo ogroženo. Po gorenjskih sindikalnih organizacijah smo poizvedeli, kod utegne zaradi tega počiti.

V najbolj problematičnih treh kranjskih firmah, Gradbincu, Tekstilindusu in Iskri ERO so po besedah Jožeta Antolina, predsednika kranjskih sindikatov, uspeli najti kompromisno rešitev, tako da so delavci danes dobili plače. V Tekstilindusu na primer, kjer je prejšnji mesec za biti ali ne biti, so danes izplačali osebne dohodke, za ceno odloženega plačila računov dobaviteljem.

V radovljiškem sindikatu niso vedeli za noben primer odlaganja izplačilnega dne. V Škofji Loki pa so se na to nadlogo pripravili že konec lanskega leta, ko so zaradi srbskega bojkota pričakovali nelikvidnost nekaterih firm, zamike v izplačilih in prisilne dopuste. Predvidevanja so se uresničila, zaostrena likvidnost se pojavlja zlasti v lesni in kovinski industriji. V loškem sindikatu pravijo, da je temu vzroku pripisati tudi nekajdnevni zamik v tokratnih izplačilih, pa tudi decembrski pojav prisilnih dopustov. Od republiške vlade in gospodarske zbornice zatorej zahtevajo, da izterja račune iz Srbije.

Kot so nam povedali v Tržiču, so večino plač v občini podelili že minuli teden, ustavilo se je le v BPT. Zagotovili so, da bodo plače danes, vendar so nelikvidni in do danes niso našli pokritja za izplačilo. Sicer pa so delavcem obljubili, da bodo plače skušali izplačati še v začetku tedna.

V Iskri na Blejski Dobravi jim niso uspeli obljubiti niti tega. Nasprotno, kot smo izvedeli na jeseniškem sindikatu, do 22. januarja plač zagotovo še ne bo. Sindikat bo pri občinskem upravnem organu za delavce, ki so ob izplačilnem dnevu ostali brez dohodka, dosegel odložitev plačila računov za stanarino, ogrevanje in drugo, medtem ko bo najbolj ogroženim skušal pomagati s socialnimi pomočmi iz svojih virov.

D. Ž.

Smučarski konec tedna

Naključje ali obet napredka

Kranj, 15. januarja - Preteklo nedeljo si bomo zapomnili. Ko smo že obupavali nad uspehi naših smučarjev in je bila osvojena točka v tekmovanjih za svetovni pokal že prava redkost, je našim smučarkam v avstrijskem Hausu uspel podvig: Veronika Šarec, to nesrečno dekle zadnjih dveh tekem, je zmagala, ob njej pa je bila Mateja Svet peta, vedno boljša Nataša Bokal deveta in Katjuša Pušnik enajsta. Ta uspeh nas spominja na zlate čase našega smučanja, na generacijo Križaja, Strela, Franka in Kuralta, ko so se po trije, štirje uvrščali med najboljše. Upamo, da to ni le naključje, ampak obet novih uspehov. Tudi v moškem alpskem smučanju smo v nedeljo, na veleslalomu v La Villi, iztržili točke pokala. Ne veliko sicer, kar pa ta hip ni najpomembnejše. Pomembneje je, da sta jih osvojila smučarja, na katera nismo stavili: Sašo Robič in mladi Mitja Kunc. Nam je končno kapnilo v glavo, da pošljemo na tekme svetovnega pokala tiste, ki so sposobni kaj doseči, ne pa smučarje, sicer bolj znane po imenu. Tako počno v drugih reprezentancah, na primer v Avstriji, pa se jim bogato obrestuje. Še posebej nedeljski moški veleslalom v La Villi oziroma Alta Badiji je pokazal, da neizbežno prihaja čas nove generacije. Kroell iz Avstrije, Nyberg s Švedske, Kjus z Norveške, pa še kopica mladih, upajmo da tudi naših vključno s Kuncem, bodo bodoči režiserji svetovne alpske smučarije. To zamenjavo generacij pa upajmo, seveda če bomo znali, lahko obogatimo tudi Jugoslovani.

J. Košnjek

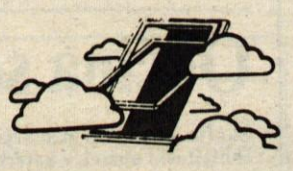

BOSCH AVTOELEKTRIKAR
MÜNCH
CELOVEC, LASTENSTRASSE 21
Tel.: 9943-463-31593
(PRI GLAVNI ŽELEZNIŠKI POSTAJI)
TAXISTI POZOR!
KINZLE SERVISNA SLUŽBA
PRODAJA
VGRADNJA IN NASTAVITEV
TAXIMETROV
ZA SLOVENIJO

MIHA NAGLIČ
ZUNANJEPOLITIČNI KOMENTAR

Osamosvojitev — z odcepitvijo ali brez?

Ko je Gorbačov prejšnji teden prišel v Litvo, da bi spametoval odpadniške in trmoglave Litovce, so sovjetski mediji poskrbeli, da je cel svet videl, kako je položil cvetje na Leninov spomenik v Vilni. Tedaj se mi je razkrila neka očitna vzporednica med obema: Lenin je pred 70 leti v duhu dialektičnega načela negacije negacije zrušil ruski imperij tako, da ga je hkrati ohranil in povzdvignil v sovjetskega; Gorbačov se bori za ohranitev kontinuitete slednjega, ki je zdaj sam na tem, da se razkroji.

Da bo primerjava bolj razvidna, si osvežimo spomin. Oktobrska revolucija je bila delavska v mestih, kmečka na podeželju in hkrati še nacionalna za vse tiste narode in narodnosti, ki jih je carski imperializem na silo osvojil in zaprl v »ječo narodov«. Novembra 1917 je Lenin razglasil, da imajo vsi narodi pravico do samoodločbe vključno do odcepitve. Finska, dežele ob Baltiku, Ukrajina, Belorusija, Armenija, Gruzija, Azerbajdžan, muslimanska ljudstva v Turkestanu, baškirski Tatari v Povolžju in na Uralu — vse te dežele in ljudstva so vzela stvar zares in se podala na pot osamosvajanja. Toda že v letih 1920-21, ko je krmilo revolucije prevzemal Stalin, je od velikega načela po Leninovih lastnih besedah ostal le še zmečkan papir.

*Dejansko so se osamosvojile in odcepile le tiste države, ki so imele tako močno zunanjo oporo, da so se lahko zoperstavile novi sovjetski sili: Finsko je podprla Nemčija, baltske dežele Anglija, Poljsko pa Francija. Vse druge od prej naštetih dežel, ki so morale po sili razmer ostati v sovjetski federaciji, pa zdaj spet težijo k osamosvojitvi. Brkati promotor »prijateljstva narodov« je že kot v. d. Lenina razglasil pravico do samoodločbe in odcepitve za meščansko, kajti proletariat naj bi imel povsod isti, nadnacionalni, sovjetski interes. Medtem je pretekel čas enega človeškega življenja in nacionalno je spet prevladalo nad internacionalnim. Sedanji upravitelj Leninove dediščine je napovedal celo sprejetje zakona o odcepitvi. Zdaj gre torej spet zares. V težnjah po ponovni samoodločbi tokrat prednjačijo pribaltske republike Litva, Latvija in Estonija. Te so sicer v letih 1918-40 že uživale dve desetletji negotove samostojnosti, drugače pa so bile vedno stisnjene v primežu germanskih (Nemčija, Švedska) in slovenskih (Rusija, Poljska) sosedov. Litva, zgodovinska potomka Velike kneževine Litve, je tudi tokrat najbolj samozavestna. Litovska partija se je odcepila od sovjetske in se zavzema za **konfederacijo,** gibanje narodnega preporoda Sajudis za zahteva še večjo samostojnost in pristaja kvečjemu na nekakšen **sovjetski commonwealth**. Gorbačov ima sicer v rokah meč, vendar bi litovski vozel gotovo raje razvozlal v kompromis kot presekal. Zato poleg » pravil izstopa iz SZ obeta tudi **novo federacijo,** ki bi zagotavljala politično suverenost in ekonomsko samostojnost vseh zveznih enot, ne glede na njihovo velikost. Zraven perestrojke in glasnosti se zdaj uveljavlja še načelo soglasnosti. Sliši se lepo, a kaj, ko je Gorbačov prepričan, da naj bi se tako soglasje še naprej tvorilo predvsem v enotni sovjetski partiji; tudi on očitno (še) ne more brez leninskih načel.*

Vprašanje je torej, ali v mednarodnih skupnostih, ki so jih svoj čas zasnovali boljševiki, različni narodi sploh lahko sobivajo brez take ali drugačne »enotnosti«. Se res ne morejo osamosvojiti, ne da bi se tudi odcepili?

Časi so taki, da obetajo skorajšen odgovor. Tako v ZSSR kot v SFRJ. Očitne so namreč vzporednice med KP SZ in ZKJ, med litovsko in slovensko partijo, med Sajudisom in DEMOSom, med Gorbačovovo perestrojko in Markovićevim programom reform...

Politična suverenost in ekonomska samostojnost Litve in Slovenije sta torej v načelu jasni, vprašanje je le, ali ju je mogoče tudi dejansko doseči že v okviru danih državnih zvez ali pa šele z odcepitvijo!

GORENJSKI GLAS
več kot časopis

GORENJSKI GLAS

Ob 35-letnici izhajanja je kolektiv Gorenjskega glasa prejel red zaslug za narod s srebrno zvezdo

Ustanoviteljice Gorenjskega glasa so občinske konference SZDL Jesenic, Kranja, Radovljice, Škofje Loke in Tržiča

Izdaja Časopisno podjetje Glas Kranj, tisk ČGP Delo Ljubljana

Predsednica časopisnega sveta Kristina Kobal

Gorenjski glas urejamo in pišemo: **Štefan Žargi** (glavni urednik in direktor), **Leopoldina Bogataj** (odgovorna urednica), **Jože Košnjek** (notranja politika, šport), **Marija Volčjak** (gospodarstvo, Kranj), **Andrej Žalar** (gorenjski kraji in ljudje, komunalne dejavnosti), **Lea Mencinger** (kultura), **Helena Jelovčan** (izobraževanje, iz šolskih klopi, Škofja Loka), **Cveto Zaplotnik** (kmetijstvo, kronika, Radovljica), **Darinka Sedej** (razvedrilo, Jesenice), **Danica Dolenc** (tradicije NOB, naši kraji, za dom in družino), **Stojan Saje** (družbene organizacije in društva, SLO in DS, ekologija), **Danica Zavrl Žlebir** (socialna politika, Tržič), **Dušan Humer** (šport), **Vine Bešter** (mladina, kultura), **Franc Perdan in Gorazd Šinik** (fotografija), **Igor Pokorn** (oblikovanje), **Mirjana Draksler in Uroš Bizjak** (tehnično urejanje) in **Marjeta Vozlič** (lektoriranje).

Naslov uredništva in uprave: Kranj, Moše Pijadeja 1 — Tekoči račun pri SDK 51500-603-31999 — Telefoni: direktor in glavni urednik 28-463, novinarji in odgovorna urednica 21-860 in 21-835, ekonomska propaganda 23-987, računovodstvo, naročnine 28-463, mali oglasi 27-960.

Časopis je oproščen prometnega davka po pristojnem mnenju 421-1/72.

uredništvo tel. 21860

Ustanovni zbor jeseniške podružnice Slovenske kmečke zveze

Zahteve po vrnitvi zemlje in gospodarjenju v svojem gozdu

Jesenice, 12. januarja - Kmetje iz jeseniške občine so v petek ustanovili podružnico Slovenske kmečke zveze in (po zapletu) imenovali začasni odbor, ki bo vodil podružnico do volitev. Obsežno in včasih precej čustveno razpravljanje, v katerem so prišla do izraza tudi osebna nesoglasja, so strnili v zahteve po vrnitvi zemlje nekdanjih agrarnih skupnosti in zemlje, ki jim je bila odvzeta zaradi zemljiškega maksimuma, v zahtevo po tem, da ne bi bili le formalni lastniki, ampak tudi gospodarji v svojem gozdu, in da bi bila prodaja lesa prosta. Zahtevali so tudi, da bi bili vsi, ki kmetujejo (ne glede, ali je kmetijstvo njihova glavna, dopolnilna ali ljubiteljska dejavnost), enakopravni; kmečko zvezo pa so pozvali, naj se več ukvarja s strokovnimi vprašanji. Na ustanovnem zboru, ki je bil med najbolje obiskanimi na Gorenjskem, se je v zvezo včlanilo več kot sto kmetov.

Marija Markeš, sekretarka Slovenske kmečke zveze, je dejala, da ima zveza že okrog 140 podružnic v Sloveniji in da je število članov (okrog 25 tisoč) tista moč, ki je zdaj, ko zveza še nima svojih predstavnikov v parlamentu, tudi sedanja republiška oblast ne more zaobiti.

Kmet **Janez Sebat iz Smokuča** je dejal, da je v jeseniški občini manj kot dva odstotka kmečkega prebivalstva in da je bil kmet v preteklosti kulak, združeni kooperant, individualni kmetijski proizvajalec, kmetijski delavec itd., samo kmet ne. Čeprav je povojna oblast v strahu pred gospodarsko močnim in politično vplivnim kmetom razbila kmetijstvo na majhne kmetije, uspeha ni bilo. **Tonček Dolar** je v imenu pašne skupnosti Vrba zahteval, da se jim vrne del pašnika, ki jim je bil odvzet po krivici in brez plačila. **Kmet Mirko Zupan iz Smokuča** je pripovedoval, da sta bila z očetom po vojni zaprta, ker sta se uprla članstvu v kmetijski obdelovalni zadrugi, in da se je oče potlej uprl tudi nasilnemu odvzemu zemlje za potrebe kmetijske zadruge. Vprašal se je tudi, kdo bo zaradi nestrokovnosti pri urejanju pašnikov odgovarjal za erozijo na Potoški planini in za zapravljeni družbeni denar; sicer pa je dejal, da salonskih strokovnjakov ne spoštuje, ampak le tiste, ki znajo tudi sami kmetovati in gospodariti. **Tinca Klinar iz Plavškega rovta** je predlagala, naj bi se kmečka zveza zavzela za vrnitev zemlje, ki je bila po vojni kmetom odvzeta zaradi zemljiškega maksimuma. **Vid Černe** je dejal, da gorskemu kmetu mačehovsko "vlada" zakon o gozdarstvu in da ga ta zakon potiska na raven fevdalizma - ves les mora oddati gozdnemu gospodarstvu, za domačo uporabo pa mu ostane manj kot desetina in mora zato, če hoče dobiti kaj več, pisati prošnje. Ker tudi z zasebnim gozdom gospodari gozdno gospodarstvo, je kmet le dninar v svojem gozdu. Posledice so dobro vidne: praznenje hribovskega sveta, zaraščanje pašnikov in košenic... **Jože Šavor, dolgoletni vodja jeseniške kmetijske zemljiške skupnosti, zdaj pa vodja republiške kmetijske inšpekcije,** je dejal, da bo moralo priti do večanja kmetij in do koncentracije zemlje, če bomo hoteli imeti 40 do 50 odstotkov cenejšo hrano. **Franc Anderle iz Hraš pri Radovljici, sicer član radovljiške podružnice kmečke zveze,** si je na podlagi slabih izkušenj, ko so kmetje pri odločanju v raznih zadružnih in GG-jevskih samoupravnih organih brez premisleka dvigovali roke, želel predvsem to, da bi kmečka zveza vplivala na večjo pokončnost kmetov. **Kmet Anton Dolenc iz Vrbenj, prav tako član radovljiške podružnice,** je menil, da o velikosti kmetij v enotnega obrazca za ves svet in da mora vsaka dežela najti kraj jem primerne rešitve. Ker je kmet najboljši ekolog, bi moral ohraniti majhne in velike kmetije. **Pavel Razinger,** ki je vodil ustanovni zbor, je opozoril na to, da imajo po novem zakonu pravico do nabave gradbenega materiala (za gradnjo in obnovo gospodarskih stavb) brez plačila prometnega davka le "čisti" kmetje oz. tiste kmetije, na katerih je vsaj en kmečko zavarovan, in da bo to slabo vplivalo na jeseniško kmetijstvo.

C. Zaplotnik

Na ustanovnem zboru so nameravali izvoliti upravni organ podružnice, vendar so imenovali le začasnega. Nekateri kmetje se namreč niso strinjali s predlogom iniciativnega odbora in so zahtevali, naj bi člane, ki bodo zastopali določeno območje (vas) v upravnem odboru, izvolili kmetje tistega območja (vasi) na neposrednih in tajnih volitvah.

Ustanovni zbor so pozdravili Alojz Kalan (SZDL), Oto Kelih (ZKS), Matjaž Peskar (ZSMS), Alfred Šprager (socialdemokrati) in predsednik občinske skupščine Jakob Medja.

Zvezna vlada predlaga spremembo zvezne ustave

Slovenska skupščina proti

Ljubljana, 12. januarja - Razmere za hitro spreminjanje zvezne ustave niso zrele, prav tako pa je predlog zveznega izvršnega sveta preveč centralistično usmerjen. To ne pomeni, da Slovenija ni za pisanje sodobne zvezne ustave in da frontalno nasprotuje predlogu zvezne vlade. Slovenska skupščina je na zasedanju pretekli teden menila, da soglaša s predlogom vlade glede enakopravnosti lastnin in odprave zemljiškega maksimuma, odločno pa zavrača večje pristojnosti centralne državne varnosti, ker to nima nobene zveze z uspešnostjo gospodarske reforme, prav tako pa predlagane večje pristojnosti pri gospodarstvu in finančnih tokovih, kar bistveno ruši sedanja federalna razmerja. Uspešno izpeljavo reform zagotavlja že sedanja ustava, sploh pa je za Slovenijo nesprejemljivo paketno sprejemanje sprememb, ampak bi morali iskati soglasje republik in pokrajin za vsako dopolnilo posebej. Slovenska skupščina pa je hkrati dala Jugoslaviji pobudo za sodobno spremembo zvezne ustave. Slovenska pobuda, prejela jo je tudi zvezna ustavna komisija, ki je zasedala včeraj, obsega 26 točk. Nova zvezna ustava naj bi zagotovila svobodo političnega združevanja, popolno enakopravnost vseh lastnin, enakopravno sodelovanje pri delitvi rezultatov dela, ukinitev zemljiškega maksimuma, uveljavitev vseh človekovih in državljanskih pravic, enotnost sodne funkcije in ukinitev sodišč združenega dela, črtanje ideoloških gesel, da se ukine federalni sklad za nerazvite in naj ga nadomesti dogovor republik in pokrajin. S takšnimi stališči soglaša tudi republiška ustavna komisija.

J. Košnjek

Obnovljeni prostori Ljudske tehnike

Poslej bolj množično in pestro

Škofja Loka, 15. januarja - V četrtek popoldne so člani društva Ljudske tehnike iz Škofje Loke v kleti trgovskega centra v Podlubniku odprli prenovljene društvene prostore.

Skupna površina treh prostorov meri prek sto kvadratnih metrov. Člani društva so prebelili stene in položili tople pode te s tem ustvarili lepše in toplejše pogoje za bolj ustvarjalno delo tako mentorjev kot otrok. Kupili so tudi precej ročnega orodja.

V škofjeloškem društvu Ljudske tehnike aktivno sodeluje dvanajst mentorjev, medtem ko k "pouku" redno zahaja 3 otrok, ki najraje oblikujejo modele letal in ladij. Sestajajo se dvakrat na teden. Z boljšimi pogoji za delo bo društvo lahko razvilo nove dejavnosti in mladeži pogosteje odprlo vrata. Posebej poster program pripravljajo za prihajajoče zimske počitnice, ki bo do očitno spet "zelene".

Denar za prenovo društevnih prostorov in nakup orodja je večjidel prispeval svet za ljudsko obrambo, sicer pa društvu z denarjem in materiali pomagajo tudi nekatera podjetja. Trenutno se v društvu brusijo pete za to, da bi prišli v program občinskega odbora za raziskovalno dejavnost.

H. Jelovčan

Davčne spodbude za nova podjetja

Občina se odpoveduje dohodku prvega leta

Škofja Loka, 15. januarja - Vsa na novo ustanovljena podjetja v škofjeloški občini, v katerih bosta redno zaposlena najmanj dva delavca, bodo prvo leto povsem oproščena plačila občinskih prispevkov in davkov iz dohodka; drugo leto poslovanja bo oprostitev polovična, tretje leto pa četrtinska. Takšne spodbude bo med prvimi deležno tudi žirovsko podjetje Vibro, ustanovljeno maja lani.

V Vibru so "štartali" z 22 delavci; polovica jih je prišla skupaj z izločenim programom iz Kladivarja, polovica pa na novo, od zunaj. Večinoma so to mladi, korajžni ljudje, ki pa jim manjka izkušenj pri vodenju podjetja ter tudi denarja za predstavitev in uveljavitev na trgu. Z denarjem, ki so ga decembra plačali za sise materialne proizvodnje, bi po besedah direktorja podjetja lahko plačali enega novega mladega strokovnjaka, ki ga krvavo rabijo, a si ga zdaj ne morejo privoščiti.

Oprostitve plačila občinskih prispevkov in davkov, kot so si jih zamislili v škofjeloški občini, torej za mlada podjetja pomenijo določeno olajšavo in spodbudo. Kot pravijo v občinskem izvršnem svetu, je nekoliko nerazumljivo, da bi tisti, ki davek pobira, ne mogel ga nekomu zaradi togega republiškega predpisa tudi odpustiti.

Nova podjetja, ki se porajajo, imajo oziroma bodo imela praviloma v začetku težave pri zagotavljanju denarja za nemoteno poslovanje. V prihodnje bo družbena potreba po novih podjetjih, ki bodo zaposlovala presežke delavcev, še večja. Zato v škofjeloški občini predlagajo, naj bi bila poleg oprostitve plačila občinskih prispevkov in davkov iz dohodka deležna podobnih spodbud tudi glede republiških obveznosti.

Škofjeloški izvršni svet bo od oprostitev izvzel tista nova podjetja, ki so nastala iz prejšnjih tozdov, skupnih služb ali drugih že utečenih organizacijskih oblik kot tudi iz zasebnih obrti. Izvzeti so tudi podjetniki z dvojno zaposlitvijo.

H. Jelovčan

Večno vprašanje: kam po osnovni šoli?

Najslabše se bo godilo "cvekarjem"

Kranj, 15. januarja - Republiška izobraževalna skupnost je še pred svojim novoletnim padcem pripravila predlog mreže šol in obsega vpisa v prvi letnik srednjih in visokih šol za naslednje šolsko leto ter ga poslala v javno obravnavo do 20. januarja. Za bodoče gorenjske srednješolce je na domačem "terenu" predvidela skupaj 2820 vpisnih mest, kar je v primerjavi z lanskim razpisom za šest oddelkov (in odstotkov) manj. Gorenjski odbor za izobraževanje je pred dnevi brez lokalnih "vojn", značilnih za nekatera prejšnja obdobja, izoblikoval nekaj spreminjevalnih predlogov, ki imajo glede na izkušnje dobre možnosti za potrditev v marčevskem razpisu. Na mizi imamo tudi poklicne namere letošnjih osmošolcev, ki jih bomo skušali vsaj v nekaterih točkah primerjati s ponujenimi vpisnimi mesti, hkrati pa bomo razgrnili tudi nekatera vprašanja v zvezi s štipendijami, ki imajo s svojo socialno poanto vse močnejšo težo na odločitve mladih o nadaljnjem šolanju.

Odbor za izobraževanje Gorenjske predlaga v prvih letnikih gorenjskih srednjih šol namesto 2820 vpisnih mest 2940, kar je še vedno manj kot v zadnjem razpisu (3000), vendar bi glede na letošnjo za 161 učencev manjšo generacijo osmošolcev za silo morala zadoščati. V osmem razredu bo letos končalo obvezno šolanje 2553 učencev, k njim pa moramo dodati še 284 učencev, ki zaključujejo obveznost v nižjih razredih. Seveda se vsi ne bodo podali v srednje šole; nekateri bodo podaljšali osemletko, drugi se bodo skušali zaposliti. Ob njih ne smemo prezreti še ponavljalcev iz prvega letnika srednjih šol pa gorenjskih otrok, ki se bodo podali v šole zunaj Gorenjske, in šolarjev, ki bodo od zunaj prišli k nam. Številke so zato približne, čisto prava slika bo jasna šele prihodnjega septembra.

Spremembe, ki jih predlaga odbor za izobraževanje Gorenjske, se bolj kot na povečanje seštevka vpisnih mest (vsega za dva oddelka) nanašajo na prerazporejanja znotraj posameznih šolskih programov in smeri. (Mimogrede: razdelitev po stopnjah zahtevnosti je za iste usmeritve na Gorenjskem manj ugodna kot na ljubljanskem območju, kjer je več mest za četrto in peto stopnjo zahtevnosti.)

Kaj predlaga gorenjski odbor

Za jeseniški center usmerjenega izobrževanja odbor predlaga, naj bi namesto dveh oddelkov naravoslovja izobraževali v enem oddelku naravoslovja in enem splošnem. V kranjski "gimnaziji" bi radi razmerje 90 naravoslovja in 60 splošne obrnili, v programu računalništva pa povečali vpis za en oddelek, vendar le, če bo struktura učencev ustrezala zahtevnosti šole. Takšno stališče je gorenjski odbor posplošil in prosi zelene luči za kasnejše popravke mreže glede na prijave učencev.

Največja zmeda v predlogu vpisa je nastala pri kranjski elektrotehniki. Gorenjski odbor predlaga skrčenje mest z 210 na 180 ter prerazporeditve po smereh glede na kadrovske potrebe ter namere in sposobnosti učencev (dva oddelka energetika, en elektronika, trije elektrotehnika-elektronika). Za podobna "kupčkanja" gre še v kmetijski šoli, kjer vztrajajo pri kmetijskem tehniku, v obutveni (dva dodatna oddelka zaradi ukinitve dislokacij te šole v Sloveniji), tekstilni, kjer naj bi se četrti stopnji v tekstilno-mehanskem programu pridružil še oddelek tehnikov, v lesarstvu v Škofji Loki ne kaže pozabiti na oddelka iz lanske novitete, smeri, ki je prirejena za potrebe obrti, medtem ko bi v kovinarski in cestno prometni šoli na račun oddelka oblikovalca kovin radi razpisali izobraževanje za monterje in upravljalce energetskih naprav, namesto enega oddelka strojnega mehanika pa mehanika vozil in voznih sredstev, ki je posledica zahteve, da imajo poklicni vozniki triletno šolo. V loški "gimnaziji" v okviru 150 mest opozarjajo še na prezrt smučarski oddelek.

V preteklosti je bilo tako, da so bile pripombe na predlagan obseg vpisa v republiški izobraževalni skupnosti sprejete, če so bile usoglašene na Gorenjskem. Torej smo tudi letos lahko optimisti. Glede na številčno manjšo generacijo tudi lahko upamo, da bo v gorenjskih srednjih šolah manj omejitev vpisa. Vprašanje pa je, kakšno srečo bodo imeli naši učenci v Ljubljani, kjer šolam pokajo šivi in bo zato strožja selekcija. Gorenjske šole zato upravičeno pričakujejo več povratnikov iz Ljubljane pa tudi več prijavljenih učencev z ljubljanskega območja, ki je bližje Gorenjski.

Problem učenci, ki ne gredo naprej

Poseben problem, ki je letos močneje izbil tudi na Gorenjskem, so učenci, ki je uspejo zaključiti osmega razreda. Teh je že blizu 16 odstotkov. Osip v osnovnih šolah se povečuje, skrajšanih programov v srednjih šolah je za te učence malo, prav tako so povsem ugasnile potrebe gospodarstva po nekvalificiranih delavcih.

Zamisel, ki nastaja na Gorenjskem in jo bodo naslovili na republiški komite za izobraževanje, da bi bila morda udejanjena že za naslednje šolsko leto, je, da bi tem učencem ponudili skrajšani program splošnega tipa, ki bi imel tudi delno socializacijski značaj. Še pred leti so kadroviki hodili v šole po sezname učencev, ki so končali v nižjih razredih, jih novačili po domovih, kradli drug drugemu. Zdaj učenec, ki ne konča osmega razreda, ne dobi zaposlitve in namesto da bi bil prepuščen cesti in vsemu slabemu, kar ta prinaša (zlasti v mestih, blokovnih naseljih), naj bi bil deležen organizirane oblike izobrževanja, v kateri bi pridobil nekaj znanja in prerasel najbolj "težavna" leta.

Blaž Vodnik, 8. r. OŠ Franceta Prešerna Kranj: »Sedmi razred sem končal z dobrim uspehom, letos se bolj resno pripravljam na srednjo šolo. Nameravam v strojno tehniško. Socialna delavka, ki v naši šoli vodi poklicno usmerjanje, nas sproti seznanja z vsem. V strojni je še prostor, tako da najbrž ne bo sprejemnih izpitov. Denar za šolo me ne skrbi, bom pa prosil za štipendijo.«

Naval na gostinstvo in naravoslovje

Poklicne namere zaključujočih osnovnošolcev, ki jih je zbrala skupnost za zaposlovanje Gorenjske in primerjala s predlogom vpisnih mest v prvem letniku srednjih šol, kažejo izrazito naraščanje zanimanja za izobraževanje v gostinstvu in turizmu (pred devetimi leti 64 namer, zdaj 334) ter v naravoslovno-matematični dejavnosti, medtem ko izraziteje upadajo v kmetijstvu in pedagoški usmeritvi.

Gregor Zupan, prvi letnik strojništva v Kranju, triletni program: »Štipendijo imam v Iskri Elektrooptiki Ljubljana, kjer je zaposlen moj oče. Socialnih razlik med sošolci ne opažam, res pa je, da štipendija veliko pomaga. Mislim, da bi jo moral vsak imeti. Zadnji mesec sem dobil 220 dinarjev.«

Usihanje kadrovskih štipendij

Uvodoma smo zapisali, da postajajo štipendije vse bolj odločujoče pri poklicni izbiri učencev. Kaj in koliko bodo ponujala gorenjska podjetja za prihodnje šolsko leto, še ne vemo, več ali manj jasno bo konec marca. Tudi nimamo točne številke, koliko kadrovskih štipendij je bilo podeljenih letos. Vemo le, da manj kot prejšnje leto, ko jih je bilo že za petnajst odstotkov manj kot še leto prej.

Jasna Medved, študentka VŠOD v Kranju, doma iz bližine Maribora: »Drugo leto bivam v študentskem domu. Zadnji mesec me je samo bivanje stalo 120 dinarjev. Dekleta si kuhamo same, precej prinesem od doma. Dobivam štipendijo iz združenih sredstev. Za povprečen uspeh sem nazadnje dobila 370 dinarjev. S tem se seveda ne da shajati. Samo avtobus domov, v eno smer, stane 60 dinarjev. Domov grem vsak teden. Kako si pomagam? Štopam in občasno delam prek mladinskega servisa. Štipendije so prenizka. Če bo šlo tako naprej, marsikdo ne bo mogel več študirati, ker ga družina ne bo mogla financirati. Delati in redno študirati pa je tudi težko.«

Posledica usihanja kadrovskih štipendij na eni strani ter naglo padanje standarda družin na drugi je naskok na štipendije iz združenih sredstev. Letos je bilo na Gorenjskem podeljenih kar 40 odstotkov več kot lani. Žal pa njihovi zneski ob nespremenjeni prispevni stopnji 0,5 odstotka realno padajo in včasih ne zadoščajo niti na stroške prevozov v šolo in nazaj. V štipendijski politiki se bo zato nekaj nujno moralo spremeniti, sicer se lahko zgodi, da bo kandidatov za srednje in visoke šole vse manj oziroma se bodo odločali po klicu denarja, ne pa sposobnosti, srca. Že ob letošnjih pogovorih poklicnih svetovalcev z učenci v osnovnih šolah smo slišali, da marsikateri učenec ob poklicni nameri postavlja za pogoj štipendijo...

H. Jelovčan
Slike G. Šinik

Otroške bolezni

Ker se krajevne podružnice ali odbori novih političnih organizacij, opozicijskih zvez in strank, šele utirajo pot v novo političnost, ki si ji nekoliko bolj učeno reče politični pluralizem, bolj po domače pa strankarski sistem, je razumljivo, da še niso prebolele (vseh) otroških bolezni. Prva bolezen, ki bi ji simbolično lahko imenovali rdečke, je preskušanje o tem, kdo bo bolj pogumno, z gnevom in brez občutka za politično kulturnost blatil komunizem in komuniste. Nihče ne zanika, da je komunistična partija v preteklosti, še zlasti pa v povojnih časih posegala po najbolj nečloveških (represivnih) metodah, da ima na glavi številne grehe in da je tudi najbolj odgovorna za sedanje razmere v družbi in v gospodarstvu, vendar bi pretirano "brskanje po preteklosti" odvzelo preveč moči za ustvarjanje in uresničevanje pozitivnega družbenega programa in za cilje, za katere se zavzema opozicija (demokracija, svobodne volitve, lastninska in delovna konkurenca, pravna država, spoštovanje človekovih pravic...).

Drugi otroški bolezni, s katero se je okužil predvsem petkov ustanovni zbor podružnice Slovenske kmečke zveze za jeseniško občino, bi lahko rekli ošpice. Ne le politiki, tudi kmetje, ki so bili v preteklosti večkrat ustrahovani in tudi kaznovani za javno izrečene besede, so se zdaj že otresli strahu in upajo tudi na javnih zborovanjih povedati tisto, kar mislijo, vendar pa svoboda govora še ne pomeni, da lahko nekoga neomejeno in z "izbranimi besedami" javno žališ, blatiš in klevetaš... Tudi v družbah, ki jih po razvoju demokracije radi dajemo za zgled, svoboda govora ni neomejena, ampak je omejena s splošnimi družbenimi normami in civilizacijskimi pridobitvami. Zasebne tožbe za razžalitev in zoper dobro ime so namreč v teh družbah nekaj vsakdanjega in normalnega.

Tretja bolezen, ki ni samo otroška niti ne samo opozicijska, ampak značilna tudi za starejše in "uradne" politične organizacije, je dolgovezenje, čustveno obravnavanje problemov, pomanjkanje občutka za bistveno in za čas... Disciplina, kakršna je bila, denimo, na pastoralnem občnem zboru ljubljanske nadškofije, ko so pred razpravljalce postavili peščeno uro, bi bila lahko še komu za zgled.

C. Zaplotnik

Predstavljen program DEMOS - združene opozicije

Mirni prehod iz totalitarizma

Ob javni objavi imen kandidatov za najvidnejša mesta v slovenski državi so navzočim novinarjem na tiskovni konferenci razdelili tudi program združene slovenske opozicije, v katerem je posebej poudarjeno, da svojega odnosa do preteklosti ne bo gradila na protipartijskem revanšizmu.

DEMOS je svoj osnovni program opredelil na sedmih področjih. Če na kratko preletimo zapisano, bi lahko iz posameznih poglavij poudarili sledeče misli: **sprejeti je treba novo ustavo Slovenije, ki ne bo odvisna od nobene druge ustave; čimprejšnja ustanovitev Slovenskega svetovnega kongresa; odprava politične policije; samostojna notranja in mednarodna politika Slovenije; odprava družbene lastnine; samostojna gospodarska politika Slovenije; uveljavitev slovenske denarne enote; zmanjšanje javnih dajatev; odprava agrarnega maksimuma; vrnitev zadružnega premoženja in krivično odvzete kmečke posesti; postopna ukinitev jedrske elektrarne Krško in opustitev proizvodnje v Rudniku urana Žirovski vrh; varstvo otroka in družine; večja skrb za ostarelo prebivalstvo; politična nevtralnost oboroženih sil; služenje vojaškega roka prebivalcev Slovenije v Sloveniji.**

Po mnenju DEMOS-a je potrebno v Jugoslaviji takoj vzpostaviti konfederacijo, vse svoje sile pa bodo zastavili za mirni prehod iz totalitarizma v demokratično urejeno družbo, kajti, kot med drugim pravijo, k temu jo zavezujejo lastna moralna načela, krvave žrtve in druge posledice revolucije.

Omenimo za konec še napoved velikega shoda (kongresa) združene slovenske opozicije, ki bo v sredo, 17. januarja, ob 17. uri v Veliki dvorani ljubljanskega Cankarjevega doma potekal pod skupnim naslovom Prihodnost Slovenije ter oceno predsednika DEMOS-a in hkrati prvega uradnega kandidata za novega predsednika SR Slovenije dr. Jožeta Pučnika: "S povezavo, ki smo jo dosegli znotraj DEMOS-a, bo po naši oceni možno mobilizirati večino slovenskih volilcev, gre praktično za kulturno dejanje v slovenskem prostoru, s katerim želimo ustvariti tudi pogoje za profesionalno politiko, hkrati pa se dobro zavedamo, da se v zgodovini ne da skakati."

Vine Bešter

ZSMS na volitvah

Stranka centra

Pred tremi dnevi je bila ZSMS tudi formalno potrjena kot politična organizacija za območje SR Slovenije. Kot so poudarili na tiskovni konferenci, gre proti koncu izdelava volilne strategije, ki jo vodi volilni štab ZSMS ustanovljen sredi decembra lanskega leta.

Okrog nastopa ZSMS na volitvah praktično nismo izvedeli ničesar bistveno novega, pač pa bolj ali manj potrditev že znanega ali vsaj slutenega. Tako je bila ponovno potrjena samostojnost nastopa, Zoran Thaler pa je še povedal, da bodo za predsedstvo kandidirali vsaj enega kandidata (o možnem kandidatu za predsednika predsedstva SRS so poti še odprte), v morebitno koalicijo bodo šli šele po volitvah, medtem ko so na volitvah možne podpore samo na konkretnih imenih.

ZSMS kot stranka zakona in reda (Gregor Golobič) in hkrati stranka centra, liberalno-konzervativni socialisti (Thaler), so predstavniki organizacije opredelili svoje mesto v jeziku klasične politične nomenklature, ki jo je dopolnil Janez Kopač rekoč, da so po ekonomskem programu desno od centra po nekaterih drugih stvareh pa levo.

Do portoroškega kongresa so formalno šteli 320.000 članov, trenutno pa imajo okrog 8.200 novih pristopnih izjav, med katerimi prevladujejo mladi, nekako vsak peti član pa je po Thalerjevih besedah, starejši od 30 let.

Na oceno novinarjev, da je popularnost ZSMS po kongresu zbledela, je bilo odgovorjeno, da je organizacija v tem času pripravljala osnutek Zakona o osebnem delu. Sicer pa novinarji konkretnih imen, ki bodo na listi ZSMS, še nismo uspeli zvedeti (prvi kandidati bodo znani čez dva tedna), pač pa smo po drugi strani dobili zagotovilo predstavnikov vodstva ZSMS, da so ena od treh političnih organizacij na Slovenskem, ki ima razdelan pozitivni program.

V. B.

Demos dobil prostore

Škofja Loka — V sredo, 10. januarja, je delegacija škofjeloškega Demosa obiskala župana Jožeta Albrehta in ga seznanila z zahtevo, da Demos dobi v mestu prostor za delovanje. Župan je zadevo uredil in Demos ima sedaj sedež v stavbi Centra SIS na Spodnjem trgu.

Pri Demosu so tedaj uvedli redna dežurstva in občani jih lahko pokličejo po telefonu 620-473.

A. P. L.

Zeleni se organizirajo

Kranj, 11. januarja — Varstveniki okolja iz kranjske občine so v četrtek ustanovili iniciativni odbor Zelenih in za predsednico imenovali Vlasto Sagadin. Na sestanku so se dogovorili, da bi ustanovni zbor Zelenih 25. januarja. Iniciativni odbor je tudi že vložil zahtevo za financiranje.

C. Z.

KRATKE Z GORENJSKE

Slovesen zaključek prazničnih prireditev v Železnikih - Po športnih prireditvah, ki so se v krajevni skupnosti v počastitev praznika začele takoj po novem letu, je bila zaključna slovesnost v petek zvečer v Kulturnem domu v Železnikih. O delu oziroma uresničevanju načrtov v krajevni skupnosti je uvodoma po nastopu Godbe Alplesa spregovoril predsednik sveta krajevne skupnosti Franc Benedičič. Ob uspehih in uresničevanju referendumskega programa je poudaril, da jih v prihodnje čaka še precej zahteven program izgradnje telovadnice in mrliških vežic in ob tem izrazil bojazen, da bo najbrž treba predlagati podaljšanje referendumskega samoprispevka. Slavnostni govornik pa je bil Viktor Žakelj, podpredsednik republiške konference SZDL, ki je v umno dopadljivi oceni sedanjega družbenega dogajanja pri nas kot obliž svetoval, da bodimo ob vseh različnostih včerajšnjega in predvčerajšnjega ter današnjega življenja in bivanja strpni do zgodovine in da temu, kar bi danes pri nas radi nekateri vsem dopovedali (kako pomembna je politika), ne bi smeli nasedati. V demokratičnem svetu se danes okrog 10 odstotkov ljudi ukvarja s politiko. Pri nas se zdi, kot da bi moralo biti obratno. Zato velja biti tudi pri tem zdravo strpen in živeti tako, kot vsakdanje življenje je: veselo, sproščeno, ob vseh skrbeh prežeto z optimizmom in z iskanjem čimbolj prave poti za naprej; brez priseganja (nasedanja) na takšno ali drugačno edino in najboljšo... Na svečanosti so podelili tudi priznanja krajevne skupnosti in sicer Jožetu Jelencu za prizadevnost pri tehnični izvedbi kulturnih in športnih prireditev; Vladu Koblarju za uspešno delo pri prometni vzgoji; Heleni Kramar za uspešno vzgojo pri ohranjanju klekljanja; Ribiški družini Železniki za dosežke in uspešno delo na področju ribištva; Pihalnemu orkestru Alples za 10 let uspešnega dela in vzgoje mladih glasbenikov in Jožetu Vebru za uspešno delo na področju lovstva. V kulturnem programu so nastopili tudi recitatorji oziroma šolarji in mešani pevski zbor Iskra. - A. Ž.

Sejem da, toda...

Zadnjih nekaj let je bilo večkrat slišati razmišljanja, da bi sejem opreme in sredstev civilne zaščite, ki je vsako pomlad v Kranju, organizirali kot nekakšno potujočo prireditev vedno drugje. Res je, da so bila tovrstna razmišljanja v primerjavi z zagovorniki prireditve v Kranju, v manjšini, vendar nekakšna "negotovost" je zato vendarle bila navzoča pri načrtovanju in oblikovanju letnih programov sejemskih prireditev PPC Gorenjski sejem. Odprto vprašanje (kjer so pač tako razmišljali) je tik pred koncem minulega leta dobilo odgovor. Sejem opreme in sredstev civilne zaščite ob vsej svoji uspešni tradiciji in razvoju ostane še naprej v Kranju. Še naprej bo ta prireditev tudi vsako leto ob istem času kot do sedaj. Takšen je bil sklep izvršnega in organizacijskega odbora sejma. Vendar pa "negotovost" s tem še ni povsem razrešena. Razrešiti oziroma odpraviti je namreč treba, da bo prireditev še naprej v Kranju, nekatere slabosti. To pa sta po mnenju obeh odborov predvsem dve: streha sejemske hale, ki je že pravo rešeto, in parkirni prostor. Za to, da bi uredili ta dva osnovna pogoja, pa bi morala večji interes in sodelovanje pri rešitvi pokazati tudi kranjska občinska skupščina. Njej, skupščini oziroma predsedniku občinske skupščine, sta odbora tudi naslovila takšno ugotovitev in zahtevo...

A. Žalar

Sodobne počitniške hiše

Hlevi z dimniki

Radovljica, 9. januarjae - Delegacija krajevne skupnosti Koprivnik-Gorjuše je na sejah radovljiške občinske skupščine že večkrat opozorila na nezakonito spreminjanje hlevov, planinskih stanov in svisli v počitniške hišice pa tudi na ekološke in drugačne posledice, ki nastajajo pri spreminjanju gospodarskih objektov v bivalne prostore. Ker število počitniških hiš še narašča, zlasti na območju Goreljka, so v bohinjskih naseljih Koprivnik in Gorjuše zaskrbljeni nad oskrbo s pitno vodo za ljudi in za potrebe kmetijstva pa tudi nad ekološkimi problemi. Noben "vikend" in počitniški dom namreč ni priključen na kanalizacijo, neurejeno pa je tudi zbiranje in odvažanje odpadkov.

Delegacija krajevne skupnosti Koprivnik-Gorjuše se sprašuje, kako more občinski upravni organ izdati potrdilo o priglasitvi del za popravilo hleva nekomu, ki nima živine, in čeprav je očitno, da bo iz "obnovljenega hleva" nastala počitniška hišica. Vprašuje tudi, zakaj ob takšnih in podobnih primerih ne zaprosi za mnenje krajevne skupnosti.

V odgovoru na delegatsko vprašanje je Andrej Golčman, direktor Zavoda za planiranje in urejanje prostora, pojasnil, da na območju krajevne skupnosti Koprivnik-Gorjuše oz. na območju Triglavskega narodnega parka gradnja počitniških domov sicer ni dovoljena, da pa ima vsak lastnik hleva ali drugega gospodarskega objekta pravico do obnavljanja stavbe. Upravni organ ne more vnaprej predvidevati, kakšni so pravi lastnikovi nameni; krajevna skupnost je stranka v upravnem postopku le tedaj, ko se pojavlja v vlogi upravljalca posameznih objektov in naprav; prodaje hlevov, svisli in drugih gospodarskih objektov pa tudi ni mogoče prepovedati, saj je promet z nepremičninami prost.

Skratka - sistem je tako zapleten, da tistim, ki hočejo spremeniti hlev v počitniško hišo, nihče nič ne more. Ali pač - more jim le inšpekcija, vendar šele potem, ko skozi streho hleva pokuka dimnik ali dobijo svisli nenavadno okno.

C. Z.

ureja ANDREJ ŽALAR

Krajevna skupnost Duplje

Lani obnova asfalta in odločitev za telefonijo

Duplje, 15. januarja - Krajevna skupnost Duplje v kranjski občini je, kar zadeva število prebivalcev, prej izjema kot pravilo med tako imenovanimi mejnimi krajevnimi skupnostmi. Neredko so namreč krajevne skupnosti, ki mejijo s sosednjo občino, manjše. Duplje pa je s skoraj tisoč prebivalci v Spodnjih in Zgornjih Dupljah ter v Zadragi med srednje velikimi v kranjski občini. V minulem obdobju se je v tej krajevni skupnosti na komunalnem področju precej naredilo. Novo vodstvo s predsednikom sveta Branetom Klančnikom pa si je pred dobrima dvema letoma zastavilo nalogo, da se lotijo nekaterih za tako številčno krajevno skupnost ključnih problemov.

Eden takšnih je po nekajletni širitvi zaradi novogradenj prav gotovo postala telefonija. Krajevna skupnost Duplje s približno 35 telefoni namreč že lep čas ni sodila več med tiste, ki so bile s telefoni dobro pokrite; posebno, odkar so v sosednjih krajevnih skupnostih v tržiški občini na tem področju dobili telefone v skoraj vsaki hiši.

Brane Klančnik

"Medtem ko so gasilci, ki so v krajevni skupnosti med aktivnejšimi, začeli graditi nov dom, smo se mi na začetku mandata najprej lotili izgradnje treh avtobusnih postajališč in sicer v Spodnjih in Zgornjih Dupljah ter v Zadragi. S prostovoljnim delom smo jih zgradili ob sobotnih in nedeljskih akcijah. Podobno smo razširili tudi javno razsvetljavo. Lani pa smo se potem lotili telefonije. Ugotovili smo, da je v krajevni skupnosti okrog 180 interesentov za telefon in na tej osnovi naredili načrt zbiranja sredstev ter naročili projekt. Akcija je hitro stekla, podprle pa so nas pri zbiranju denarja tudi delovne organizacije in zasebniki; še posebej obrtnik Rendulič v Dupljah. Tako imamo trenutno nabavljen ves material (le še tisoč metrov 500-parnega kabla nam manjka) in spomladi naj bi začeli. Ne bi rad napovedoval, kdaj bo končana in bodo telefoni zazvonili pri naročnikih, vendar imamo cilj, da bi moralo biti letos omrežje zgrajeno," je pred dnevi

Predvsem s prostovoljnim delom oziroma akcijami ob sobotah in nedeljah so pred časom zgradili tri avtobusna postajališča...

pripovedoval **Brane Klančnik,** predsednik 14-članskega sveta krajevne skupnosti, ki je hkrati tudi predsednik gradbenega odbora za izgradnjo telefonije.dNovo vodstvo se je ob izvolitvi lotilo še enega problema, s katerim se v krajevni skupnosti že lep čas srečujejo. To je razširitev pokopališča. Po iskanju različnih rešitev se je izkazalo, da problem ni tako enostaven, kot morda izgleda. Pri varianti, ki so jo podprli v krajevni skupnosti in je opredeljena za razširitev tudi v občinskem prostoru, se je zataknilo nazadnje pri zemljišču; kljub poskusom za sporazumno rešitev. Tako trenutno v krajevni skupnosti prostorski zaplet za razširitev pokopališča še vedno ni rešen. Škoda, da ob tako pomembnem problemu ni moč najti sporazumne odločitve. Kaže pa, da bodo rešitev našli; seveda silom prilik pač po drugačni (prostorski) poti.

"Precejšen problem je tudi pomanjkanje vode, rešitev pa je v večjih ceveh od Žegnanega studenca do Kovorja v sosednji občini. Upamo, da se bo glede tega kaj premaknilo, tako kot smo na primer lani uspeli obnovit asfalt na cestah v krajevni skupnosti. Lotili pa smo se tudi ureditve smetišča v naši krajevni skupnosti. Smetišče, ki je bilo znano (tudi odlagalcem) daleč naokrog, je postalo resnično velik problem. Zdaj bomo celotno območje uredili (in ga zaprli), s Komunalo pa smo se dogovorili za odvoz smeti..."dTako jih letos v krajevni skupnosti, kjer so med aktivnejšimi tudi društva Partizan, gasilci in kulturno društvo, čaka velika telefonska akcija. Pridobitev za krajevno skupnost bo urejeno območje s sedanjim odlagališčem odpadkov. In tako jim poleg preskrbe z vodo ostaja med glavnimi cilji le pokopališče z mrliškimi vežicami...

A. Žalar

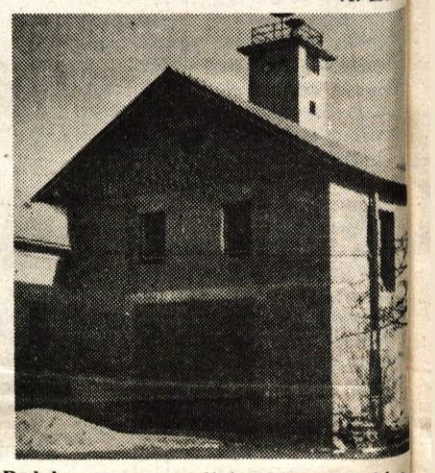

Podobno, s prostovoljnim delom in zbiranjem denarja, gradijo dom tudi gasilci...

Vlagati v objekte, predvidene za rušenje?

Škofja Loka, 10. januarja - Eden najbolj kričečih primerov, kako je z življenjem objektov, predvidenih za rušenje, najdemo v središču Gorenje vasi. Prebivalci štirih zasebnih hiš v najožjem centru (ob Sori) že desetletje dolgo vedo, da bodo nekoč morali domovati drugje; enako je s poslovno-trgovskimi prostori v tem delu Gorenje vasi, ki jih bo "pojedla" nova sodobna prometnica v Poljansko dolino. Ker pa republiška skupnost za ceste kot investitorica še ni utegnila najti denarja za odkup objektov in gradnjo ceste, vse skupaj životari.

Povsem razumljivo je, da gorenjevaški stanovalci in trgovci zaradi širšega družbenega interesa ne bodo sami iskali prostora drugje in z lastnim denarjem gradili nove stanovanjske in poslovne objekte. Vendar pa jih še bolj kot to muči drugo vprašanje; kako dolgo bodo še tako životarili? Naj prenavljajo, popravljajo, posodabljajo, da bi si izboljšali življenjske in delovne pogoje, ali pa naj objekte prepustijo zobu časa? Če bodo vlagali, ali bo ta denar vštet v odškodnino ali ne?

Podoben problem se zdaj pojavlja v Škofji Loki, kjer bi v stavbi stare Odeje podjetni Ločani radi uredili deset trgovskih lokalov. Tudi tu je namreč predvideno novo trgovsko središče, objekt (enakih primerov je še več v občini), po prostorskih izvedbenih načrtih je objekt predviden za rušenje. A kdaj bo rušenje? Naj stavba še celo desetletje (ali še več) stoji neizkoriščena?

V zvezi s tem aktulanim vprašanjem je škofjeloški izvršni svet sprejel dva pomembna sklepa. Občinski komite za urejanje prostora in varstvo okolja lahko izda dovoljenje za manjša ureditvena oziroma vzdrževalna dela v objektih, predvidenih za rušenje, če se investitor v najemni pogodbi obveže, da bo poslovne prostore ob prekinitvi najemnih odnosov izročil najemodajalcu brez zahteve po vrnitvi vloženega denarja in če prostorski izvedbeni načrt takih posegov v posamezni objekt izrecno ne prepoveduje. In drugi sklep oziroma priporočilo: podjetjem, lastnikom objektov, predvidenih za rušenje, izvršni svet priporoča, da ob sklepanju najemnih pogodb seznanijo najemnike s statusom objekta in v najemno pogodbo vnesejo določilo, da najemnik po prekinitvi odnosov ne bo zahteval povračila vloženega denarja. Občinska vlada še priporoča, naj bi najemno pogodbo sklepali le za dve leti, s kratkim odpovednim rokom.

Če prevedemo v preprostejši jezik; v izjemnih primerih se v objektih, predvidenih za rušenje, lahko urejajo novi poslovni lokali, vendar cena te ureditve ne bo všteta v odškodnino ob rušenju, kadarkoli že bo do rušenja prišlo. Torej poslovno tveganje, ki se morda splača, morda pa tudi ne.

H. Jelovčan

Večjih požarov ni bilo

Kranj - Lani na Gorenjskem ni bilo večjih požarov in zato tudi materialna škoda ni bila tako velika. V poročilih za Slovenijo pa lahko zasledimo, da je bilo lani v Sloveniji kar 1152 požarov, v katerih je umrlo 15 ljudi in med njimi tudi en gasilec. Na Gorenjskem, bi lahko rekli, da gasilci v prostovoljnih in industrijskih gasilskih društvih zaslužijo priznanje, da so lani ves čas budno pazili na rdečega petelina. (ip)

Cestarjem letos zima prizanaša

Tržič, januarja - Lepo vreme se drži in kar nič ne kaže, da bi kmalu kaj padalo. Ne dež ne sneg. In ko te dni srečujemo cestne delavce, kako se lotevajo rezanja grmičevja ob poti, čiščenja cestnih robov, smo jim kar malo nevoščljivi. Pa nikar tako. Še prehitro bo tu slabo vreme, lahko se zgodi, da jim bo vso pomlad teklo za vrat. Naj imajo teh nekaj lepih dni.

Jakoba Megliča, ki ima na skrbi cesto pod gorami, od Tržiča do Begunj, smo našli oni dan pri kapelici, nekje na sredi med tržiško in radovljiško občino, na Veternem, kot pravijo temu koncu domačini. Z velikim omelom se je prikazal izza ovinka in pometel vse listje, ki se je nabralo ob zidu. Ob suhem vremenu je treba paziti in počediti, da se potem ob dežju ne zamašijo odtoki. No, ta dan se ni "igral" le z omelom. Malo višje je čakal že poln traktor vej ob poti obsekanega grmovja. Ti lepi dnevi so idealna priložnost za urejanje obpotij, da bo spomladi, ko bo vse ozelenelo, ob cesti manj navlake, boljša preglednost cestišča. Kar zadovoljen je Jakob z letošnjo zimo. lepo se da delati, ko bi se le cesta pod gorami tako rada ne usedala. Prav tule na Veternem je usad, nad Lešami in v Zadnji vasi. Da le pride večje deževje in z njim hudourniki z Dobrče, pa so usadi tu. Zato je še toliko bolj treba skrbeti, da je odvodnjavanje dobro, da so koritnice vedno očiščene. Zdajle ima res nekaj lepih dni, da se mu kar smeje, toda kaj ko ga vidimo le zdaj. Takrat bi ga morali videti, ko tule pod gorami namete snega, ko je treba plužiti, posipavati poledenelo cesto. In nikjer se led tako rad ne naredi, kot prav tu. Čez dan odjuga namoči cesto, zvečer pa zmrzne in šofer, ki tega ne pričakuje, je hitro lahko v nesreči. Jakob ve, za kateri konec ceste mora najbolj skrbeti in stori vse, da je cesta pod gorami kar najbolj varna. Pri usadih pa ne more nič pomagati. Šoferji naj le pazijo na zožene predele cest. Vsi so dobro označeni.

D. Dolenc

Gasilski jubileji na Gorenjskem

Kranj - Nekatera gasilska društva na Gorenjskem se že pripravljajo na praznovanje letošnjih obletnic. 90-letnico bodo letos praznovali Gasilsko društvo Stara Loka, Gorenja vas in Leše, 80-letnico pa Gasilsko društvo Naklo. 70-letnico društva bodo praznovali gasilci v Hlebcah, 60-letnico pa Gasilsko društvo Sava in gasilci društva Bistrica pri Tržiču. 40-letnico društva pa bodo proslavili v Elanu v Begunjah in gasilci v Jelovici v Škofji Loki. (ip)

Center na Brdu vse bolj postaja mednarodna menedžerska šola

Za tujimi profesorji prihajajo tuji slušatelji

Brdo pri Kranju, 10. januarja - Center za usposabljanje vodilnih delavcev pri Gospodarski zbornici Slovenije se tudi v mednarodnem pogledu vse bolj uveljavlja, po štirih letih truda zagnane ekipe, ki jo vodi dr. Danica Purg, je postal tipična menedžerska šola, kjer poleg domačih predavajo ugledni tuji profesorji, letos pa uvaja mednarodni podiplomski študij menedžmenta za vodilne delavce: Executive MBA, ki je namenjen tudi tujim slušateljem in prve prijave so že dobili.

Podjetništvo je naposled tudi pri nas v središču pozornosti, k njegovemu uveljavljanju je nedvomno doprinesel tudi Center za usposabljanje vodilnih delavcev, ki deluje pri Gospodarski zbornici Slovenije, v najemu pa ima prostore hotela Kokra na Brdu pri Kranju, zato se ga je prijelo ime menedžerska šola na Brdu. Štiri leta jo vodi dr. Danica Purg, ki je z zagnanimi sodelavci po enoletnem iskanju uspela v naslednjih treh letih nekdanjo politično šolo spremeniti v tipično menedžersko, v središču je menedžer kot poklic, menedžerska šola na Brdu pa ima vse večji mednarodni ugled, v isti sapi velja dodati, da se dvotretjinsko že vzdržuje s kotizacijo slušateljev.

Med petdesetimi programi kar triindvajset novih

Prepletanje teorije in prakse, visoka kakovost izobraževanja, najboljši jugoslovanski in tuji profesorji menedžmenta, tesni stiki s poslovnim svetom oblikujejo strategijo menedžerske šole na Brdu, odseva seveda tudi iz letošnjega programa dela, ki ga je dr. Danica Purg predstavila na časnikarski konferenci, nanjo je povabila tudi nekaj slušateljev in profesorjev.

Letošnji program, ki predstavlja pomemben napredek v razvoju šole, med petdesetimi vsebuje kar triindvajset novih programov, torej kar polovico. Med najpomembnejše novosti sodijo enoletni podiplomski študij menedžmenta za vodilne delavce, forum direktorjev, forum kadrovskih delavcev ter vrsta novih seminarjev o vodenju bank, trženju storitev, usmerjanju tehnoloških inovacij, spajanju in nakupu podjetij ter ekspertnih sistemih za vodenje. Novost je tudi več mednarodnih simpozijev in okroglih miz, posebej velja omeniti simpozij o novih možnostih poslovanja v smeri vzhodna-zahodna Evropa, sestanek dekanov menedžerskih šol vzhodne Evrope in mednarodni seminar o metodologiji svetovanja, pripravili pa bodo tudi informativni dan za vodilne kadrovske delavcev jugoslovanskih podjetij in podjetij iz dežel, ki so vključene v skupnost Alpe-Jadran.

Podiplomski študij menedžmenta tudi za tujce

Šola na Brdu, ki je namenjena direktorjem (menedžmentu), skuša vse bolj mednarodna postati tudi z njihovim srečevanjem in izmenjavo izkušenj, 6. in 7.junija bodo prvič pripravili "forum" direktorjev, povabili ne bodo le jugoslovanskih, temveč tudi direktorje iz dežel Alpe-Jadran.

V okviru programa splošnega menedžmenta bodo sredi marca nadaljevali z že utečenimi sedemtedenskimi seminarji o vodenju poslovnih procesov, potekali bodo le v angleščini, saj je zanje veliko več zanimanja kot za nemške, ki so jih zato začasno ukinili. Kot zanimivost velja povedati, da je šola na Brdu kot prva menedžerska v svetu vključila v program usposabljanja menedžerjev dvodnevni seminar o designu, večjo pozornost pa namenjajo tudi komuniciranju in retoriki, dodali so stike z javnostjo.

Najpomembnejša letošnja novost pa je podiplomski študij menedžmenta (Executive MBA), ki se bo začel 1. oktobra in trajal leto dni, potekal bo ob delu, namenjen pa je direktorjem, ki imajo vsaj tri leta delovnih izkušenj, zaželenih pa je pet let. Računajo na 30 slušateljev, na dve tretjini iz Jugoslavije, tretjina pa iz tujine, prve prijave so že prejeli iz Velike Britanije, Italije in Poljske. Štiri petine predavateljev bo tujih, z najbolj znanih evropskih in ameriških menedžerskih šol in svetovalnih podjetjih, med njimi bosta tudi dr. Derek F. Abell in naš rojak dr. Peter Kraljič. Študij bo potekal v angleščini, zato bo pogoj uspešen harvardski test angleščine. Študij bo 17 tednov potekal zelo intenzivno, pet tednov pa bo namenjenih izdelavi projektne naloge, ki bo imela značaj magistrske naloge. Kotizacija znaša 16.000 nemških mark, kar je za tujce ugodno. Program študija je sestavljen s sodelovanjem strokovnjakov priznanih menedžerskih šol IMD v Lousannu INSEAD iz Fontainebleauja, domači partner pa je Ekonomsko poslovna fakulteta iz Maribora.

Za vse menedžerske šole bo dela dosti

V zadnjem času po Jugoslaviji menedžerske šole rastejo kot gobe po dežju, mnogi prihajajo po nasvete, pravi dr. Danica Purg, zato bodo letos pripravili seminar za direktorje novih menedžerskih šol. Prav nič torej niso skrivnostni, največji problem pa je v tem, pravi dr. Purgova, kako iz politične šole napraviti menedžersko, z njim se ubadajo tudi v vzhodnoevropskih državah, zato vlogo šole na Brdu vidi tudi v posredovanju med vzhodno in zahodno Evropo.

Poleg uveljavljanja menedžerja kot poklica in menedžmenta kot stroke oziroma dosedanja splošne ravni znanja menedžerske šole po Jugoslaviji in v vzhodni Evropi zaostajajo tudi pri metodah študija. Vrzel tudi v šoli na Brdu zapolnujejo s sodelovanjem tujih profesorjev, ki prakticirajo študij, v katerem je profesor le vodja procesa, slušatelji pa sami, medsebojno rešujejo probleme. Skratka, prav tako kot sodobna učna snov je pomembna sodobna metoda študija.

Dela za menedžerske šole v Jugoslaviji bo za vse več kot dovolj, zlasti ko z Markovićevim programom postaja makrosistem spodbuden in stabilen, na mikroravni pa nas čaka še veliko, zares veliko dela. Profesor šole na Brdu dr. Mitja Tavčar ga je predstavil s številkami. V 30 tisoč podjetjih v Jugoslaviji bi potrebovali vsaj 100 tisoč voditeljev, če usposobitev enega velja približno 25 tisoč dolarjev, bi torej za usposobitev vseh potrebovali 2,5 milijarde dolarjev. V Sloveniji imamo 4 tisoč podjetjih in bi torej potrebovali 300 milijonov dolarjev.

M. Volčjak

Tudi na Gorenjskem je veliko podjetniškega duha

Dolga vrsta za registracijo podjetij

Kranj, 12. januarja - Tudi na Gorenjskem vse več podjetnih posameznikov ustanavlja svoja, zasebna podjetja, v glavnem družbe z omejenim jamstvom. Lani so jih v sodni register vpisali 369, priglasitev pa je vse več, zlasti v zadnjih decembrskih in januarskih dneh in čakanje v vrsti je vse daljše.

Podobno kot drugod v Sloveniji tudi na Gorenjskem v zadnjih dneh vlada evforija ustanavljanja novih, zasebnih podjetij. Tja do konca lanskega oktobra, ko je bilo na Gorenjskem ustanovljenih 64 zasebnih podjetij (družb z omejeno odgovornostjo), od tega 40 v kranjski, 15 v radovljiški, 8 v škofjeloški in eno v tržiški občini, je bilo moč dokaj hitro urediti vse formalnosti v zvezi z ustanovitvijo novega, zasebnega podjetja, praktično v enem do dveh tednih. V zadnjih decembrskih in januarskih dneh pa nas bodoči podjetniki kar zasipajo s priglasitvami, je dejal **Janez Kikel**, eden od treh sodnikov Registrskega sodišča pri Temeljnem sodišču v Kranju, kjer vodijo register podjetij z Gorenjske. Vsi trije imajo te dni polne roke dela, saj se je nabralo skoraj 700 vlog, v zadnjih dneh jih pride tudi po 10 dnevno.

Vrsta se je podaljšala v štiri do šest mesecev

Postopek ustanovitve zasebnega podjetja ni kdo ve kako zapleten, zato bodoči podjetniki skušajo stvari urediti sami, nemara poiščejo še kakšen nasvet, malokdo pri odvetnikih. Vendar pa formalnosti ne kaže podcenjevati, kar že pravijo praktične izkušnje. Dosti vlog je namreč pomanjkljivih, kar postopek zelo zavleče, sodnik vlogo zavrne, da jo bodoči podjetnik popravi in morda spet kaj spregleda ali napravi narobe. Zelo malo dobijo na sodišče priglasitev, ki jih napravijo odvetniki, kar seveda pomeni, da so brez napak. Nikakor nočemo delati reklame zanje, toda v sedanji gneči se vsaj resnim podjetnikom splača stopiti k odvetniku, mu odšteti približno tisoč mark (kar kasneje lahko vračuna med stroške podjetja), saj si tako lahko skrajša pot do registracije podjetja.

Nizek začetni kapital

Bodoči podjetnik pa nima opravkov le na sodišču. Predhodno mora odpreti začasni žiro račun pri Službi družbenega knjigovodstva in položiti denar, ki je potreben za začetek podjetja, v primeru družbe z omejenim jamstvom je to najmanj 2.000 dinarjev, v primeru delniške družbe pa mora glavnica znašati vsaj 15.000 dinarjev. Začetni kapital je majhen in mnogi si prav s tem razlagajo sedanjo evforijo ustanavljanja podjetij, češ da vsi hitijo, ker utegne vlada znesek povečati, govorice pravijo, da na 40.000 in celo več dinarjev. Zakon o podjetjih res vsebuje možnost povečanja tega zneska, kar je bilo v časih visoke inflacije toliko bolj samoumevno, zdaj pa ni več tako. Toda, kdove koliko časa bo znesek še tako nizek, si pravijo bodoči podjetniki in hitijo, čeprav je verjetno veliko podjetij papirnatih, če ne prej, se bo to izkazalo v stečajih čez leto dni.

Nemara pa so nekateri tako podjetni, da bodo zdaj za 2.000 dinarjev podjetje ustanovili in ga kasneje, če bo moral biti začetni kapital bistveno višji, s dobičkom prodali? Vsekakor zaradi takšnih dvomov živahnega ustanavljanja podjetij ne bi smeli ustavljati.

Predvsem intelektualne storitve in trgovina

Ko je novo podjetje vpisano v sodni register, ga mora popisati še statistika, ki ga razvrsti v ustrezno dejavnost. Če je formalnosti na registrskem sodišču in pri službi družbenega knjigovodstva moč opraviti v Kranju, je zaradi statistike potrebno kreniti v Ljubljano, kamor prihajajo novi podjetniki iz vse Slovenije, zato je razumljivo, da je tudi tam gneča vse večja. Podobno kot drugod po Sloveniji je tudi na Gorenjskem med novimi zasebnimi podjetniki največ intelektualnih storitev, zlasti različnih svetovalnih podjetij, naslednja velika skupina pa so trgovci, proizvodnih podjetij še ni veliko, nekaj obrtnikov pa se je že odločilo za podjetniško pot.

Ko novi podjetnik uredi tudi statistične formalnosti, si lahko nabavi štampiljko in odpre račun pri službi družbenega knjigovodstva. Pomemben pogoj za poslovanje pa je seveda tudi odločba inšpekcijskih služb glede prostorov, tudi pri tem se včasih zatakne, pravijo novi podjetniki, poenostavili bi lahko vsaj to, da bi pohiteli pri najetih prostorih, ki že imajo inšpekcijsko odločbo.

M. Volčjak

Do oktobra lani, ko je bilo na Gorenjskem ustanovljenih 64 zasebnih podjetjih, je bodoči podjetnik za formalnosti v zvezi z ustanovitvijo potreboval največ mesec dni, zaradi pred in ponovoletne evforije pa imajo zdaj na kranjskem sodišču skoraj 700 nerešenih vlog in postopki se bodo zavlekli v štiri do šest mesecev.

Registrsko sodišče v Kranju, kjer so registrirana podjetja z Gorenjske, je lani dobilo 1.055 priglasitev, v sodni register je vpisalo 205 novih zasebnih podjetij, za vpis je ostalo 369 priglasitev, razliko pa predstavljajo družbena podjetja, ki so se v glavnem preoblikovala iz ozdov.

Podjetniška evforija

Kot gobe po dežju nastajajo nova podjetja, po Jugoslaviji pa menedžerske šole, spremembe so bliskovite.

Podobno, kot je v sedemdesetih letih zavesa padla pred podjetji in smo se morali hitro navaditi na ozde, so tudi zdaj spremembe tako bliskovite, da jim je miselno težko slediti. Najbolj podjetni že vlečejo poteze in prvi seveda vselej poberejo največ dobička. Tudi na Gorenjskem v zadnjih dneh vlada prava evforija ustanavljanja novih, zasebnih podjetjij, nemara je mnogo papirnatih, ljudje jih ustanavljajo za vsak primer, najbolj premeteni računajo, da jih bodo kasneje, če bo ustanovitveni kapital višji, z dobičkom prodali.

Kako hitre so spremembe, pove ilustrativna zgodba mariborskega profesorja. Pri njem se je oglasil študent, ki mu podjetniške žilice očitno ne manjka, in ga vprašal, ali še velja njegov lanskoletni padec na izpitu iz zakona o združenem delu. Profesor mu je odgovoril, žal še velja, še bolj pa je bil v zadregi, ko mu je študent dejal, če je že tako, potem nam nekaj o podjetništvu povejte še letos, dokler bom še študent. In tako sem imel najtežje predavanje v svojem življenju, je zaključil profesor.

Zgodba torej ne pove le tega, kako hitre so spremembe, temveč tudi, da bo zasuk zdaj težji, kot je bil v sedemdesetih letih, saj je tedaj zahteval politično kimanje, zdaj pa zahteva znanje, podjetnost, pogumne in hitre samostojne odločitve. Tega pa seveda ni moč pridobiti in se naučiti čez noč, kolikor se je podjetniškega duha sploh moč navzeti in ni že prirojen le nekaterim ljudem. Kot gobe po dežju po Jugoslaviji rastejo nove menedžerske šole, sedanje direktorske pa se skušajo izviti iz okostenele političnosti. Dogajanje je zdaj še evforično, podobno kot pri ustanavljanju novih podjetjih, največjo napako pa bi seveda napravili, če bi te procese skušali uravnavati s starimi metodami, po načelu vrhovnega razsodnika, za kaj smo zreli in za kaj še nismo. Če smo naposled dozoreli za svobodo bomo podjetniško evforijo preživeli brez panike.

M. Volčjak

IZ GOSPODARSKEGA SVETA

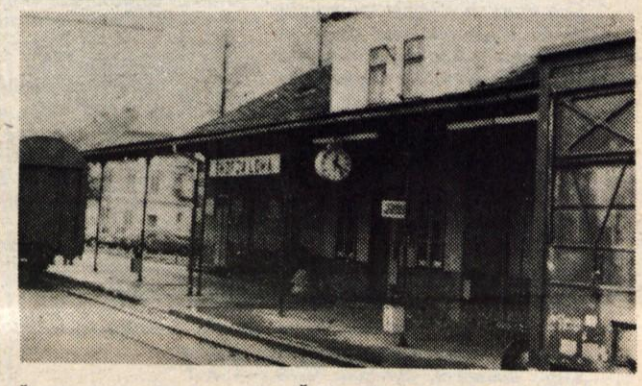

Škofja Loka, 11. januarja - Železniško gospodarstvo Ljubljana vsaki dve leti izbere najlepše urejeno železniško postajo na svojem območju, ocenjevanje oziroma nabiranje točk poteka trikrat letno. Tokrat je naslov najlepše urejene osvojila železniška postaja v Škofji Loki, priznanje se nanaša na leti 1988 in 1989, čestitkam se pridružujemo tudi mi. Foto: J. Pipan.

V DELOVNI HALJI

Janez Kavčič:

Računalniško delovno mesto naj bo urejeno

Dolina pri Tržiču, januarja - Kdo bi si mislil, da je računalništvo prodrlo čisto semle pod Kofce, v zadnjo vas tržiške občine, v Dolino pri Jelendolu. Pa vendarle je res: z računalništvom, bolje z računalniško opremo se tu ukvarja Janez Kavčič, Dolina 27, ekonomski tehnik, ki se je po vrsti zanimivih delovnih mest odločil za samostojno obrt "Poslovne storitve in računalništvo".

Po končani srednji šoli je delal v Peku kot računalniški operater, nekaj prakse si je nabral v računovodstvu, dobre pol leta je bil na tržiški občini davčni inšpektor, potem pa je 11 let delal v nabavnem oddelku tržiškega Tika. V vseh teh letih si je nabral ogromno izkušenj pri tehnologijah in poslovanju, pred dobrima dvema letoma pa je začel na svoje in sicer je začel z vodenjem poslovnih knjig in svetovanjem obrtnikom, lani pa je pričel izdelovati še dodatno računalniško opremo za dokončno ureditev računalniškega delovnega mesta, kot so stojala za printerje, lovilci papirja, podstavki za PC, pokrivala za računalnike, ekranski zaščitni filtri in podobno, pripravlja pa se še za proizvodnjo kopalniške opreme, kot so razne poličke, nosilci, držala - vse iz kvalitetnega pleksi stekla. Ideje kar vro na dan. Kajti Janez Kavčič je človek, ki pri svojem delu intenzivno razmišlja. Pred leti je bil v Tiku proglašen za inovatorja leta 3. stopnje; zamislil si je izboljšavo pri spodnjih policah garderobnih omar.

"Šefi se navadno zadovolijo s tem, da delavcem nabavijo računalnike, tiskalnike in podobno, ne poskrbijo pa za vse ostalo, kar bi olajšalo delo delavcu pri računalniku," pravi. To so razne police, stoječe ali pritrjene na steno, police, ki se dajo pritrditi pod mizo, da zavzamejo kar najmanj prostora, razna stojala za to ali ono računalniško opremo. Računalniško delovno mesto je drago, zato mora biti opremljeno tako, da delavec dosega kar največjo storilnost, najhitreje in z najmanjšim naporom. Da ne trpi ne človek, ne stroj. Vse mora biti v dosegu roke."

D. Dolenc

PREJELI SMO

NOVO NASELJE DRULOVKA — BURLESKA NA NAČIN STANA IN OLIA

Po nekajmesečnih tegobah in veliki jezi, sem se odločila, da vam napišem novo burlesko, po zamisli znanih komikov Stana in Olia, kako se gradijo hiše. Tokrat ne bi pisala o gradnji nove hiše, ampak o našem novem naselju v Drulovki, o svojem stanovanju.

Prvič se je zataknilo pri plačilu. Cena ogromna, vsaj zame, mater samohranilko. Ko končno dobim ključe, grem na ogled svojega novega bivališča. Ko sem končno našla stanovanje, sem kaj kmalu ugotovila, da se vsa vrata, razen vhodnih, ne dajo zapirati drugače, kot da jih pridvignem ali pa kar enostavno zaloputnem. Ko sem si v sobi ogledala obiti strop, sem ugotovila, da so deščice pritrjene tako slabo, kot da bi bile pritrjene z risalnimi žebljički in ne s pravimi. Zatem sem si ogledala žaluzije. Dve sta, vendar obedve v okvari. Ena nima žice (zajle) za reguliranje, druga pa nima vrvice za dviganje. V kopalnici sem dobila odlomljen regulator za toploto. O shrambi in drvarnici pa raje ne bi govorila. Naslednji dan grem na Domplan, da bi reklamirala, vendar sem šla zaman, ker sprejemajo samo reklamacije HS, posameznikov pa ne, in po vrhu tega še nisem vseljena in ne stalno; uradno prijavljena. Ko smo popravili, vsa vrata, pritrdili deščice in ostale malenkosti (stroške sem krila sama), sem se lahko vselila. Ko sem stanovanje dokončno opremila, sem odšla na Domplan, da podpišem stanovanjsko pogodbo, a so mi mirno povedali, da nisem v pravem stanovanju in da je kvadratura manjša, kot na pogodbi DO, ter tudi nekaj dinarčkov manj. Ko se pozanimam v DO, kako je s to stvarjo, mi odvrnejo, da naj se nikar ne sekiram, ker se sedaj, tako ali tako ne da nič več spremeniti. Bravo zame!!!

Ko sem se končno vdala v vse skupaj, pa se je začelo s težavami, kot po tekočem traku. V sobi, v kateri se nahaja peč za ogrevanje, se mi je po 14 dneh vse podrlo. Odpadli so trije »rori« in otroku podrli posteljo. Ko sem šla na gradbišče po nekega delavca, sem pač morala počakati 14 dni, da so mi okvaro odstranili, popravili in »rore« nanovo sestavili.

Vendar pa lahko rečem, da so bili prijazni in kolikor toliko uslužni. Nekaj tednov zatem pa smo imeli močan veter, in s tem nove nevšečnosti. Soba in kuhinja sta bili na drobno posejani s sajami in to ne samo pri meni, ampak tudi pri stranki pod menoj.

Potem pa elektrika. Šla je prva varovalka, pa druga, tretja, četrta. Ker jih je vsega skupaj samo 9, sem se pač napotila v mesto, da si priskrbim nove. Vendar je sedaj težava nastala tudi pri tem. JIH NI. Prihajajo iz uvoza in še takrat, ko pridejo takoj gredo. »Veze in poznanstva.« Telefoniram na Domplan (neprijazni, da je kaj), mi po tretjem klicu povejo, da naj se obrnem na Elektro. Elektro mi pregleda elektriko in na hitro ugotovi, da je za enkrat vse v redu.(prijazni, vsaj nekateri)

Vendar pa je danes zopet počila varovalka in potem tudi TV. Sedaj samo še čakam, kdaj se mi po podrl strop na glavo ali pa, da mi bo počasi začelo zamakati.

Stan in Olio sta bila mojstra v svoji stroki, vendar se mi zdi, da tudi naši gradbeniki ne zaostajajo daleč za njima.

Saj res, pa še reklamacije. Bodo, jutri, naslednji mesec, konec leta, ali pa kar naslednje leto. Takrat pa bodo naše skromne garancije že pretečene, in in krivci za okrave bomo postali mi sami.

Če se kdo počuti prizadetega, naj se kar, zase vem, da sem RAZJARJENA!

Pa lep pozdrav iz Holyvuda v Drulovki.

IVE ŠUBIC - ČLOVEK

Če bi znal... Če bi znal pisati tako, kot je znal Ive slikati, bi bila slika popolna, tako bo samo skica.

Poleti 1981. leta je podaril rodnim Poljanam veliko fresko, ki je posvečena osvobodilnemu boju v dolini.

Na freski je upodobljena tudi ženska s hlebcem kruha v rokah: "Veste, ženska je simbol domovine, o kruhu pa ni potrebno govoriti," je dejal.

Govoril je tiho, skoraj šepetaje, da ne bi motil okolice: več je bilo povedanega z očmi kot z besedo; prav zato je delovala njegova beseda kot balzam za dušo v današnjem vsesplošnem ropotu.

Razlagal mi je, kaj vse moramo narediti, da dobimo obstojno fresko: od podlage, apna, barv, vse do grafične predloge.

Dopovedoval mi je tako natančno in vneto, kot da naj bi jaz, neuk človek z ulice, postal njegov pomočnik: še danes sem očaran od tega pogovora.

Ko mi je razkazoval svoj atelje v Predmostu, me je peljal na verando, rekoč: "Glejte, od tu vidim "moje" hribe: Blegoš, Stari in Malenski vrh, Gabrško goro, Četeno ravan, Javorje. Posebno so lepi ti hribi v snegu in ob sončnem zahodu." Res enkraten pogled.

Videl sem njegovo razstavo otroških portretov v stari poljanski šoli: same svetle barve, mladostno žareče oči, iz katerih sta vela dobrota in bogastvo Ivetove duše.

Nekoč sem bil pri njem na domu in ga po dolgem kramljanju vprašal, katera slika mu je najljubša: bil je malce v zadregi, malo je pomislil, nato se je obrnil in mi jo pokazal: partizanska kolona v noči, zadaj v daljavi ognjen soj požganih Dražgoš.

Bilo je pozno, poslovila sva se: "lahko noč", mi je šepnil na pot. Nisem ga več videl.

Škoda, da se dobri ljudje prehitro poslovijo od nas!

Nova Gorica, 30. grudna 1989

Ivo Milanič

ODMEVI

BOSTA ZAKON IN NOVI DINAR KONČALA »MLEČNO VOJNO«?

Gorenjski glas št. 99. z dne 26. 12. 1989.

Ne malo polemik o mlečnih bojkotih se v letu 1989. ni zvrstilo, ne le na Gorenjskem ampak tudi na Štajerskem in drugod. Kratki stiki so med proizvajalci mleka — mlekarnami in trgovino v dobro zgrajenih monopolih ter pravilih iger. Tako lepo zveneča pravila igre so nič drugega kot zakoni močnejšega — monopoli. Inflacija pa je le prikrita oblika nezakonite ekspropriacije — razlaščanja enega do drugega — plačati pozneje, plačati le del — drugi del pa zadržati kot nezakonit razlastitveni delež.

O tem je odprta dana pobuda ustavnosti Ustavnemu sodišču S. R. Slovenije.

Sveto smo sprejeli konvertibilni dinar in tržno gospodarstvo. Blagovni tokovi bi se potemtakem morali prosto pretakati. Preostane nam le, da pričnemo zahtevati direktno — neposredno prodajo in nakup mleka — uvedbo zasebnih prodajaln mleka in morda še dostavo mleka potrošniku — seveda ob upoštevanju sanitarnih predpisov ter vgraditev takih možnosti tudi v spodbujanje podjetništva tudi v tej smeri.

To sicer zveni za enkrat še bogokletno, toda za monopole utegne postati tovrstno topilo dobrodošlo tudi za potrošnika in dodatno zaposlovanje.

Stane Bobek, dipl. oec.
svetovalec-fin., knjig. stroke
Kranj, Titov trg 16

tapetništvo radovljica

Razpisna komisija Tapetništvo Radovljica objavlja na podlagi 41. člena statuta podjetja prosto delovno mesto

DIREKTORJA PODJETJA

Pogoji:
- višja oz. srednja izobrazba organizacijske ali ekonomske smeri,
- štiri leta delovnih izkušenj, od tega 3 leta na vodilnih delovnih mestih,
- sposobnosti za uspešno gospodarjenje in organizacijske sposobnosti razvidne iz dosedanjih zaposlitev

Vlogo z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljite v roku 30 dni na naslov: Razpisna komisija Tapetništvo Radovljica, Gorenjska cesta 41.

ALPETOUR

ALPETOUR
POTNIŠKI PROMET KRANJ
Koroška c. 5

VABIMO VAS:

MARIBOR — »ZLATA LISICA« 20. in 21. januarja 1990
Cena: 65 din odrasli, mladina do 15 let 45 din (brez vstopnine)

GORICA — PALMANOVA 26. januarja 1990
Cena: 120 din. Ugodno za dijake in študente.

MÜNCHEN 3. februarja 1990
Cena: 280 din. Opozarjamo na posezonske razprodaje.

CELOVEC — BOROVLJE vsako 1. in 3. soboto v mesecu
Cena:
50 din iz Šk. Loke
40 din iz Radovljice
35 din iz Tržiča
50 din iz Kranja

RABAC — 7 dnevni aranžma
Cena 882 din (upokojenci)

RAB — 7 dnevni aranžma
Cena 708,40 din

BANOVCI — 7 dnevni aranžma z bogatim programom
Cena 1.360 din

Podrobnejše informacije dobite na prodajnih mestih:

Kranj	tel. 21-083, 21-043
Radovljica	tel. 74.621
Tržič	tel. 52-370
Škofja Loka	tel. 621-260

Razpisna komisija pri hotelu Grajski dvor Radovljica p.o., Kranjska ul. 2

RAZPISUJE

na podlagi 45. člena statuta podjetja in pravilnika o delovnih razmerjih ter po sklepu delavskega sveta dela in naloge

DIREKTORJA PODJETJA

Dela in naloge razpisujemo za 4 leta. Kandidat mora izpolnjevati naslednje pogoje:
da ima visoko ali višjo izobrazbo ekonomske ali družboslovne smeri in najmanj 3 - 5 let delovne prakse,
- znanje dveh tujih jezikov,
- da ima sposobnosti za uspešno gospodarjenje in organizacijske sposobnosti razvidne iz dosedanjih zaposlitev,
- da predloži program o poslovni politiki.

Kandidati za razpisana dela in naloge naj v roku 15 dni po objavi razpisa vložijo prijave z dokazili o izpolnjevanju razpisnih pogojev, življenjepis z opisom dosedanjega službovanja ter program poslovne politike na naslov:

Podjetje Hotel Grajski dvor Radovljica, Kranjska ul. 2, 64240 Radovljica, Razpisna komisija.

Prijavljeni kandidati bodo pisno obveščeni o izidu izbire v roku 8 dni od dneva sprejema sklepa o izbiri delavca.

BORUT KOS

PAKISTAN V ČASU SPREMEMB IN UPANJA 4

Tistim, ki jim ni podrobneje znana novejša zgodovina Pakistana, ni razumljivo, zakaj je predsednik tako zavlačeval s prenosom oblasti in tudi jaz nisem nikjer prebral ali med vrsticami zasledil, čemu je to tako dolgo trajalo. Toda ljudje, s katerimi sem se pogovarjal o tem, so bili vsi istega mišljenja. Na oblasti in pomembnih položajih je še mnogo ljudi, ki so pristaši Haqove linije (Zializma), in ki so zasedli te pozicije v času vojaške diktature. Med njimi je tudi predsednik in vsi se bojijo maščevanja Benazir Bhutto, ki je med vojaško diktaturo preživela več let v zaporu. Po vojaškem udaru sta bila umorjena njen oče — bivši predsednik, in njen brat. Ravno tako so zaprli in mučili mnoge vplivne člane Pakistanske ljudske stranke (PPP) ter nekatere tudi brutalno umorili. Ker so ljudje na oblasti torej še vedno pristaši Zializma, čeprav to mnogi negirajo, se tega bojijo, kajti v Pakistanu je še vedno močno živo krvno maščevanje. Benazir Bhutto in njena mati, ravno tako vplivna članica PPP, sta na vseh tiskovnih konferencah poudarjali, da stranka ne misli na kakršnokoli maščevanje, temveč le na boljši položaj ljudi. Mnogi domačini ne vedo, kaj se bo zgodilo z osebjem, ki je pomagalo priti na oblast pokojnemu diktatorju, in so dokaj ravnodušni glede tega — bolj jih namreč zanima nova socialistična politika v tej islamski državi.

RAWALPINDI - ISLAMABAD

Ker sva bila v času med volitvami tako rekoč prikovana v Rawalpindiju in sva imela še nekaj opravkov v Islamabadu, sva dodobra spoznala obe mesti, ki sta si oddaljeni le 20 km. Uradno je Islamabad glavno mesto Pakistana, vendar ima Rawalpindi ali Pindi, kot ga krajše imenujejo domačini, pomembnejšo vlogo. Že v preteklosti je bilo to pomembno trgovsko mesto in vsi veliki osvajalci so se ustavljali v njem, sedaj pa je center pakistanske vojske. V obdobju, ko sta obstajala Zahodni in Vzhodni Pakistan, je bil Rawalpindi za kratek čas prestolnica države, leta 1961 pa je to postal Islamabad. Za Rawalpindi lahko trdim, da je mesto z "dušo", kajti v njem je prava mešanica različne arhitekture, ki se je spreminjala skupaj z burno zgodovino države. Tako je to mesto razdeljeno na Britanski del, Staro mesto in modernejše področje Saddar, ki povezuje oba druga dela - zato lahko rečem, da sestavlja Rawalpindi več mest, ki se med seboj močno razlikujejo, kar mu daje še poseben čar.

Islamabad, ki so ga načrtno začeli graditi leta 1961 in je še daleč od tega, da postane pravo mesto, pa izgleda dokaj monotono. Široke ulice, ki so širše od cest v državi, obkrožene z gostim drevjem in številnimi parki so zanimive le v trgovskih centrih, ki so orientacijske točke za opravke po mestu. Tudi zemljevid mesta ne pomaga, tako je tujec odvisen le od taxijev, če želi spoznati okolico, kajti mesto se razteza na tako veliki površini, da ga ne moreš prehoditi, čeprav ima precej manj prebivalcev kot milijonski Rawalpindi. Islamabad je pravzaprav le upravni center države, kjer se nahajajo vse tuje ambasade, poslovne zgradbe in rezidence. Za razliko od vseh ostalih mest je izredno čisto in poslopja so zgrajena na moderen način, z ostro arhitekturo, kar deluje prav enolično tako, da razen urejanja vseh mogočih birokratskih zadev, mesto ni vredno ogleda. Zanimiva je le novozgrajena mošeja, ki leži na obrobju mesta in je tipičen neuspel poskus združitve tradicionalne arabske arhitekture z novimi ostrimi potezami, kar pa izgleda prav pošastno, ravno tako kot veliko betonsko poslopje parlamenta v bližini. Videti je, da se želi Islamabad s svojo moderno arhitekturo primerjati z mesti, kot naprimer Singapurom, vendar se tako močno razlikuje od ostalih pakistanskih mest z bogato tradicijo, da je pravi tujek v državi.

PESHAWAR - MESTO DVEH DRŽAV

Končno sva lahko odpotovala iz Rawalpindija, kajti pokrajinske volitve so bile končane. Tokrat je imela več uspeha islamska IJI, vendar to ni bilo tako pomembno za bodočo politiko Pakistana, kot parlamentarne volitve. Odšla sva proti Peshawarju, mestu z zanimivo zgodovino in posebnim statusom v državi, saj leži prav ob meji z Afganistanom. Že na poti smo se večkrat morali ustaviti zaradi vojaških kontrol, in ko smo prispeli, sem imel občutek, da se nahajam v Afganistanu. To je eno najživahnejših mest, saj je dobesedno preplavljeno z afganistanskimi begunci, ki jih je vsak dan več in jih je trenutno v Pakistanu okoli 10 milijonov. Na vsakem koraku sva jih srečevala, kajti zaradi njihovih tradicionalnih turbanov jih ni težko spoznati, in zdelo se mi je, da jih je tukaj več kot pa domačinov.

Peshawar je že od začetka sovjetske okupacije Afganistana postal glavno zatočišče beguncev, za katere je precej dobro poskrbljeno. Tukaj imajo uradno svoj center za sprejem novih beguncev, ki vsak dan masovno prihajajo z visokih hribov, oddaljenih 150 km, ki predstavljajo naravno mejo med obema državama. Vsak begunec dobi posebno osebno izkaznico in ima podobne pravice kot domačini, zato ni čudno, da je trgovina v mestu pretežno v njihovih rokah, kajti znani so kot dobri trgovci in pridni delavci ter jim ni težko najti zaposlitve v drugi državi. Revnejši begunci, teh je največ, pa so nastanjeni v posebnih taboriščih, kjer imajo življenje usklajeno z mednarodno pomočjo in v njih dela precej prostovoljcev iz vsega sveta. Še pred nekaj leti so si lahko tudi tujci ogledali ta taborišča v okolici Peshawarja, vendar se je zgodilo nekaj incidentov pri trgovanju med njimi in begunci, zato vlada ne dovoli več obiska taborišča brez posebnega dovoljenja.

V mestu in okolici sem videl precej napisov, ki so kazali na posebne tovarne ali farme piščancev, izključno za afganistanske begunce. Tu so si Afganistanci sami in s pomočjo pakistanske vlade ustvarili novo življenje in tako rekoč državo v državi. Iz razvitejših držav prihaja precej pomoči namenjene beguncem in nekateri izdelki so prav nesmiselni, še posebej se mi je zdela smešna pomoč iz Jugoslavije V trgovinah sem opazil precej različnih vrst naših cigaret in sladkarij namenjenih beguncem. Na vseh takih izdelkih je poseben napis: Afgan government monopoly. Namesto da bi pošiljali tem ljudem pomembnejše stvari, je to prav absurd, saj begunci prav gotovo potrebujejo vse kaj drugega kot pa cigarete. Poleg tega prodajajo te izdelke po vsej državi, tudi tam, kjer sploh ni beguncev, kot naprimer v Skarduju in Gilgitu in so celo cenejši od pakistanskih. Res ne vem, kaj ima naša industrija in zmedena politika od tega.

Je kulture sploh še lahko manj, kot je je?

VEDNO ISTA PESEM

Program Kulturne skupnosti Slovenije za leto 1990, v svojem podtonu, kot smo zapisali že v eni prejšnjih številk Gorenjskega glasa, prinaša, gledano v celoti, dokaj medlo sliko splošne slovenske kulture v pravkar začetem letu.

V Kulturni skupnosti velja ocena, da lahko pomenijo prenosi družbenih dejavnosti v republiške in občinske proračune nevarnost prelivanja sredstev z namenom, da se bodo reševali primanjkljaji tam, kjer nastajajo (predvsem v zdravstvu, šolstvu ter zveznem proračunu), kar vse lahko v prehodnem obdobju ogrozi dejavnosti kulture. Zato je prišlo do stališča, da se v letošnjem letu na republiški ravni: v celoti financira osnovne programe muzejev in galerij-muzejev; v celoti (90%) financira nakup knjig na prebivalca; v celoti financira osnovne programe kulturnih ustanov s področja ustvarjalne in poustvarjalne dejavnosti (vsa profesionalna gledališča, obe operi, Filharmonijo in Cankarjev dom).

Če pri posameznih področjih najprej omenimo založništvo in knjižničarstvo, potem je presenetljiv podatek, da so založniške organizacije, občasni založniki, zasebni založniki in samozaložniki letos prijavili za subvencioniranje približno 350 naslovov, kar je 30 naslovov manj kot lansko leto. Po vsebinski plati tvorita največji del knjižnega programa leposlovje z esejistiko, ki je zastopano tudi z nekaj prvenci in humanistična literatura. Dokaj močno je zastopana literatura za mladino, tako leposlovje kot poljubnoznanstvena. V osnutku programa nastopajo poleg dosedanjih založnikov tudi nekateri novi - Slovenska knjiga, Emonica, Karantanija.

Planski dokumenti in izhodišča zahtevajo, da profesionalne gledališke organizacije pripravijo letno po šest novih gledaliških premier, pri čemer morajo upoštevati tudi slovensko in jugoslovansko gledališko ustvarjalnost. Nekaj naslovov iz letošnjega programa: W. Shakespeare Antonij in Kleopatra (Drama Ljubljana), D. Z. Fray: Kri in košute (Drama Maribor), R. Seligo: Razveza (SMG), F. Milčinski: Vesela zgodba o žalostni princeski (PG Kranj), Cveto Sever: Pavlihova vrnitev. Povejmo tudi, da je program samostojnih kulturnih delavcev vsebinsko in po številu skromnejši kot lansko leto.

Področju filma in videa glede na izkušnjo preteklega leta, v mislih imamo seveda Vibo, ni prav nič razveseljivo. Vseeno povejmo, da se na področju filma s svojimi predlogi pojavljajo poleg Vibe še Studio 37, Emotin film, Brut film in Sfinga ter, da naj bi bila tudi v letošnjem letu številka novih celovečercev podobna dosedanji, to je pet filmov. Področje kulturnih stikov s Slovenci zunaj SR Slovenije je v okviru KUS obravnavano prednostno, povejmo pa, da se bo poskušalo v letošnjem letu stike s Slovenci zunaj meja obdržati vsaj na dosedanji ravni. Na področju kulturnega sodelovanja med narodi in narodnostmi v SFRJ velja za letošnje leto ocena, da bi predloženemu predlogu programa težko rekli nacionalno pomembni program sodelovanja, kajti še vedno gre namreč za izbiro med nesistematično posredovanimi predlogi posameznih akcij. Toliko na kratko o iztrganih delih letošnjega slovenskega kulturnega programa, ki seveda opredeljuje tudi področje ZKO, varstvo naravne in kulturne dediščine, arhivske in muzejske dejavnosti...

Če zanemarimo splošno pomembnost omenjenega projekta, potem bi bila naša pozornost predvsem usmerjena v akcije, ki jih bomo lahko v letošnjem letu neposredno spremljali v vseh petih gorenjskih občinah. Tu pa je, vsaj zaenkrat stanje dokaj različno, ko pa bodo bolj konkretno izoblikovani predlogi občinskih kulturnih programov več o tej problematiki tudi v Gorenjskem glasu.

V. B.

Sodelovanje s tujino

Kar zadeva posamezna področja sodelovanja s tujino v letu 1990, kaže, da gre pri založništvu in knjižničarstvu za pretežno tradicionalne programe, pri gledališču, kjer so bili programi prejšnja leta razmeroma skromni, gre za precejšnjo porast, glasbeni programi so v pretežni meri tradicionalni, pri muzejih, arhivih in zavodih prevladujejo izmenjave posameznih kulturnih delavcev. Tudi likovno področje ni več tako obsežno kot v preteklosti, filmsko področje pa je podobno kot prejšnja leta skromno.

Osem razstav v sezoni

ODMEVNA RAZSTAVNA DEJAVNOST NA JAVORNIKU

Jesenice, 11. januarja - V okviru dramskega odseka javorniške Svobode deluje tudi prizadevna skupina, ki v razstavnem prostoru Viktorja Gregorača v delavskem domu na Javorniku pripravlja razstave. Različne po tematiki in odlično pripravljene.

Janez Kofol,

Med razstavnimi saloni na Jesenicah v zadnjem času dobiva posebno veljavo in doživlja vedno večji obisk razstavni prostor Viktorja Gregorača v delavskem domu na Javorniku. V okviru dramskega odseka javorniške Svobode so se pred nekaj leti odločili, da začnejo tudi z razstavno dejavnostjo. Danes že pripravijo po osem tematsko različnih razstav, ki k ogledu pritegnejo vedno več domačinov in okoličanov.

»Za razstavno dejavnost v okviru dramskega odseka skrbimo vsi, seveda povsem amatersko,« pravi idejni vodja in organizator številnih razstav na Javorniku, **Janez Kofol**. »Poskrbimo za to, da razstave odpiramo s primernim kulturnim programom. Tematsko naj bi bile raznovrstne, od slikarskih do grafičnih in fotografskih, samostojnih in skupinskih. Po minuli, precej odmevni fotografski razstavi, ko smo razstavili tudi stare in najstarejše fotografske aparate s fotografskim gradivom, za 19. januar pripravljamo samostojno razstavo akademskega kiparja iz Ljubljane Jožeta Lašiča. To bo ta mesec že druga slikarska razstava, februarja pa naj bi razstavljala domačina Korošec in Markež.

Prav zdaj je v razstavnem prostoru na ogled razstava vedut Francija Ostanka, člana likovne sekcije RELIK iz Trbovelj. Javorniška Svoboda je minuli teden podpisala s trboveljsko Svobodo listino o prijateljskem sodelovanju.

Ogreli smo se tudi za zanimivo idejo: v naslednjih mesecih naj bi pripravili etnografsko razstavo, pri tem pa naj bi sodelovali predvsem prebivalci z Javorniškega Rovta s predmeti, ki jih še hranijo po starih hišah. Skratka: če ne bi bilo zavzetosti vseh aktivnih članov javorniške Svobode, bi zelo težko večkrat na leto odprli naš razstavni prostor.«

Razstavni prostor Viktorja Gregorača se torej vedno bolj uveljavlja, saj si posamezno razstavo ogleda do 800 ljudi, tudi šolska mladina, s katero zelo dobro sodelujejo. Osem kvalitetnih in dobro pripravljenih razstav je za amaterje uspeh, s katerim se lahko pohvali le malo dramskih skupin v naših krajevnih skupnostih.

D. Sedej

BESEDNE IGRARIJE

Predstava kranjske skupine Lutke čez cesto

Predpogoj za vpogled v dejanje je predhodnja izvršitev le-tega; če je umor naklepen, potem je žrtev dejstvo, morilec — zavestni vzrok dejstva. Pri nezavednem umoru je inverzija očitna; žrtev se ne zaveda svojega stanja, morilec svojega dejanja. Nezavedni očetomor, ki je bil zgolj atmosferski učinek, je pokazal vso iluzoričnost zgornje postavke, saj je oče (Rooss sodeloval z morilcem) igralci pri lastnem umoru. Umor je bila predstava kot celota: predstava je neposredni izraz želje po dobri predstavi, ki temelji na polju izkustva predhodnih (uspešnih) predstav, če parafraziramo Lacana. Patologija igre je v ponavljajočih se transferjih — napraviti literarno predlogo boljšo, kot je. Tu je padec enak padcu vrvohodke; predelati literarno predlogo v nič in ga pokazati, pred tem pa opozoriti gledalca, da bo gledal nič. To je patologija nezavednega: gledališki list sporoča, da je nor kdor bo šel gledat nič. In gledalci gredo gledat inverzijo norosti.

Naslov predstave — besedne igrarije nima nobene (razen nominalne) zveze z lingvistiko, ki je polna komičnih situacij označevanja, logičnih paradoksov, kar bi pričakovali glede na dobljene informacije iz gledališkega lista.

Predstava je obremenjena s postoktobrskorevolucijskim kvazi ideološkimi frazami o zapostavljenosti žensk, lutke so standardne, igra...

Konstitutivna dela predstave sta potrdila domnevo, da predstava ne pomeni popolne pomračitve uma, temveč organizacijsko transformacijo v kaos:

— nakazani problemi govora,
— fenomen se voyant voire, oz. videti sebe videčega), ki je lahko le efekt gledališča in v realnosti ne nastopa (Lacan). Bistvo fenomena se kaže v zaznavanju subjekta v objektu, kar nastopi v predstavi, ko gledalci gledajo otroka, ki urinira in joka.

Tomaž Kukovica

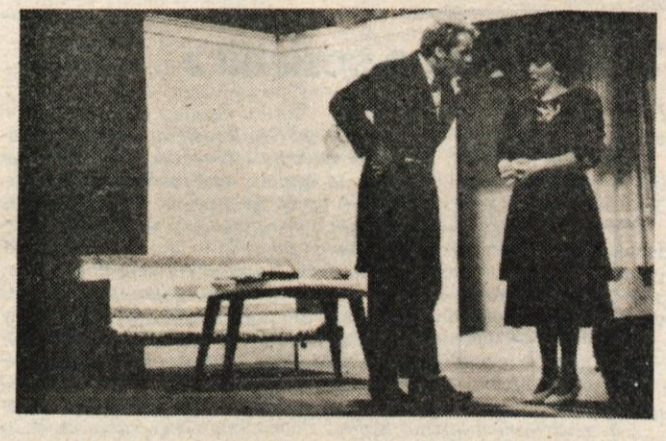

Pretekli konec tedna je bil na Gorenjskem v znamenju kulturnih prireditev — premier vaških iger. Foto: G. Šinik

KULTURNI KOLEDAR

KRANJ - V Prešernovi hiši razstavlja akademska slikarka ***Brigita Požegar.*** V galeriji Mestne hiše je odprta razstava slikarskih upodobitev na cerkvenih banderih.

RADOVLJICA - V Šivčevi hiši je na ogled razstava akademske slikarke ***Melite Vovk.***

ŠKOFJA LOKA - V galeriji ZKO knjižnica Ivana Tavčarja je na ogled razstava akvarelov krajin slikarja ***Braneta Praznika*** iz Medvod.

JESENICE - V razstavnem salonu Dolik si lahko ogledate razstavo fotografij kandidata za mojstra fotografije ***Francija Kolmana.***

RADOVLJICA - V galeriji Kamen razstavlja akademski slikar ***Brane Povaley.***

KRANJ - Jutri, v sredo, 17. januarja, pripravljajo v knjižnici kranjske Gimnazije večer s slovenskim pisateljem ***Vladom Žabotom.***

ROCK BALETNIKI

Deset let navzočnosti v samem vrhu svetovne popularne glasbe ni ravno mačji kašelj. Tega se dobro zaveda tudi peterica glesbenikov skupine Spandau Ballet, ki prihaja 22. in 23. januarja v okviru turneje, na kateri predstavljajo novo veliko ploščo Heart Like A Sky, v ljubljansko halo Tivoli. Kdo drug kot Toni Sabol je "kriv", da bomo rockovske baletnike lahko spet poslušali v živo sredi Slovenije.

Ob starih skladbah (Missionary, Coffee Club, Fight For Ourselves...) bodo v prvem planu predvsem novitete - Crashed Into Lowe, Motivator in seveda Be Free With Your Love. Oba dneva se bo spektakel pričel ob 19.30, verjetno pa je poznavalcem rockovskih dogodkov odveč informacija, da bodo Tony in ostali fantje nastopili ob lastnem ozvočenju in svetlobnih efektih!

V. B.

VELIKA NARAVA

Brigita Požegar v kranjski Prešernovi hiši

S slikarstvom Brigite Požegar smo se v Kranju prvikrat srečali spomladi leta 1983, ko se je v okviru razstave risb slušateljev Akademije za likovno umetnost predstavila z dvema risbama, ki smo ju doživljali kot izredno mehak in topel risarski zapis. Nismo pa bili takrat seznanjeni z vrsto istodobnih in po izrazu podobnih risarskih del, ki so šele mnogo kasneje našle v Šivčevi hiši v Radovljici pot v javnost in ki predstavljajo s svojo kot pajčevina tenko mrežo črt, s svojimi svetlimi in temnimi svetlobnimi prehodi in skoraj prozornimi, povsem dematerializiranimi telesi ter liričnim vzdušjem, ki polni kompozicije, skupino avtoričinih najbolj ekspresivno obarvanih in vsebinsko poglobljenih del.

Povsem drugačen značaj je imelo drugo srečanje s slikarkinimi deli v Avli Iskre na Laborah. Figura je izginila, slikarkino poglavitno izrazno sredstvo je postala barva. Razgibane amorfne slikane gmote v temno zamolklih barvnih tonih so odkrivale močno introvertirano osebnost z emocionalno zelo občutljivo notranjostjo.

S preselitvijo v novo okolje, v gozdnato vznožje Jelovice, se je spremenil tudi slikarkin pogled na svet. Znova se ji vzbudi zanimanje za predmet, za krajino, za tihožitje, za figuro. Resda so njene krajine in tihožitja v začetku še vedno vpeta v mračne tone in je narava pogosto zastrta z mrežo temno obarvanih lis, vendar za njo že slutimo odsev svetlobe, zaznamo gibanje in obujene znake življenja.

Narava slikarko iz dneva v dan bolj fascinira. Spoznava njene zakone rasti in preobrazbe in se skuša z njimi identificirati. Narava zanjo ni več predmet, temveč postaja subjekt. Človek ni več tujek v naravi, postaja njen sestavni del, dosleden in čist v svoji pojavnosti. Od tod vrsta njenih portretov, v katerih se skuša poistovetiti z obdajajočim naravnim okoljem. Nekdaj zakrita in odtujena osebnost se zdaj razgalja, kar je spalo, se prebuja. Umetnik se osvobaja vezi, sega v prostor in čas. Narava mu oživlja spomin in vzbuja občutek mladosti.

Slikarkina pot k naravi vodi preko živo zelenih drevesnih zastorov v bolj odprto in koloristično svetlejšo sceno rečnih pokrajin. V nekdaj zaprte prostore se vrivajo poseke, poti ali skupine figur in še posebej podoba slikarke. Zrak in svetloba vdirata v sliko, ki noče biti več navaden izsek iz naravnega okolja, temveč VELIKA NARAVA sama.

Cene Avguštin

VOZEL

Nova gledališka predstava

KUD Jelendol Dolina je uprizoril, kot nam sporočajo s tržiške ZKO, novo igro. Gre za vaško šaloigro v treh dejanjih avtorja Petra Petroviča, zgodba sama pa opisuje duhovite dogodke iz življenja na vasi. V vlogi režiserja se pojavlja Ivo Kokalj, posamezne like upodabljajo: Anton, Vesna Štefe, Sonja Zore, Valentin Kavčič, Brigita Zore in Robi Tumpič. Scena je delo Milana Magdiča, razsvetljava Jožeta Pogačarja, Mitje Megliča igralcem pa izza odra (šepetalki) pomagata Lidija Meglič in Alenka Anko.

ureja LEA MENCINGER

DOMAČI ZDRAVNIK

Če nas tišči v prsih, si pomagamo z mešanico nastrganega hrena in enake količine medu; jemljemo po eno polno žlico pred spanjem.

Pri prsni vodenici na drobno zrezano čebulo pomešamo z medom in pustimo 1 uro stati. Na dan jemljemo po 2 do 3 čajne žličke. Ozeble ude obložimo s kašo iz ovsene moke in gorke vode ter iz medu. Obkladke menjavamo.

Za oslovski kašelj je bil v ljudskem zdravilstvu med glavno zdravilo. Pravijo, da se je to preživelo in zdravijo otroke z anorganskimi zdravili in višinskimi poleti. Enak uspeh se doseže z medom v trpotčevem ali izopovem čaju in nato še z medno kuro.

Nadušljivost odpravljamo z rožmarinovim čajem, ki smo mu mlačnemu primešali 1 ali 2 čajni žlički medu; na dan popijemo po požirkih 3 do 4 skodelice.

Zoper hripavost bomo pili z medom dobro oslajen lipov čaj. Pomaga pa tudi gorčična moka, pomešana z medom; to jemljemo po 1 noževo konico vsako uro.

KAJ BOMO KUHALI TA TEDEN

Takole nam svetuje Jože Zalar, vodja kuhinje v hotelu Creina:

Ponedeljek: orehovi štruklji, sadna čežana.
Torek: goveja juha s kašo, ocvrt oslič, slan krompir, kisle kumarice.
Sreda: zeljnata musaka, krompirjevi žganci.
Četrtek: bolonjski špageti, zelje s fižolom.
Petek: pljučka s krompirjem, palačinka.
Sobota: juha z jačnimi vlivanci, pečenica, kisla repa z ocvirki.
Nedelja: grahova juha, ocvrt sir s tatarsko omako, pražen krompir, radič z jajcem.

Pljučka s krompirjem

Za 4 osebe potrebujemo: 40 dag surovih pljuč, slan krop, 40 dag krompirja, vode po potrebi, šatraj, timijan, lovor, 5 dag maščobe, 2 dag moke, 8 dag čebule, 2 stroka česna, 1 - 2 dag paradižnikove mezge, noževo konico mlete paprike, sol, kis po okusu, zelen peteršilj.

Pljučka v kropu do mehkega skuhamo, dobro ohlajene narežemo na tanke rezance. Krompir narežemo na kocke in ga kuhamo, medtem ko se kuha, dodamo šatraj, lovor in timijan.

Posebej na maščobi prepražimo moko, dodamo sesekljano čebulo, jo prepražimo, dodamo strt česen, paradižnikovo mezgo, mleto papriko in prilijemo nekoliko mrzle vode, da se prežganje razkuha. Nato ga vlijemo h krompirju, dodamo še pljučka in vse skupaj kuhamo do mehkega. Nazadnje solimo, okisamo in dodamo sesekljan peteršilj.

Pečena polnjena jabolka

Bi rade na hitro pripravile sladico za vso družino? Če se vam morda v shrambi kvarijo jabolka, poskusite s pečenimi polnjenimi jabolki.

Za 4 osebe potrebujemo 8 jabolk, 2 žlici marmelade, 10 dag masla ali margarine ali nekaj žlic kisle smetane, 10 dag sladkorja.

Jabolka operemo, na tanko olupimo, izrežemo peščišče in jih postavimo v namazan pekač. Izrezano peščišče napolnimo z marmelado, pokrijemo s koščkom maščobe in posipljemo s sladkorjem. Pokrijemo, postavimo na električno ploščo ali v pečico in segrevamo, da se zmehčajo. Jabolka so tako pečena v 20 do 30 minutah.

MODA

EN BLAZER - TRI IDEJE

Le pripravimo se že za pomlad. Mimogrede bo tu in takrat bomo morale imeti pri roki blazer za vse priložnosti, h kateremu bodo pristojali tako dolgo široko, kot krajše ozko žametno krilo ali hlače iz volnene flanele. Blazer naj bo z drobnim karom ali s pepita vzorčkom, in da bo kombinacija lažja, morda celo v dveh barvah. Naš model je v drap in temno modri barvi. Ravno take barve mora biti potem seveda krilo oziroma hlače (lepo flanelo za krila in hlače smo videli v prodajalni Sukna v Mohorjevem klancu v Kranju). Blazer naj bo seveda iz kvalitetnega volnenega blaga ali dobre mešanice volne in sintetike, kajti to je oblačilo, ki ga imamo rade za petek in svetek. Je že tako, da se vedno rade zatekamo k preprosti klasični modi, ki nas nikoli ne razočara. Posebno žene, ki se rade športno oblačijo, ga ne morejo pogrešati v svoji garderobi.

D. D.

O SKROMNOSTI SO REKLI

Skromnost je edini sijaj, ki ga lahko dodamo slavi.
Charles Duclos

Skromnost je stvar inteligence.
Mića Danojlić

Skromni ne govore o svojih zaslugah.
Colman

PRAV JE, DA VEMO

OSNOVNA PRAVILA ZDRAVE PREHRANE

1. **Jesti moramo redno.** Hrano, ki nam je potrebna v enem dnevu, najbolje razdelimo na 5 dnevnih obrokov. Obilna morata biti zajtrk in kosilo, za malico pojemo nekaj malega, večerja pa naj bo skromnejša od kosila. To priporočilo velja za vse poklice in za vse starostne skupine.
2. **Hrano načrtujemo** za nekaj dni naprej, najbolje za ves teden. Tako imamo boljši pregled, da so vsi dnevni obroki polnovredni in niso predragi. V naglici napravimo največ napak.
3. Hrana mora biti **uravnovešena**, zato upoštevamo pri sestavljanju jedilnikov živila vseh šestih skupin. Vsak dnevni obrok, tudi malica, mora vsebovati vse hranilne in zaščitne snovi. V vsakem dnevnem obroku naj bodo sveža zelenjava ali sadje.
4. Da bo hrana **pestra** in ne **predraga**, se poslužujmo svežih in konzerviranih živil. Med prehransko enakovrednimi živili izbiramo tista, ki so cenejša.
5. Poleti izbiramo **lažje prebavljive** in **osvežujoče jedi**, pozimi bolj nasitne. Namesto vročih mastnih juh uživamo poleti sadne in zelenjavne sokove ali solate.
6. **Hrana ne sme biti zdravju nevarna**, zato uporabljamo nepokvarjena živila. Tudi konzerv s prekoračenim rokom trajanja se izogibajmo. Ostanki hrane, ki pridejo v poštev za nadaljnjo uporabo, morajo biti neoporečni.
7. Pri sestavi jedilnika za dnevni obrok upoštevamo še naslednja priporočila:
   - **Iz istega živila naj ne bo več jedi.**
   - **Načini priprave jedi naj bodo različni.**
   - **V jedilniku naj ne bo dveh jedi z enakim imenom.**
   - **Jedi v enem obroku naj bodo različnih barv.**

Začelo se je

- Hočeš postati moja žena? Reci da, prosim te!
- Da, toda to je zadnjikrat, da ti rečem da!

ureja DANICA DOLENC

MORDA NISTE VEDELI

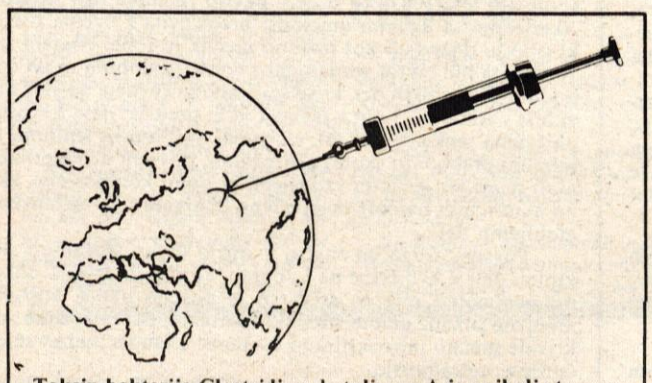

Toksin bakterije Clostridium botulinum A je najbolj strupena naravna snov, kar jih pozna znanost. Smrtna doza za odraslega moškega je z injekcijo okoli 0,12 mikrograma. Na ta način bi 410 gramov zadostovalo, da bi iztrebili celotno človeštvo. Na srečo se Clostridium botulinum težko razširja in se ne razmnožuje sam. Edini večji pojav botulizma (prvič so bolezen opisali leta 1820) so v Angliji zabeležili v krajih Loch Maree, Ross in Cromarty avgusta 1922. Umrlo je osem ljudi.

Nova šola

Pred tremi leti, ko sem bil še v četrtem razredu, se je začelo govoriti, da bo treba zaradi pomanjkanja prostora zgraditi novo šolo.

Tovariši so organizirali pohod učencev s transparenti za novo šolo mimo tovarn, in to od šole do tovarne Tehtnica, mimo Dom opreme, Iskre, Nika in do tovarne Alples. Leto za tem so na zboru krajanov v telovadnici ljudje zahtevali, da se šola mora začeti graditi že naslednje leto.

Delavci Tehnika iz Škofje Loke so začeli z mesečno zamudo. Najprej so podrli stari del šole, potem pa so skopali veliko luknjo za temelje. Ker pa je bil stari del šole podrt, je bilo še manj prostora in je tretjina učencev hodila popoldne v šolo. Zaradi mile zime pa so delavci lahko delali tudi pozimi in pri tem nadoknadili zamujeno.

Neverjetno hitro so iz tal rasli zidovi in že so začeli sestavljati lesene opornike za streho, na vrhu pa so pritrdili smrekico. Dokončali so še fasado in uredili notranje prostore.

Pri opremi šole pa smo pomagali tudi učenci, saj smo dva dni prenašali še nesestavljeno pohištvo v razrede in ga tudi odpakirali. Sestavili pa so ga potem lesni delavci. Z delom smo si prislužili brezplačen prevoz do Ljubljane in nazaj za naravoslovni dan.

S septembrom se je že začel pouk v novih prostorih. Dva razreda sta imela še začasno za dva meseca pouk popoldne, ker ni bilo še vse urejeno. Sestavljalci še pregledujejo in popravljajo napake.

Šola se mi zdi dosti bolje opremljena. Do konca šolskega leta pa bodo še na novo preuredili nepodrt del šole.

Andrej Thaler, 7. d r. OŠ Prešernove brigade Železniki

IZ ŠOLSKIH KLOPI

Kuža

KUŽA LAJA
HOV HOV HOV,
GOSPODARJA NI DOMOV.
KUŽA LAJA
HOV HOV HOV,
ZDAJ PA JE PRIŠEL DOMOV.

TANJA KODER, 1. R. KOKRA

Zelo se veselim počitnic. Še bolj bi se jih veselila, če bi bil sneg. Tako pa je zima pusta in brez snega. Mrzla pa je zelo. Na drsališču za Virjem v Tržiču drsam vsak dan. Led je dosti debel in ni veliko drsalcev. Če snega ne bo do počitnic, mislim, da bom večino počitnic preživela na drsališču.

Vseeno mislim in upam, da bo sneg še zapadel.

Maja Japelj, 5. a r. OŠ heroja Bračiča Tržič

Lambada je...

- nov ples
- dober, vesel in hiter ples, ki ga ne znam plesati
- razgiban ples in pesem
- ples, ob katerem ljudje kar naprej migajo z ritjo, nogami ter rokami
- popevka
- pesem leta
- zelo lepa pesem
- pesem, ki poje o ljudeh
- pesem, ob kateri ljudje plešejo seksi, seksi ples
- pesem, ki je trenutno najbolj priljubljena

Tako so zapisali o Lambadi učenci 4. b r. OŠ Matije Valjavca Preddvor

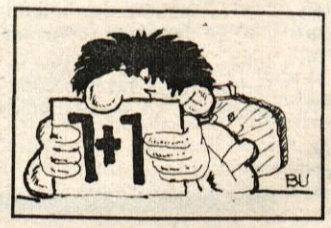

Novoletna poslanica

Poslovili smo se od starega leta. Pozabimo na skrbi, tegobe in probleme, ki so nas spremljali v minulem letu. Zaprimo črne misli v veliko skrinjo in upajmo, da nam bo novo leto prineslo kaj lepega. Nikomur ne cvetijo rože vse leto. Vsakomur kdaj ovenejo. Sreča ne pride sama, treba jo je poiskati in obdržati. Bodimo drug do drugega prijatelji in si med seboj pomagajmo, pa nam bo vse leto lepo. Ponekod po svetu divja vojna. V njej umirajo nedolžni ljudje, najbolj pa trpijo otroci. Če bi ti narodi namesto sovraštva kovali prijateljstvo med seboj, ne bi bilo trpljenja in sirot. Ne vemo, kaj pravzaprav nam v tem kriznem obdobju prinaša to mlado leto. Vendar si želimo, da bi bilo srečno in zdravo. Zaželimo te lepe želje tudi tistim, ki so zdaj lačni ali kako drugače nesrečni. Naj umre ta kruta vojna in sovraštvo med ljudmi. Naj na zlobna srca posije sonce in jih za vedno omehča.

Jasmina Kopač, 4. a r. OŠ Petra Kavčiča Škofja Loka

REZERVIRANO ZA ZVEZDE

Živjo!

Že pred dobrim letom sta se fanta s slike uveljavila v glasbenem svetu. To sta Rob in Fab iz dua MILLI VANILLI. Rob se je pod pravim imenom Robert Pilatus rodil 8. junija 1965 v New Yorku. Njegov kolega Fabrice Morvan pa se je rodil leto kasneje, 14. maja, na Haitiju. Njune poti so se združile v Muenchnu, kjer je Rob delal kot trgovec, Fab pa se je preskušal kot igralec na televiziji v neki priljubljeni oddaji. Združil ju je znani glasbeni producent Frank Farian, ki je imel nekaj časa pod okriljem znano skupino Boney M.

Fanta sta najprej zaslovela s skladbo GIRL YOU NOW IT'S TRUE, za njo je prišla tudi pesem DON'T FORGET MY NUMBER. Njun album ALL OR NOTHING - THEUSREMIX ALBUM se je nekaj časa zadrževal na prvem mestu prodanih plošč v Združenih državah.

Zgodaj jeseni sta zopet zaslovela s skladbo BLAME IT ON THE RAIN, zdaj pa že kar precej časa navdušujeta z dolgo, umirjeno skladbo GIRL I'M GONNA MISS YOU.

Tudi njuni koncerti so napolnjeni z veliko zabave in plesa, saj sta oba odlična plesalca.

Zdaj pa še nekaj "hot" novic.

Odlični igralec David Hasselhoff (36) se je pred kratkim poročil z igralko **Pamelo Beach** (26) v Hollywoodu. **Kylie Minogue** (21) se zadnje čase pojavlja z novim izvoljencem, pevcem skupine INXS, **Michaelom Hutchenceom** (29). Posneli so novo TV serijo DIRTY DANCING po istoimenskem filmu. Glavna igralca sta mladi **Patrick Cassidy** in **Melora Hardin. Hulk Hogane, zvezda WRESTLING športa, je posnel akcijski film z naslovom THE HAMMER.**

Adijo, **Marjeta**

NA LETALIŠČU

BILA JE LEPA SONČNA NEDELJA. ODLOČILI SMO SE, DA GREMO NA LETALIŠČE V LESCE. VIDELI SMO ŠPORTNA IN JADRALNA LETALA, KI SO VZLETALA IN PRISTAJALA. PRISTAL PA JE TUDI ZMAJ. MAMICA IN JAZ SVA BILA ZELO RADOVEDNA IN SVA SI OGLEDALA TUDI GARAŽO. ZAME JE BILO VSE ZELO ZANIMIVO IN KAR PREHITRO JE MINILO POPOLDNE, KO SMO SE MORALI ODPRAVITI DOMOV. TA IZLET MI JE OSTAL V LEPEM SPOMINU IN ŠE BOM ŠEL NA LETALIŠČE.

VIKTOR VRHUNC, 1. B R. OŠ A. T. LINHARTA RADOVLJICA

ureja HELENA JELOVČAN

SVET BREZ BLEŠČIC

Pustite, da živijo po svoje

Nikoli nikomur nič noče. Odkar je v stanovanju ostala sama, so njena ljubezen le ptice, pozabljene muce, kakšen nebogljen bolan kužek. Tako so se navadili otroci okrog njenega bloka, da vsako tako živalico prinesejo k njej, živinozdravniki v mestu pa ljudem, ki se k njim obrnejo po pomoč in vedo, da bi prej kot zdravila, lahko pomagala le Beti, dajo preprosto njeno telefonsko številko. Beti bo tista, ki zagotovo ne bo odrekla pomoči in bo potem izgubljeni živalci tudi našla nov dom. Kaj je proti tej plemeniti ženi ljubljanska Eva Mueller, ki se le v časopisnih člankih bori proti mučenju živali. Nič. Beti ne samo, da živali pomaga po vseh svojih močeh, najde ji tudi nov dom. Kar nekaj je hiš okrog mesta, kjer pri dobrih gospodarjih bivajo njene živali. Vsake toliko jih tudi obišče, vedno prinese tudi kakšno hrano zanje. Sama nima, da bi kupila, kajti od pokojnine ji, potem ko poplača račune, včasih ne ostane niti za življenje. Ljudje dobrih src vedo za njeno stisko in njeno veliko ljubezen do živali. Prinesejo ji žita za ptice, najbližja mesarja ji vsak konec tedna v posebno škatlo spravita ves loj, ki se je nabral, bližnje restavracije pa kdaj pa kdaj primerne ostanke hrane.

Oni dan je v bifeju dobila pire krompir, ki je ostal. Prinesla ga je domov. Zjutraj navsezgodaj ga bo nesla pticam tamle okrog šole, da je ne bo kdo videl, kajti silno so ljudje tod okrog alergični, če vidijo, da kdo hrani ptice. Zanje je vse to le nadlega. Sobota je bila. Okrog petih zjutraj, ko je res še vse spalo, se je napravila in odnesla krompir pod brezo daleč od bloka, kjer so se ptice že navadile, da dobivajo hrano. Po kupčkih ga jim je razdelila, da se ne stiskajo na kupu, ne prerivajo. Na vse pomisli Beti. Takoj pridejo, čim se pojavi.

Potem je šla nazaj ležat. Danes hoče imeti mir, kajti danes ima rojstni dan in hoče biti le sama s svojimi knjigami, v mirnem branju. Mirno je bilo ves dan, do pod večer, ko se je pred njenimi vrati zaslišalo strašno vpitje in se ji je nekdo obesil na zvonec. Bila je čistilka. Kaj neki se je moglo zgoditi, da je tako razburjenje zunaj, se je spraševala Beti. Ko je bila taka sila, je vendarle odprla. Ni mogla verjeti svojim očem: njena vrata so bila z zunanje strani vsa namazana s krompirjem, z njim je bil oblepljen njen predpražnik. Nič čudnega, da je bila čistilka prav tako vsa iz sebe. Nekdo iz bloka, ki tisto jutro ni mogel spati, je slišal Beti, da je šla hranit ptice. Šel je za njo, pobral krompir in ga razmazal po njenih vratih. Saj se ji je zdelo, da sliši prhutanje ptic malo potem, ko se je ulegla nazaj...

Dejanje, da ti zastane dih. Je to sploh mogoče? Smo res že tako razčlovečena družba? Zakaj ne pustite ljudem njihove male ljubezni, njihove male srečice? Bodite vsaj malo ljudje! Niste še nikoli pomislili, da bi vaš prosti čas, ki ga porabljate v jezi, izkoristili kako drugače. Pomagali bolnemu sosedu, obiskali znanca v domu upokojencev? Dobrim ljudem pa pustite, da živijo po svoje.

Čeprav ste stisnjeni v bloke, narava, hvala bogu, še ni povsem umrla. Ostajati mora in ohranjati jo moramo, če hočemo, da bomo tudi mi živeli. Mar ptice niso narava? Pa mačke in psi? Mar nismo že dovolj in preveč narušili ravnotežja v naravi?! In kar se tiče Beti: vsak dan bolj jo razumem, da se je tako navezala na svoje živali. Ji ob vsem tem še kaj drugega preostane?

D. Dolenc

Šenčur je bogatejši za dobro gostilno

Še vedno na štruklje k ANČKI

Šenčur, januarja - Za novembrske praznike so v Šenčurju odprli gostilno, ki so jo prenekateri gostje že težko pričakovali. Gostilna ANČKA se je iz najetih prostorov stare Laknarjeve gostilne na Kokrici preselila na svoje. Prostori so sicer novi, lepi, vendar kuhinja ostaja dobra stara Ančkina kuhinja, s štruklji, cmoki, kmečkimi pojedinami in še vedno brez krompirja...

Kar žal mi je, da si Ančka Rup ni vzela vsaj malo časa, da bi se skupaj spomnili, kakšen je bil prvi začetek še v njeni stanovanjski hiši v Čirčah. En sam prostor je bil namenjen gostilni, le nekaj miz. Kuhinja je bila majhna, navadna kuhinja povprečnega gospodinjstva. Tu je Ančka "čarala" svoje štruklje. Kako smo čakali nanje! Bilo je nekaj novega, kar nisi dobil v vsaki gostilni. Tistih nekaj miz je bilo takoj polnih, in kdor se je že prikopal do nje, je tudi ni hotel takoj spustiti. Ti si pa čakal... In v takih razmerah je zdržala kar celih deset let!

Kako se spomni tistih dni, bi jo rada vprašala, pa o tem, zakaj ni v svojo kuhinjo hotela krompirja. Menda zato, ker ima krompirja vsak že doma dovolj, ona bo pa dala k jedi kaj drugega. Zato so pri njej vedno na voljo kruhovi cmoki in ajdovi žganci ali pa široki domači rezanci, in zdaj po novem še drobnjakovi štruklji.

Kot pravi njen zet, Anton Magdič, ki mu je Ančka prepustila skrb za gostilno (in seveda tudi stike z javnostjo), bo gostilna ANČKA ostala pri svoji stari, preskušeni domači kuhinji. Morda bodo še kaj malega novega dodali, veliko pa ne, kajti pri njih so zagovorniki ustaljene, specializirane kuhinje. Naj gost točno ve, kam bo šel na kakšno hrano. In ker radi jemo različno hrano, ker se nam zahoče zdaj močnato, zdaj meseno, zdaj ocvrto, zdaj pečeno, bodo vse gostilne polne...

Lepa gostilna je pri Ančki v Šenčurju. Štiri leta so gradili; spomladi jih čaka še ureditev terase in dokončanje štirih dvoposteljnih sob v gornjih prostorih. Zdaj bodo najprej postavili vse napisne table, ki še manjkajo, da bodo gostje vedeli, kje z brniške ceste zaviti do gostilne, da se ne bodo lovili po šenčurskih ulicah. Sami pa kar verjeti ne morejo, da so res na svojem, da imajo veliko, urejeno kuhinjo. Kakšno razkošje je to proti kuhinji v Čirčah, pa tudi kuhinji na Kokrici. Grajeno je za moderno gostilno s pralnico, likalnico, pripravljalnico hrane, pomivalnico, s prostranimi skladišči. Jedilnica ima 80, šank 25 in terasa bo imela tudi 80 sedežev. Da bi le časi bili za gostilne! Ob prometni cesti so, to je res, brniško letališče je blizu, znani so, stalni gostje že prihajajo. Tudi avstrijski gostje so jih že našli. Toliko zanimanja je bilo za gostilno, da so gostje kar sami prihajali gledat, kako napreduje gradnja.

No, zdaj je gostilna ANČKA tu, nova in lepa, tudi umetniško je zaživela: vitraže je izdelala Vito shop galerija Flamingo iz Lesc, z olji pa jo je opremil jeseniški slikar Branko Čušin. Kot vemo, se ANČKI za goste res ni treba bati. Saj tako dobrih štrukljev zlepa nikjer ne skuhajo, postrežba pa je bila še vedno prijazna.

D. Dolenc

Izjemen odziv na dobrodelno akcijo

Prva sta bila Kramberger in Davidovič, nato pa se je vsul plaz...

Jesenice, 12. januarja - Kdo bi verjel, da bo pičla dva meseca, potem ko so na radiu Triglav Jesenice spodbudili zbiralno akcijo za inkubator v jeseniški porodnišnici, aparat že na odddelku, pripravljen, da sprejme prvega novorojenčka? Da je vendarle res, se gre zahvaliti dobrotniku Ivanu Krambergerju, medijski osebnosti, ki zna ljudem odpreti dlani, Dušanu Dragojeviču na domačem radiu, ki je tisto novembrsko nedeljo od ljudi širom po Gorenjski »izvabil« 32 starih milijard, pa seveda številnim Gorenjcem, ki so se z denarnimi prispevki oddolžili dobremu imenu jeseniškega porodniškega in ginekološkega oddelka.

Odkar se zdravstvu slabo piše in ni sposobno obnavljati niti nujne opreme, se vsepovsod vrstijo dobrodelne akcije za ta ali oni medicinski aparat. Ljudje so kljub težkim časom odprtih rok, zlasti kadar gre za otroke. To se je izkazalo tudi v jeseniškem primeru. Oddelek za porodništvo in ginekologijo je nujno potreboval nov inkubator, kajti najstarejšega, 17 let starega so morali zaradi dotrajanosti umakniti iz otroške sobe. Prvi je bil pripravljen zanj darovati že prislovični dobrotnik Kramberger iz Negove, ki je novembra lani porodnišnici izročil devet starih milijard.

»Za reveže, invalide in otroke sem razdal že veliko svojega denarja,« pravi **Ivan Kramberger.** »Tudi s prispevkom za inkubator bi rad spodbudil druge ljudi, ki imajo dovolj denarja, da ga nekaj dajo za otroke. Že večkrat sem izjavil, da ne bom več prispeval za uboge, a kaj, ko me človeške stiske vedno znova ganejo. Pred kratkim me je težak invalid iz Dobrave prosil, naj mu pomagam kupiti invalidski voziček. Zasmilil se mi je, pa sem mu dal denar zanj. Za jeseniško porodnišnico sem daroval, ker bolnika v njej obravnavajo kot človeka, ne kot številko tako kot v kliničnem centru. Akcija z inkubatorjem še ni končana, zato še darujte za tukajšnje novorojenčke, namesto rož in daril ženam dajte raje za otroke.«

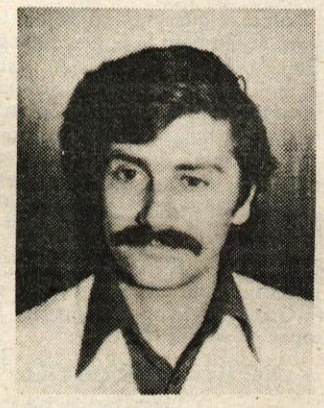

V nedeljo, 12. novembra, so Krambergerja povabili v studio Radia Triglav in stekla je oddaja, ki se je osebje jeseniške porodnišnice spominja z veliko hvaležnosti. Novinar Dušan Dragojević je v kontaktni oddaji spodbudil poslušalce, da so tudi sami darovali po svojih močeh. V eni sami uri so Gorenjci simbolično zbrali 32 starih milijard in kasneje ves obljubljeni denar tudi prinesli.

»Sprva so poslušalci v kontaktni oddaji prispevali le zamisli, kako bi pomagali jeseniški porodnišnici, potem pa se je oglasil tovariš Davidovič iz Rateč in ponudil za inkubator 200 mark. Tedaj pa, kot bi se vsul plaz. Telefon je bil razgret od številnih klicev z vse Gorenjske, od vsepovsod so ponujali denar in vsi, ki so se tisto nedeljo oglasili v eter, so obljubljeni denar tudi prinesli,« se spominja **Dušan Dragojević**.

Že prvi teden dobrodelne akcije je dal več kot polovico za inkubator potrebnega denarja. Okoli praznika republike se je v bolnišnici že oglasila zastopnica uvoznika in se začela dogovarjati za uvoz aparature, 15. decembra pa so bili aparati (najsodobnejši inkubator dopolnjujejo še tri komponente) že na carini.

»Celo carinski postopek se ni zelo zavlekel,« je zadovoljna pripovedovala **Nika Korez** iz zastopstva Metalke, ki se ukvarja zlasti z uvozom medicinske opreme. Povedala je tudi, da so se na Jesenicah naposled odločili kupiti najsodobnejši inkubator ameriškega proizvajalca, ki tovrstne aparate izdeluje že petdeset let. Zanj so sicer plačali 23.000 ameriških dolarjev, toda cena je bila v celoti pokrita s prispevki ljudi. Nika Korez je še dodala, da je posla vesela s povsem človeškega zornega kota, da so naposled pri obnovi bolnišnic mislili tudi na novorojenčke.

Ljudje, ki delajo v jeseniški bolnišnici, pa o akciji govorijo v samih presežnikih: uspešna, hitra, enkratna... 300 darovalcem z vse Gorenjske (prevladujejo resda ljudje iz »gornjih« dveh gorenjskih občin, Jesenic in Radovljice) se je z 18 milijoni denarnih prispevkov pridružilo tudi bolnišnično osebje.

»Največ je kajpada prispeval gospod Kramberger, enaka zahvala pa gre tudi vsem ostalim darovalcem, ki še vedno prinašajo denar,« nam je dejal dr. Branislav Vladiković, predstojnik porodniškega oddelka jeseniške bolnišnice. »V svoji skromnosti smo sprva računali zgolj na inkubator, vendar so ljudje še pripravljeni prispevati, zato se akcija nadaljuje. Velik odziv ljudi nam daje upanje, da bomo z dobrodelnimi prispevki v prihodnje obnovili oddelek novorojenčkov, ki je tega že zelo potreben.«

Glavna sestra **Vasiljka Kokalj** nam je slednjič predstavila tudi glavnega junaka - inkubator in naštela številne funkcije, ki jih sodobna aparatura zmore nuditi pravkar rojenemu bitju. Za zdaj je bil še prazen, prav gotovo pa bo kmalu pomagal preživeti kakemu šibkemu novorojenčku.

D. Z. Žlebir
Foto: G. Šinik

Denarne prispevke še vedno lahko nakazujete na žiro račun: 51530-603-31205 (za inkubator).

V Tržiču

Športniki pri županu

Tržič, 11. januarja — Predsednik skupščine Tržič Ivan Kapel je v prvih dneh novega leta pripravil sprejem za najboljše tržiške športnike in športnice v letu 1989. Sprejema so se udeležili **alpinist in osvajalec 8086 metrov visoke Šiša Pangme v Himalaji Filip Bence ter prosta plezalka Nuša Romih, smučarja tekača Andreja Grašič in Tomaž Globočnik, rekreativka Anica Jerman, udeleženka svetovnega prvenstva atletov veteranov v ZDA, kjer je v tekih na 800 in 1500 metrov osvojila 4. in 7. mesto, opravičila sta se alpinist dr. Iztok Tomazin in alpski smučar Uroš Markič, sprejema pa so se udeležili še naš nekdanji odlični smučar in častni občan tržiške občine Bojan Križaj, predsednik IS SO Tržič Slavko Teran, predsednik donedavne Telesnokulturne skupnosti Tržič Janez Kikel ter še nekateri drugi predstavniki športnega življenja občine.**

Ivan Kapel je v uvodu čestital vsem športnikom za rezultate, ki so jih dosegli v lanskem letu. Posebej je poudaril pomen njihove vloge, ki jo imajo kot ambasadorji naše domovine v svetu, za doseženo pa se jim je oddolžil s skromnimi spominskimi darili. V sproščenem pogovoru, ki je sledil, so se udeleženci pogovarjali o možnostih za nadaljnji razvoj občine na športnem področju, kjer so izpostavili predvsem naravne možnosti za razvoj alpskega, skakalnega in tekaškega športa v lomski dolini, kjer je z izgradnjo infrastrukture in s homologacijo tekaške proge že dano prvo izhodišče za razvoj v tej smeri. Obžalovali so, da je Tržič izgubil tekmovanja v motokrosu in alpskem smučanju na Zelenici, za kar ima odlične pogoje. Menili so, da je bil prav po teh dveh prireditvah Tržič znan doma in v tujini.

Beseda je nanesla še na pogoje za treniranje in tekmovanja športnikov, na težave, s katerimi se srečujejo in na uspehe, ki jih kljub temu dosegajo. Udeleženci so se razšli po več kot dveh urah s prijetnim občutkom, da v Tržiču spremljajo njihovo udejstvovanje in da jim skušajo po najboljših močeh tudi pomagati.

J. Kikel

V nedeljo, 21. januarja, so na programu 14. množični teki Po poteh Kokrškega odreda v Dupljah

Na sneg bodo čakali do petka

Kranj, 11. januarja - Naleteti bi se ga moralo 20, 30 centimetrov, pa bi bilo teke mogoče izvesti, po dveh kopnih zimah, v prvotni izvedbi, sicer pa bo organizator ravnal tako kot pri zadnjih, 13. tekih: ker ni bilo snega, so bili letošnjega aprila suhi teki, so dejali na četrtkovi novinarski konferenci predstavniki organizacijskega komiteja in častnega odbora. Če se bodo kopne zime nadaljevale, dupljanski tek pa je tako na smučeh kot po suhem, izredno priljubljen, bo ostal še nadalje v kopni inačici.

Organizacijski komite, vodi ga Ivan Torkar, in častni odbor, ki mu predseduje Martin Košir, ugotavlja, da je za nedeljske množične 14. teke vse pripravljeno, kot da sneg ne bi bil vprašanje. Start bo ob 9.30 na Koncah pod Spodnjimi Dupljami, mednarodno podjetje Slovenijales pa je tudi tokrat prevzelo pokroviteljstvo nad eno najmnožičnejših tekaških prireditev v Sloveniji. Mik dupljanske tekaške prireditve, Slovenijalesova tekaška čepica (letos bo oranžna) ostaja, dobil pa jo bo razen biltena in značke vsak tekač. Zaradi draginje letos ne bo brezplačnega prigrizka za vsakega nastopajočega, bo pa okrepčilo mogoče kupiti po nižji ceni. Izjema utegne biti le Drogina juha, pa seveda normalne in dovolj pogoste okrepčevalnice ob progi. Odklonilnega odnosa do sofinanciranja te prireditve ni in le na redke prošnje so bili odgovori odklonilni, vendar vsak najraje prispeva denar šele takrat, ko zanesljivo ve, da prireditev bo. V tem primeru je najpomembnejši dejavnik sneg. Kljub "umiku" brezplačne klobase z dupljanske ponudbe pa bodo teki na visoki ravni, ki je značilna za vse dosedanje prireditve.

Začetek 14. množičnih dupljanskih tekov Po poteh Kokrškega odreda bo v nedeljo, 21. januarja, ob pol desetih dopoldne. Startnina za odrasle bo 20 in za pionirje 10 dinarjev. Na sporedu bo smučarski tek na 30 kilometrov (prosta tehnika), trim tek na 15 kilometrov (klasična tehnika), vojaški tek na 15 kilometrov, pionirski tek na 7 kilometrov, trim tek na 7 kilometrov, tek borcev na 7 kilometrov, ob teh tekih pa pohod borcev do spomenikov v Udinborštu. Razen v prvih dveh tekih v drugih tehnika ni določena. Novost bo delitev tekačev na 30 kilometrov v starostne skupine. Moški bodo razdeljeni v skupino do 30 let, skupino od 30 do 40 let, v skupino od 40 do 50 let in nad 50 let, ženske pa v skupino do 35 let in skupino nad 35 let. Na trimskih tekih ne bo starostnih delitev, v pionirskem teku pa bodo tekli učenci osnovnih šol, rojeni leta 1975 in mlajši.

Žirija je tudi že ocenila spise in likovna dela na temo NOB, poslana na poseben natečaj. Najboljši bodo prejeli knjižne nagrade. Ugotavljajo pa, da je bila udeležba letos manjša kot pretekla leta.

Kaj če snega ne bo in se bo to ponavljalo tudi prihodnja leta. Teki bodo, vendar suhi in to aprila, kot je bilo letos prvič. Odziv je bil izjemen, kar kaže na uveljavitev dupljanskih tekov. Zato bi jih bilo škoda opustiti. Taka je želja organizatorjev in borcev, sodelavcev dupljanske prireditve.

J. Košnjek

Uspeh jeseniških kegljačev na ledu

Dosežki, enakovredni kolajni

Jesenice, 10. januarja - Ekipa kegljačev na ledu jeseniške Vatrostalne, čeprav nepopolna, je dosegla izjemen uspeh na velikem mednarodnem turnirju v Kastelruthu v Val Gardeni na Južnem Tirolskem, Rudi Šapek pa je med posamezniki zmagal.

Odhod Jeseničanov v dolino Gardene ni obetal veliko. Zapletlo se je pri kombiju, s katerim bi morali odpotovati in je vlogo prevoznika zadnji hip prevzel kar Rudi Šapek sam, moštvo pa je odpotovalo nepopolno. Odšli so Roman Leban, Valentin Jeklar in oba Šapka, oče Rudi in sin Rudi. Ante Bazo in Milenko Perič pa sta ostala doma. Vendar je tekmovanje črnoglede napovedi postavilo na glavo. Prvi dan je bilo ekipno tekmovanje. Nastopilo je 19 ekip iz Italije, Avstrije, Zvezne republike Nemčije in Jugoslavije. Kljub smoli je bila Vatrostalna deveta. Naslednji dan je bilo tekmovanje posameznikov v bližanju in zbijanju. Pridružili so se še Švicarji in skupno je igralo 77 kegljačev na ledu. Zmagal je Rudi Šapek s 144 točkami, odličen osmi pa je bil Jeklar. Šapek mlajši in Leban se nista uvrstila v zaključno tekmovanje, kar na primer tudi ni uspelo večkratnemu evropskemu prvaku Italijanu Pavlu Sattlerju. To je za Šapka zelo velika zmaga. Samo za dve točki je zgrešil rekord, zmaga pa je bila tudi zadoščenje, saj je bil lani četrti, vendar so ga ogoljufali in bi moral biti drugi. Tudi za organizatorje je bilo to olajšanje. Šapek uvršča ta uspeh kar blizu kolajn z evropskih in svetovnih prvenstev, ki jih ima kar precej: dve s svetovnih in tri z evropskih prvenstev. Posamičnemu je sledilo ekipno tekmovanje in na njem je Vatrostalna spet zmagala. V kombinaciji so se povzpeli z devetega na peto mesto. Ker so tudi na naslednjem tekmovanju na daljavo dobro igrali, so bili ekipno na koncu, čeprav okrnjeni, v tako močni udeležbi, četrti.

Rudi Šapek, ob Jožu Klinarju, gonilna sila jeseniškega kegljanja na ledu, prejemnik Gregorčičeve plakete, vodi trenutno na slovenskem prvenstvu posameznikov, začelo pa se je tudi že ekipno.

Rudi Šapek in sin Rudi, dijak srednje medicinske šole na Jesenicah, eden redkih mladih kegljačev na ledu, sicer pa je tudi odličen strelec, s pokali, osvojenimi na zadnjem tekmovanju v Kastelruthu - Slika: G.Šinik

Cilj jeseniških kegljačev na ledu je številnejša udeležba na letošnjem evropskem prvenstvu, ki bo v Zeltwegu v Avstriji. Upajo, da jim bo tokrat omogočeno iti. Za zadnje prvenstvo na Finskem so bili prikrajšani. Naše kegljanje na ledu je kljub uspehom na stranskem tiru in visi le na plečih nekaterih posameznikov.

J. Košnjek

Ligaški izidi

Zmaga košarkarjev Triglava - Košarkarji kranjskega Triglava so v nadaljevanju prvenstva že drugič zapored zmagali in si popravili položaj na lestvici. Tokrat so v gosteh premagali Colorja v Medvodah s 97 : 79. Zmaga Kranjčanov ni bila nikdar vprašljiva, izredno dobro pa sta igrala Sušič in Horvat. Koše za Triglav so dosegli Sušič 32, Kastigar 2, Vujadinovič 14, Omahen 2, Jeras 8 in Roman Horvat 39. Triglav se je povzpel z 20 točkami na 4. mesto, vodi pa Celje s 26 točkami. V ženski slovenski košarkarski ligi še naprej zmagujeta tudi Kranj in Odeja Marmor iz Škofje Loke. Kranjčanke so premagale Comet s 64 : 46, koše za Kranj pa so dosegle Šoštarič 6, Žnidar 2, Merlak 11, Podrekar 16, Gartner 6, Čufer 5, Zrnič 9, Horvat 2 in Kump 4. Odeja Marmor pa je visoko, s 95 : 52 premagala Induplati Mengeš. Za Ločanke so zadevale Baligač 19, Hajnrihar 2, Luskovec 13, Bizjak 6, Maček 28, Frakelj 4, Gorenc 19 in Primožič 4. Jeseničanke pa so doma zgubile z vodilno Ilirijo Mavrico s 36 : 90. Jeseničanke so zadnje, Ločanke so druge, Kranjčanke pa tretje. J.K.

Zmaga Jesenic, Triglav in Bled pa poražena - Nadaljevalo se je tekmovanje v obeh prvih hokejskih ligah. V prvi A zvezni ligi so Jeseničani v gosteh premagali Vojvodino z 9 : 5, Partizan Crveno zvezdo s 6 : 2, Medveščak pa v Ljubljani Olimpijo z 9 : 2. V I B ligi so Jesenice II premagale Bled s 6 : 5, Spartak pa nezasluženo, ob pomoči sodnikov, Triglav s 3 : 1. J. K.

Končana turneja Alpe Jadran

Zmaga v Avstrijo

Planica, 15. januarja - V Planici je bila tretja in zadnja tekma skakalne turneje Alpe Jadran. Spremljalo jo je nad 3000 gledalcev, zmagal pa je 19 letni Beljačan Heinz Kuttin, član avstrijske ekipe. Drugi je bil Švicar Zuend, tretji pa Avstrijec Stranner, ki je tudi skupni zmagovalec turneje. Naši, brez najboljših, so bili povprečni. Na planiški tekmi sta bila Janez Debelak in Primož Kopač 19., Matjaž Debelak je bil 26., Oblak 29. itd. V skupni uvrstitvi turneje je bil Janez Debelak 10., Primož Kopač 20, Janus 29. itd. V evropskem pokalu, za katerega je veljala tudi ta turneja, vodi Avstrijec Felder, naš najboljši pa je Janez Debelak na 26. mestu.

Naši najboljši mladinci pa so tekmovali v Franciji. Imenitno so se izkazali. Franci Petek, trenutno eden naših najboljših skakalcev, je bil tretji, Fras četrti, Gostiša 6., Andraž Kopač 7. Rogelj, Komovec, Knafelj in Kropar pa so bili slabši.

J. J.

Na Pokljuki

Mala šola smučanja

Kranj, 15. januarja - Na Pokljuki bo med počitnicami mogoče smučati, pravijo na ZTKO Kranj. Obratuje tudi že otroška vlečnica. Smučišče bo s pomočjo umetnega snega zasneženo, tako da bo med počitnicami mogoče organizirati tudi malo šolo smučanja. Prva bo med 21. in 26. januarjem, druga pa med 28. januarjem in 2. februarjem. Pojasnila dajejo na ZTKO Kranj, telefon 21-176.

Odločitev HK Jesenice

Červeny prvi trener

Jesenice, 15. januarja - Iz uprave Hokejskega kluba Jesenice so sporočili, da je od 1. januarja dalje trener prvega moštva Jesenic Vaclav Červeny, ki je doslej skrbel za mladince, pred leti pa je bil zelo uspešen trener prvega moštva.

Prav tako so sporočili, da bodo na petkovi tekmi z Medveščakom organizirali žrebanje vstopnic. Med drugim bodo izžrebali tri brezplačne vstopnice za prvo tekmo play offa oziroma končnice tekmovanja za državno hokejsko prvenstvo.

J. K.

Bloudkova priznanja tržiškim športnikom

Brez njih ni športa

Tržič, 10. januarja - V tržiški občini ne dajejo pomen le vrhunskemu, tekmovalnemu športu, ampak tudi rekreativcem in organizatorjem športa in rekreacije. Vsako leto jim podelijo srebrne in bronaste Bloudkove značke in tako je telesnokulturna skupnost Tržič ravnala tudi letos. Predstavljamo dobitnike srebrnih in bronastih Bloudkovih značk.

Albert Laibacher je prejel srebrno značko. Najprej je bil navdušen tabornik. V tej organizaciji je sodeloval 12 let. Razen taborništva je bila njegova velika ljubezen rokomet. Igral je v prvi tržiški rokometni ekipi, ki je igrala v republiški in conski ligi, in še kasneje v B ekipi, ki je igrala v gorenjski ligi. Od leta 1985 dalje je trener mladink Rokometnega kluba Peko in pionirk ŠŠD Polet na osnovni šoli heroja Bračiča. Je bil tudi aktiven v organih telesne kulturne skupnosti.

Srebrno Bloudkovo značko je prejel tudi **Pavel Štular** iz Dupelj, eden najaktivnejših članov Planinskega društva Križe. Gibanje v naravi mu je po napornem delu v kovačiji pravi užitek. Najprej je tekel na smučeh, potem je telovadil, nato pa je bil navdušen smučarski skakalec. Od leta 1965 dalje je navdušen planinec, vključil se je v kriško društvo in kot kovač pri gradnjah na Kriški gori veliko pomagal. Veliko je planinskih postojank z njegovi kovaškimi izdelki, udeležuje se pohodov in je med organizatorji vseh akcij na Kriški gori.

Stane Hočevar, prejemnik bronaste Bloudkove značke, je sicer doma v Trbovljah, kjer je bil navdušen planinec. Leta 1975 se je preselil v Križe, se vključil v planinsko društvo in pomagal, še posebej kot vodovodni instalater. Prehodil je nekaj transverzal, od leta 1985 dalje pa je tudi član gorske straže, pa predsednik markacijskega odseka Planinskega društva Križe.

Andrej Loc je tudi prejel bronasto Bloudkovo značko. Leta 1974 se je vključil v tržiško Šahovsko društvo. Nekaj časa je bil igralec, sedaj pa je tudi organizator šahovske igre v tržiški občini. Organiziral je številne turnirje in dvoboje. Je tudi mentor mladim, saj o šahu veliko ve. Bogate izkušnje ima z nastopanja na številnih turnirjih in ima naslov mojstrskega kandidata. Zaveda se, da šah za igralca ni predrag, da pa razvija miselne sposobnosti človeka.

J. Kikel

Prihodnost jeseniškega hokeja - Prihodnost vsakega športa, tudi hokeja, je na domačem naraščaju. Tega se že dolga leta zavedajo na Jesenicah, kjer posebej skrbno vzgajajo najmlajše hokejiste. Zasnje skrbijo nekdanji jeseniški hokejisti, ki so se dobro vživeli v vlogo vzgojiteljev in trenerjev. Vse skupaj se začenja z igro, z radoživostjo, iz igre pa izhaja vedno bolj resno delo. Ni naključje, da je jeseniški klub eden redkih večjih klubov v Jugoslaviji, ki ima dovolj svojih igralcev in kakovosti ne gradijo na nakupovanju tujcev. Tudi nekdanji odlični jeseniški hokejist Viki Tišler se je dobro vživel v vlogo trenerja najmlajših. Na sliki: Tišler z najmlajšimi jeseniškimi hokejisti. J.K., slika G. Šinik

TEMA TEDNA

KAKOR KLIČEŠ V GOZD, TAKO ODMEVA

Predvolilne strasti strank in zvez po vsej Jugoslaviji bodo zdaj zdaj dosegel svojo kulminacijo, bolj topoumnim volilcem pa se nam še sanja ne, komu oddati svoj velecenjeni glas. Volilci smo, razen redkih izjem, bolj čudna, da ne rečem čudaška bitja. Naj si strankarski veljaki še tako prizadevajo, da bi imonirali, provocirali, šokirali ali kako drugače pri poslušalstvu vzbujali strankarska sočutja - več ali manj zamahnemo z roko, češ »saj so vsi glih!«. Sem in tja se v med potencialno volilno »bazo«, na katero starta kakšnih trideset strank, sliši še vzdih: »Jest sem za Kučana, pa konc«, resnejših reakcij na programe strank pa sploh ni. Še manj pa tistega žgečkljivega in napetega pričakovanja, brstenja in vrenja, ki bi skoraj moralo krasiti prelepi čas pred baje prvimi svobodnimi volitvami pri nas.

Zakaj se, presneto, ljudje po trgovinah in po avtobusih sploh ne pogovarjajo o strankah pa kandidatih pa programih, čeprav so o teh svetlih zadevah promptno informirani?

Ne zato, ker bi se jim takšna količina strank in njih nenadna evforija zdela neumna, občasni izbruhi strankarskih veljakov pa prismuknjeni. Volilni izidi bodo do konca huda neznanka zato, ker na tisoče Slovencev danes živi na robu preživetja, in ker ne vedo, kako bo z njimi jutri. Kakšna politika in kakšne stranke, če obračaš te konvertibilne dinarčke in ne veš, koliko ti jih bo jutri sploh še ostalo? Zadovoljni, siti in v prihodnost zazrti ljudje pa bi bili voljni tudi na avtobusu reči kakšno besedo ali dve o volilnih bojih. V strahu in apatiji živeči Slovenci pa imajo do grla in čez strankarske politike, opozicijske in uradne. Bi moral zdaj že enkrat kdo dati kakšen dober program, da bi sploh prisluhnili. Takole, nekako v kosteh pa se čuti, da bo z najboljšim ob pravem času in na pravem kraju »udarila« mladina: vse drugo smo tako ali tako že »pettauženkrat« slišali, le da tokrat v malo bolj modificirani obliki.

Ker ljudstvu očitno ni kaj prida do strank in njih polemik, kdo bo koga in zakaj, je treba v medijih javnega obveščanja še bolj pritisniti: vsak prispevek naj vsebuje vsaj minimum kritičnega ali žlahtnega strankarskega duha. Žalost! Dvojna žalost, če k vsem prišteješ še tole, kar je napisano zgoraj in trojna žalost, če pomisliš, kaj šele bo!

In ker v strankarske bitke drvi vsa Jugoslavija, v zadnjem času komaj kje najdeš kakšen »okenček«, kjer ne bi, denimo, pisali o tem, kaj se je zahotelo vodji SNO, Srbske narodne obnove. Še ljubi nam Milošević, ki nam je zares in dodobra razgibal možgane, ne bo več tisto, kar je bil, če se mu bodo bivši mitingaši tako napenjali pred kamerami. Pa za blokado navdihnjena Anđelkovićka nam bo ušla iz prijetnega spomina... Sami stari dobri prijatelji tonejo v pozabo, prihajajo pa novi. Nekateri nič manj strašni, vsi pa niti za pikico manj oblasti žejni..

V takih okoliščinah bomo čustveno bolj labilna volilna raja dali svoj glas samo v skladu z momentalnim lastnim psihičnim in fizičnim počutjem. Tistim kandidatom, ki bodo samo nekaj dni pred volitvami najbolj »normalni«, ljudski in simpatični (za volilke: dovolj moški in lepi), ne bo šlo ravno slabo. Če pa ne bomo imeli niti ficka v žepu in nas bodo kandidati pred volitvami kakorkoli že gnjavili, znabiti, da nam bo nenadoma vseeno. In bomo prav nelojalno izkazali svojo državljansko neposlušnost, prečrtali grmado volilnega materiala in nanj nekorektno in koleično načečkali: Nasvidenje v naslednji vojni.

Zato bi bilo dobro že danes vedeti, da nenehno »bombardiranje« volilne baze rodi lahko čisto nasprotne učinke. Če je preveč, še z maslom ni dobro ali:

Kakor boš klical v gozd, tako ti bo odmevalo...

D. Sedej

GLASBENA LESTVICA RADIA ŽIRI

Lestvico lahko poslušate na valovih Radia Žiri v sredo, 17. januarja od 16. do 19. ure. V novem letu tudi nekaj novih pesmi na obeh kasetah.

Tuja lestvica
1. Tina Turner - The best
2. Roy Orbison - California blue
3. Freddie Mexcury & Monserrat Caballe - Barcelona
4. Roxette - Listen to your heart
5. Nana Moskouri - Why worry
6. Paul Mc Cartney - How many people
7. Eurythmics - Don't ask me why
8. Kylie Minoque - Never too late
9. Martika - I feel the earth move
10. Liza Minnelli - Tonight is forever

Novi predlog: Spandau Ballet - Be free with your love

Domača lestvica:
1. Pop design - Na božično noč
2. Agropop - Alpski sirtaki
3. Tomislav Ivčič - Gorka rijeka
4. Zlatko Dobrič - Ne joči Ančica
5. Marijan Smode - Mala štručka, bela štručka
6. Božidar Wolfand - Bogdan Barovič - Silvestrski večer
7. Simona Weiss - Nisva kriva
8. Big ben - Božični poljub
9. Novi fosili - Sanjala sam
10. Chiquita Bianda - Hot, hot, hot

Novi predlog: Romana Kristanec - Sama ostala sem, a ljubim še

Lestvico ureja Nataša Bešter

Kupone izpolnite in jih na dopisnici pošljite na naslov Radio Žiri, Trg osvoboditve 1, 64226 Žiri. Nagrado v frizerskem salonu Meta v Škofji Loki prejme Mirjam Kos, Voklo 99, Šenčur. Polletno naročnino na Glas pa prejme naša izžrebanka Milka Prevec iz Gorenje vasi. Čestitamo! Sodelujte z nami, čakajo vas lepe nagrade!

Kuponček .....
Domača pesem .....
Tuja pesem .....
Novi predlog .....
Naslov .....

Promocija kasete Pop designa

Skupina Pop design deluje že štiri leta, svoj zven so lani v zasedbi, ki je polovico kranjska, okrepili s pevcem Miranom Rudanom in s priokusom kompozicij Tadeja Hrušovarja naskočili na sceno slovenskih in jugoslovanskih festivalov. Potem so si z lastnim prijemom disco - popa, ki zveni bolj evropsko utrli pot v snemalne studije in kot najbolj produktivna

skupina posneli vrsto melodij kar za tri kasete, za konec pa izdali še samostojno kaseto z naslovom Slava vojvodine Kranjske. Po glasovanju bralcev Antene je bila skupina Pop design proglašena za naj skupino lanskega leta 89.

Kar na šestih zabavnoglasbenih festivalih je Pop design nastopil s skladbo Baby blue na jugoslovanskem izboru za pesem Evrovizije v Novem sadu, s skladbo Odhajam u life in prvim mestom občinstva na Pop delavnici 89, z Marijo Elene na Splitskem festivalu, s skladbo Nekoč bom zbral pogum na MMS v Portorožu, s skladbo Vreme za pobjedu na Mak festivalu v Štipu in Lady, lady na Zagreb festu.

Tik pred koncem leta so izdali novo kaseto, ki prinaša same sveže melodije, naslovili pa so jo Slava vojvodine Kranjske. Član Pop designa Janez Marinšek o kaseti pravi:

»Naslov je simboličen, povezan s 300-letnico izida knjige Janeza Vajkarda Valvasorja... Naš adut je skladba Na božično noč, odmevna je Mi gremo, gremo... Vse skladbe so v zasnovi skupinsko delo, dodelal jih je Tone Košmrlj, nekaj skompiniral Miran Rudan, ki je tudi v večini avtor besedil. Le ena je delo Bora Zuljana, ki je tudi producent celotnega projekta. «Janez Marinšek kupce kaset opozarja, da naj v okviru reklamne akcije nagradne kupone, ki so sestavni del ovitka kasete izpolnejo in pošljejo do žrebanja 4. marca na TV oddaji Zdravo. **»Startamo na zlato kaseto, 3. marca se bomo v Zadru potegovali za zmago na jugoslovanskem izboru za popevko Evrovizije s skladbo Hasta la vista, snemali bomo in sodelovali na festivalih...«**

Skupina Pop design se odpravlja na veliko slovensko promocijsko turnejo kasete Slava vojvodine Kranjske. Prvi promocijski nastop so že imeli v Voklem.

D. Papler

Male gorenjske vasi

Dolina

Piše: D. Dolenc

Skozi živo skalo

Tam, kjer se ob poti skozi Tržič, mimo Lepenke in skozi Slap ter Čadovlje cesta tako zoži, da je utrta kar skozi živo skalo, se začne vas Dolina. Dolžanova soteska se reče temu koncu, po prvem kmetu Dolžanu iz Doline, ki mu je pripadal tudi ta del zemljišč in gozdov ob Tržiški Bistrici. Vedeti je treba, da so v prejšnjih

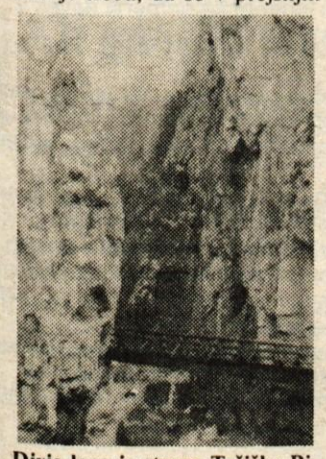

Divje lepa je struga Tržiške Bistrice. Ob vhodu v Dolino so ljubitelji mineralov in fosilov pred nekaj leti zgradili mostič čez vodo, ki je hudo razburil Tržičane, češ da je pravi tujek s svojo kovinsko konstrukcijo. Vendar most je ostal, z njega pa je enkraten pogled po "skakalcih" Tržiške Bistrice in na predor, usekan v živo skalo.

stoletjih prebivalci tega predela v Tržič hodili daleč naokrog, čez Raten vrh. Vse dokler niso obesili čez vodo Hudičevega mostu, ki je visel na vrbovih trtah in pot speljali po desni strani, nad strugo reke. Kot mi ve povedati Janez Kavčič, Vavšovnikov iz Doline, je to prvo pot ob Bistrici naredil nekdo iz Brusovega rodu. Šele baron Born je leta 1895 dal izsekati slikoviti predor na levi strani Tržiške Bistrice, skozi katerega še danes vodi cesta v Dolino in Jelendol, pa tudi naprej v breg, saj se tu danes pride z avtom prav do planin Pungrat, Tegošče, Šija in Kofce. Tu je znameniti predel tržiške občine, ki je tako daleč po svetu zaslovel po mineralih in fosilih in po Slovenski geološki transverzali, ki poteka prav skozi Dolžanovo sotesko. Tržiška Bistrica je s svojimi bistrimi in hitrimi vodami razgalila bregove in geologom kot na dlani prikazala zakladnico okamenelega življenja. Prav tu v Dolžanovi soteski se je nabrala v belem, rožnatem in rdečem apnencu velika množica ostankov permijskih ramenonožcev in še več praživalic, ki so se čudovito ohranili. Devetdeset let je že tega, kar so prvič pisali o ramenonožcih v Dolžanovi soteski, in danes ni geologa, ki bi je ne poznal ali vsaj slišal zanjo. Razstavo mineralov in fosilov v Tržiču vsako leto obišče več tisoč obiskovalcev iz vse Evrope.

"Zelo zanimiva je dolina Bistrice," piše v svoji knjigi Slovenija in njeni kraji na kratko France Planina. "Prejedla je gorsko sleme tako, da se ob njej vrstijo plasti od mladih dolomitov do starih peščenjakov, apnencev in konglomeratov, ki so se usedali v tisti davni dobi, ko se je v zahodni Evropi nakladal črni premog. Ker so plasti različne odpornosti, je strmec Bistrice zelo različen. V Dolžanovi soteski je dolina tako stisnjena, da je cesta speljana skozi predor. Bistrica se poganja v skakavcih čez skalovje kremenjakovega konglomerata. Iz trdih skal so še nedavno klesali mlinske kamne. Iz bregov štrle navpični skalni roglji..."

Divjeromantična pokrajina

Do predora in do slikovitih sedmih skalnih piramid nad njim je na cesti še položen asfalt. Od tod naprej pa vse do Doline, se boste morali sprijazniti z makadamom. Vendar, kot mi povedo v vasi, bo Dolina še letos dobila 1200 metrov asfalta. Vse je že pripravljeno, cestišče razširjeno in utrjeno. Potem bo vožnja skozi slikovito sotesko Tržiške Bistrice brez dvoma bolj prijetna. Tako pa si komajda upaš pogledati v zelene vode Bistrice pod seboj, v strme stene zgoraj, na razmetane skale Na jamah, kjer si je med ogromnimi skalami, ki so kdo ve kdaj zgrmele v globel, našlo prostor nekaj prvih manjših hiš. Resnično, divjeromantična pokrajina. Kje vse je naš človek našel domovanje! Samo skalovje, divja voda v strugi, ki

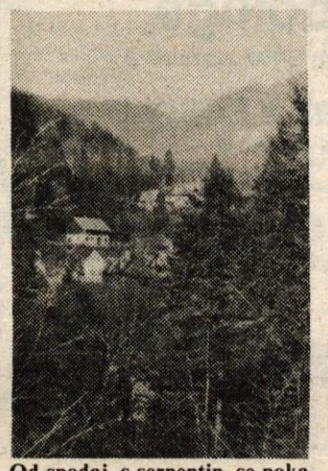

Od spodaj, s serpentin, se pokažejo prve hišice Doline, Na jamah, lepo nanizane druga nad drugo.

vsake toliko časa podivja in odnaša mostiče, vlači s seboj drevje in veje, z roba strmih skalnih sten pa še vedno grozi, da se bo lahko kdaj še odklala kakšna skala in zgrmela na teh nekaj malih streh. Ni tako nenevarno. Med zadnjo vojno, menda je bilo 1942. leta, je skala padla na Bencetovo hišo. Srečo so imeli, da ni bilo nobenega v njej, ko je predrla streho. In še kasneje je padla na hišo pokojne Angele Meglič. V sobo je priletela. "Tu so skale letele in še bodo letele," vedno znova zatrjuje ing. Janko Tišler, Tržičan, ki se ukvarja med drugim tudi s tržiškim zgodovinopisjem. A ljudje Na jamah se ne boje. Tu so doma, tu bodo ostali. Navadili so se na bivanje med skalami in pod njimi. Saj tako niso vedno doma. Ljudje tod so bili vedno po vse leto v gozdovih, kajti tu so doma gozdarji, lovci, pastirji.

O "kožarcah" in zlati cesti

Dolino je od nekdaj preživljal les. Včasih so bili tod znani oglarji, oglje so v koših tovorili čez Raten vrh v Tržič, divja jaga je bila tu doma, ko pa je 1891 prišel baron Born, naredil cesto in postavil žage, se je življenje Doline spremenilo. Iz vseh koncev Gorenjske so prihajali sem fantje in možje golcvat. Po "kožarcah" so spali; na smrekco so položili tri rante, jih prevezali s srobotom, pokrili z lubjem, še po tleh položili lubje, pa so imeli domovanje. Leto in dan so tako preživeli. Kot na pol medvedje. Iz Doline so pa konjske vprege leta in leta vozile les. Če bi od vsakega hloda, ki se je odpeljal skozi Dolino, odrezali samo 3-centimetrski koleščk, bi že lahko imeli zlato cesto, pravijo domačini. Tako bogastvo je šlo tu ven. In še vedno je lesno bogastvo tu doma in še vedno so gozdovi polni plemenite divjadi, predvsem jelenov.

Od blizu pa je podoba kar zastrašujoča: ogromne skale, ki so se, kdo ve kdaj, odlomile s sten, so postale stalne sosede prebivalcev in tudi stalen opomin... - Foto: D. D.

UGODNI NAKUPI V MURKI

ZNIŽANJE CEN DO 29. JANUARJA

moška, ženska, otroška
TEŽKA KONFEKCIJA do 50% ceneje
(PLAŠČI, KOSTIMI, VETROVKE)

MOŠKE, ŽENSKE IN OTROŠKE HLAČE, PLETENINE, KRILA, SRAJCE
ŠPORTNA KONFEKCIJA, BLUZE IN ŠPORTNI ČEVLJI

30-50% ceneje

VSE BLAGO RAZEN ŽIVIL IN AVTOMOBILOV LAHKO KUPITE NA
POTROŠNIŠKO POSOJILO

na 3 mesece in 30% pologa (brez obresti)
na 6 mesecev in 30% pologa
in 5,49% obresti

Oglasite se v naših prodajalnah v Lescah, Jesenicah, Radovljici in Bledu

ŽELEZNINA LESCE sporoča:

PONOVNO IMAMO NA ZALOGI:
kvalitetne Schmidel pipe
murka

CENJENE STRANKE!
PRIPRAVILI SMO VAM DNEVE UGODNEGA NAKUPA, OD 10. DO 20. JAN. 1990
CENE NIŽJE DO 50 %!
OBIŠČITE NAS!

Na podlagi 185. člena zakona o davkih občanov (Uradni list SRS, št. 36/88, 8/89) izdaja uprava za družbene prihodke občine

JESENICE, KRANJ, RADOVLJICA, ŠKOFJA LOKA, TRŽIČ

POZIV

k vložitvi napovedi za odmero davkov občanov

za leto 1989 za zavezance, katerim se odmerjajo davki po preteku leta in za leto 1990 za zavezance, katerim se odmerjajo davki vnaprej za tekoče leto.

Napoved je treba vložiti do vključno 31. januarja 1990.

Napoved za odmero davkov morajo vložiti:

Za leto 1989

1. Zavezanci davka od dohodka iz kmetijske dejavnosti, katerim se davek odmerja po dejanskem dohodku, o dohodkih doseženih v letu 1989,
2. Zavezanci davka od dohodka iz gospodarskih dejavnosti in zavezanci davka od dohodka iz gospodarskih dejavnosti, ki občasno dosegajo dohodek z opravljanjem dejavnosti, ki s predpisi niso prepovedane, katerim se davek odmerja po dejanskem dohodku, o dohodkih doseženih v letu 1989;
3. Zavezanci davka od dohodka iz poklicnih dejavnosti, katerim se davek odmerja po dejanskem dohodku, o dohodkih doseženih v letu 1989;
4. Zavezanci davka od dohodka iz avtorskih pravic, katerim se davek odmerja po dejanskem dohodku, o dohodkih doseženih v letu 1989;
5. Zavezanci davka od dohodka iz premoženja in premoženjskih pravic, o dohodkih doseženih v letu 1989;
6. Zavezanci davka od skupnega dohodka občanov o dohodkih, prejetih v letu 1989. Napoved morajo vložiti občani, katerih skupni čisti dohodek v letu 1989 presega 33.482,90 dinarjev.

Napoved vložijo:

- zavezanci iz 1. točke pri upravi za družbene prihodke občine, v kateri imajo stalno prebivališče, če zavezanec opravlja kmetijsko proizvodnjo na območju občine, v kateri nima stalnega prebivališča, pri upravi za družbene prihodke občine, v kateri opravlja kmetijsko proizvodnjo;
- zavezanci iz 2. točke, ki imajo poslovni prostor, pri upravi za družbene prihodke občine, na katere območu je poslovni prostor; ostali zavezanci, ki nimajo poslovnega prostora, pa pri upravi za družbene prihodke občine, v kateri imajo stalno prebivališče, če zavezanec nima stalnega prebivališča na območju občine, na katerem ga imajo njegovi družinski člani, pa pri upravi za družbene prihodke občine, na katere območju imajo stalno prebivališče njegovi družinski člani;
- zavezanci iz 3. in 4. točke pri upravi za družbene prihodke občine, v kateri imajo stalno prebivališče, če zavezanec nima stalnega prebivališča, na območju občine, na katerem ga imajo njegovi družinski člani, pa pri upravi za družbene prihodke občine, na katere območju imajo stalno prebivališče njegovi družinski člani;
- zavezanci iz 5. točke, za dohodke dosežene z oddajanjem v najem ali podnajem nepremičnin, pri upravi za družbene prihodke občine, na katere območju nepremičnina leži; za dohodke dosežene z oddajanjem v najem premičnega premoženja, s prodajo premičnega premoženja in za dohodke iz drugega premoženja ter premoženjskih pravic, pa pri upravi za družbene prihodke občine, v kateri imajo stalno prebivališče;
- zavezanci iz 6. točke pri upravi za družbene prihodke občine, na katere območju so imeli v letu 1989 najdalj stalno prebivališče.

Za leto 1990

1. Zavezanci davka od dohodka iz kmetijske dejavnosti, katerim se odmerja davek v pavšalnem letnem znesku za leto 1990;
2. Zavezanci davka od dohodka iz gospodarskih dejavnosti, katerim se odmerja davek v pavšalnem letnem znesku za leto 1990;
3. Zavezanci davka od dohodka iz poklicnih dejavnosti, katerim se odmerja davek v pavšalenm letnem znesku za leto 1990.

Napoved vložijo:

- zavezanci iz 1. točke pri upravi za družbene prihodke občine, v kateri imajo stalno prebivališče, če zavezanec opravlja kmetijsko proizvodnjo na območju občine, v kateri nima stalnega prebivališča, pri upravi za družbene prihodke občine, v kateri opravlja kmetijsko proizvodnjo;
- zavezanci iz 2. točke, ki imajo poslovni prostor, pri upravi za družbene prihodke občine, na katere območju je poslovni prostor; ostali zavezanci, ki nimajo poslovnega prostora, pa pri upravi za družbene prihodke občine, v kateri imajo stalno prebivališče, če zavezanec nima stalnega prebivališča na območju občine, na katerem ga imajo njegovi družinski člani, pa pri upravi za družbene prihodke občine na katere območju imajo stalno prebivališče njegovi družinski člani;
- zavezanci iz 3. točke pri upravi za družbene prihodke občine, v kateri imajo stalno prebivališče, če zavezanec nima stalnega prebivališča na območju občine, na katerem ga imajo njegovi družinski člani, pa pri upravi za družbene prihodke občine na katere območju imajo stalno prebivališče njegovi družinski člani.

Napoved za odmero davkov je treba vložiti na predpisanem obrazcu, ki se dobi pri upravi za družbene prihodke občine. Pozivamo zavezance, da napovedi vložijo v roku, določenem v tem pozivu, ker bo za nepravočasno vložitev napovedi odmerjeni davek povečan za 10 %. Povečan davek znaša najmanj 5,00 dinarjev, kolikor plača tudi zavezanec, ki mu davek ni bil odmerjen. Zavezancu, ki ne vloži napovedi, se odmerjeni davke poveča za 20 %. Povečani davek znaša najmanj 10,00 dinarjev, kolikor plača tudi zavezanec, ki mu davek ni bil odmerjen.

OBČINA
Uprava za družbene prihodke

Kovorjani zahtevajo:

Najprej poglobiti podvoz v Zvirčah

Kovor, januarja - Prenekaterikrat so prebivalci Kovorja že postavili delegatsko vprašanje rešitve njihovega največjega problema: vožnja velikih tovornjakov skozi Kovor, ki je silno nevarna zaradi ozke ceste skozi vas, vse bolj pa s težo tudi uničujejo že tako zrahljan most. Najcenejšo in najhitrejšo rešitev vidijo v poglobitvi podvoza v Zvirčah.

Podvoz v Zvirčah je namenjen vsemu prometu, ki prihaja z glavne ceste iz smeri Jesenic in se usmerja proti Tržiču in Ljubelju, cesta skozi Kovor pa je le za lokalni promet. Toda, za nove, velike tovornjake naših in svetovnih prevoznikov, ki dosegajo tudi 4 metre višine, je podvoz v Zvirčah prenizek. Visok je namreč le 3.70 metra in zato jim ne preostane drugega, kot da ti orjaki nadaljujejo pot skozi Zvirče in Kovor do Bistrice, tu pa se na Deteljici vključijo v promet proti Ljubelju.

"Ti tovornjaki so veliko breme za KS Kovor," pravi Milan Zupan, predsednik sveta KS Kovor, "saj morajo čez vaški most, ki se prav zaradi izrednih težkih tovorov počasi pogreza. Razumem, da jim je to najkrajša in najlažja pot, saj bi ti tovornjaki imeli najbližje obračališče šele v Naklem. Toda tega mi ne moremo dopustiti prvič zaradi ozke in nevarne ceste skozi Kovor, drugič pa zaradi nevarnosti, da se most dokončno uniči. Blizu deset let že opozarjamo in prosimo, da bi se poglobil podvoz v Zvirčah, vendar so vedno prihajali odgovori, da ni denarja, da naj počakamo na to ali ono rešitev.

Potem so prišli z novo varianto, da bi obnovili in razširili vso cesto od Deteljice do Zvirč in rezali "Dunajco", ovinek nad Loko, a denarja tudi za to ni bilo. Zdaj vse tako kaže, da bi morali čakati vse do takrat, ko bo prišlo do izgradnje nove ceste skozi predor na Jesenicah. A do takrat, ko bo to uresničeno, bomo Kovorjani še naprej izpostavljeni nevarnostim velikih tovornjakov. Ne greš skozi Kovor, da bi ne srečal vsaj dveh, ki gresta eden za drugim. Cudimo se le, da ne pride do večje nesreče. Edino, kar je bilo narejenega za varnost pešcev, je bilo postavljenih nekaj novih cestnih znakov, zdaj pa prosimo za opozorilni rumeni semafor sredi vasi posebej za šolarje. Že osmo leto si prizadevamo, da bi postavili avtobusna postajališča v Zvirčah, Kovorju in Loki, že načrte smo imeli, ko pa smo hoteli te uresničiti - bilo je takrat, ko je bilo tržiško gospodarstvo

Oznake ob cesti so zgovorne, da je treba proti Ljubelju zaviti desno, skozi podvoz...

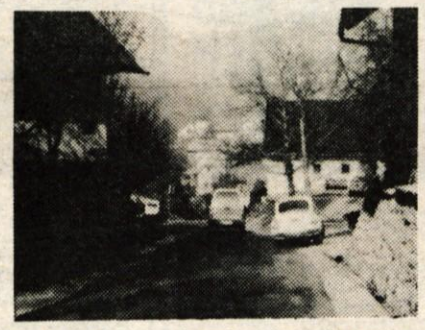

Cesta skozi Kovor je ozka, da srečavanje s tovornjakom sploh ni možno, največja nevarnost pa je most, ki ne bo zdržal takih obremenitev.- Foto: D. D.

... toda kaj, ko je ta visok komajda 3,70 m, tovornjak pa 3,90 ali celo 4 metre.

še močno - se nam je vse skupaj spet odmaknilo prav zaradi projekta nove ceste. 1986. leta smo potem dobili dokončen odgovor, naj počakamo na obnovo ceste. Vse se odmika, promet skozi Kovor je vse bolj gost, posebno še zaradi smetiščne jame pod Hudim, zato zahtevamo, da se kljub vsemu poglobi podvoz v Zvirčah, ki ne bo stal veliko, promet tovornjakov skozi Kovor pa bo vendarle ustavljen."

D. Dolenc

Vnema popušča

Oblast je v šestdesetih in sedemdesetih letih kaznovala ali vsaj grozila kmetom, ki so "na črno" zaklali živino, "na črno" posekali drevo v gozdu, "na črno" oddali bika "mimo" kmetijske zadruge ali peljali krompir v obmorske kraje... Oblastniška vnema v žigosanju kmetov za kulake, špekulante in neuvidevne dobičkarje je v zadnjih letih nekoliko popustila, vendar ne zato, ker bi se oblast nenadoma popravila, ampak predvsem zaradi uvajanja tržnih zakonitosti, uveljavljanja novih rešitev in demokratičnih procesov.

Čeprav je verjetno zadnje čase "črnega" poseka lesa in prodaje mimo gozdnega gospodarstva več kot kdajkoli v zadnjih dveh ali treh desetletjih in čeprav veljavni gozdarski zakon vse to prepoveduje, v gozdnih gospodarstvih in inšpekcijskih službah ne reagirajo več tako ostro in dosledno, kot so nekdaj. Gozdarji so se tudi sami naveličali, da bi bili v trojni koži - kot strokovnjaki, ki bi skrbeli za dobro gospodarjenje z gozdom, kot kupci in prodajalci, ki bi skušali od vsakega kubičnega metra lesa čimveč zaslužiti, in kot policaji, ki bi nadzorovali, da bi se na vsakem štoru poznala gozdarjeva sekirica in da kakšen kubični meter lesa ne bi "ušel" po stranskih poteh. Ker so bili do sedaj tudi sodniki za prekrške precej nemočni (kazni so bile smešno nizke) in ker je tudi pričakovati, da se bo gozdarske zakonodaja v nekaj mesecih spremenila tako, da bo kmet ne le lastnik, ampak tudi gospodar v svojem gozdu, je nastalo stanje, ki bi ga lahko ocenili kot "mižanje pred zakonom in čakajoč na nove rešitve".

Podobno je na področju kmetijstva. "Črni" zakoli niso več nekaj tako črnega, kot so bili nekdaj; oblast je pri tem upravičeno zaskrbljena le zato, da ne bi prišlo v prodajo oporečno meso, ki bi ogrozilo zdravje ljudi. Red popušča tudi v zadružništvu, strahu pred zadružnimi pogodbami skorajda ni več - tudi zato ne, ker je mogoče v kratkem pričakovati nov zakon o zadružništvu in drugačno organiziranost zadrug (po klasičnih načelih) in ker s sproščanjem zasebne pobude dobiva tudi kmet možnost, da proda tistemu, ki bolje plača.

C. Zaplotnik

Sodni epilog "telefonske akcije"

Znižana zaporna kazen in povračilo denarja

Kranj, 11. januarja - Temeljno sodišče Kranj je 39-letnega Marjana Valterja iz Gorič, predsednika nekdanjega osrednjega gradbenega odbora za razširitev telefonskega omrežja v krajevnih skupnostih Tenetiše, Goriče, Golnik in Trstenik, najprej obsodilo za kaznivi dejanji grabeža ter ponarejanja in uničevanja poslovnih listin na pet let in osem mesecev zapora, po razveljavitvi dela sodbe in ponovnem sojenju pa na tri leta in šest mesecev zapora. Višje sodišče v Ljubljani mu je 15. novembra lani zaradi spremenjene zakonodaje (oktobra je bilo v kazenskem zakonu SR Slovenije odpravljeno kaznivo dejanje grabeža) izreklo kazen dve leti in šest mesecev zapora, krajevnim skupnostim pa bo moral vrniti nekaj več kot 17 milijonov dinarjev in obresti, zmanjšano za delež, ki ga je plačal dva tedna pred prvim sojenjem.

Valterja so priprli 3. marca predlani, ker si je kot predsednik centralnega gradbenega odbora v času od marca 1985 do septembra 1986 postopno prilaščal denar, ki so ga krajani štirih krajevnih skupnosti prispevali za razširitev telefonskega omrežja, in ker je januarja 1987, zato da bi prikril primanjkljaj, v blagajniške izdatke vpisoval lažne podatke in sicer tako, da je pred zneske, ki jih je odbor plačeval obrtnikom za opravljena dela, vpisoval številke; nekaj izdatkov pa se je tudi izmislil, saj obrtniki, na katere so bili naslovljeni, denarja sploh niso prejeli. Temeljno sodišče Kranj ga je avgusta predlani obsodilo za kaznivi dejanji grabeža ter ponarejanja in uničevanja poslovnih listin na pet let in osem mesecev zapora ter na vračilo denarja z obrestmi vred. Višje sodišče v Ljubljani je po pritožbi Valterjevega zagovornika in drugih kazen za kaznivo dejanje ponarejanja listin znižalo na osem mesecev, preostali del sodbe pa je razveljavilo in dalo primer v ponovno sojenje temeljnemu sodišču.

Sodišče je na ponovnem sojenju, ki je bilo junija lani in za katero je predvsem zaradi ugovorov o višini primanjkljaja pripravilo mnenje finančnega strokovnjaka in PTT izvedenca, obsodilo Valterja za kaznivo dejanje grabeža na tri leta zapora in mu skupaj s kaznijo, ki jo je za ponarejenje listin določilo Višje sodišče, izreklo enotno kazen tri leta in pol zapora in povračilo prilaščenega denarja (ugotovljeni znesek je bil tokrat še nekoliko višji kot na prvem sojenju). Za kaznivo dejanje grabeža je bila po tedaj veljavnem zakonu zagrožena kazen od treh do petnajst let zapora, sodišče se je zaradi številnih olajševalnih okoliščin (delno obžalovanje in priznanje kaznivih dejanj, skrb za družino in otroke, dotedanja nekaznovanost, izjemni osebni prispevek pri širitvi telefonskega omrežja...) odločilo za najmanjšo kazen, sicer pa je ocenilo, da pa ni razlogov za uporabo omilitvenih določil zakona.

Ker je bilo 19. oktobra lani s spremembo kazenskega zakona SR Slovenije odpravljeno kaznivo dejanje grabeža, je Višje sodišče v Ljubljani 15. novembra določilo, da se Valterjevo ravnanje opredeli kot kaznivo dejanje poneverbe (za katero je zagrožena kazen od enega do deset let zapora) in da se mu izreče enotna kazen dve leti in šest mesecev zapora ter povračilo denarja. Sodba je pravnomočna.

NA SONČNI STRANI ALP

Ali gnojila onesnažujejo vodo v črpališču Viršk?

Škofja Loka, 15. januarja - Vzorci in laboratorijske preiskave pitne vode iz črpališča Viršk so pokazale, da je voda v posameznih časovnih obdobjih higiensko oporečna zaradi navzočnosti fenolov. V zvezi s tem Ločane zanima, ali onesnaženje vode v črpališču povzročajo umetna gnojila. Na vprašanje so odgovorili v upravi inšpekcijskih služb za Gorenjsko.

V območju črpališča Viršk so obdelovalne površine KŽK-jevih Kmetijskih obratov Trata. Na teh površinah je bila lani posejana oljna repica (šest hektarov) in krompir (dvanajst hektarov). Za oljno repico so porabili 700 kilogramov umetnega gnojila na hektar, za krompir pa 1400 kilogramov. Uporabljena gnojila so izdelana na osnovi spojin z dušikom, kalijem in fosforjem. Tudi travnik, ki je bil na teh površinah pred ureditvijo polj, so kmetijci dokaj izdatno gnojili z umetnimi gnojili.

Sanitarni inšpektor je pri pregledu maja lani ugotovil, da črpališče Viršk nima urejenega varstvenega pasu, ter zato izdal ustrezno odločbo. Varstveni pas je zdaj urejen (čeprav ljudje laično dvomijo, da nekaj metrov ograje zadošča). Inšpektorji ugotavljajo, da fenoli nimajo nobene zveze z gnojenjem površin v okolici črpališča. Fenole vsebuje reka Poljanščica. Pravi izvor bodo ugotovili in nato preprečili onesnaževanje vode v škofjeloškem vodovodu.

H. Jelovčan

GORENJSKA NOČNA KRONIKA

Ni poslušal dobrohotnega nasveta

Niti sedem zvečer še ni bilo, ko je Ranko že pijan razsajal v bifeju Fazan na Jesenicah. Ni ga bilo moč pomiriti zlepa, zato je osebje poklicalo na milico. Tudi pojav mož v modrem ni spametoval razgrajača, zato so možaka odvedli tja, kjer se do jutra vsakdo strezni. Tako je bilo tudi z Rankom.

Resno je mislil

Jeseničanka je prestrašena, pa tudi v dno duše razočarana, javila miličnikom, da v domači stolpnici razbija njen sin in ji grozi, da jo bo ubil. Videti je bilo, da misli resno, saj je razbil že nekaj stekel zato so ga odpeljali s seboj in ga zadržali do streznitve. Z njegovim primerom se tokrat ne bo ukvarjal le sodnik za prekrške, pač pa pravo sodišče.

Usodna »ferbola«

Četverica je brezskrbno sedla h kartam v bifeju na škofjeloški avtobusni postaji. Pri hazardni igri »ferboli« je tistemu z najsrečnejšo roko (ali rokavom) že padlo nekaj denarja, ko se je nenadoma pojavil modri angel. Zasegel je karte in 15 dinarjev hazardnega iztržka, kvartopirce pa razgnal in jih prijavil. Stari znanci se zaradi prijave niso bistveno vznemirjali, bolj jih je žulila izguba kart in denarja.

Ni se odstranil sam

DVse popoldne je popival, potem pa se je v slaščičarni Homan v Škofji Loki grdo vedel. Ker je otipaval gostjo, ki je z otroki sedela pri sosednji mizi, je le-ta zapustila lokal. Natakar se je zbal, da bo neotesanec tako pregnal vse goste, zato se ga je skušal znebiti. Tudi postregel mu ni, toda nič ni zaleglo. Ker se ni odstranil sam, so mu pri tem pomagali miličniki.

NESREČE

Drsanje na jezeru je nevarno

Bled, 14. januarja - Ledena skorja na Blejskem jezeru še ni dovolj čvrsta, da bi sprejela drsalce. Med vilo Bled in Veliko Zako pa so se to nedeljo že pojavili prvi drsalci, čeprav polovica jezera še ni zamrznjena. Opozarjajo, da je drsanje na jezeru nevarno, ko pa bo ledena skorja dovolj debela, bodo rekreativce na ledu o tem pravočasno obvestili.

Ogenj zajel gospodarsko poslopje

Huje, 12. januarja - Iz strehe gospodarskega poslopja, last Antona Jalna s Huj se je nenadoma začel valiti gost dim. Domači so obvestili gasilce, da so preprečili nadaljnje širjenje požara. Na srečo so zgorele le deske na stropu podstrehe, kjer je bilo menda tudi žarišče požara. Škode je za okoli 300 dinarjev. Sreča v nesreči, kajti na podstrehi je bilo shranjeno seno, spodaj pa nekaj orodja in drva.

Otroci zanetili požar

Hrušica, 14. januarja - Nad stanovanjskim naseljem Hrušica je v nedeljo prišlo do gozdnega požara. Zanetili so ga trije otroci, stari 5 in 6 let, ki so se v suhi travi igrali z vžigalicami. Ogenj se je na suhih tleh naglo širil. Najprej so ga skušali poteptati, vendar jim ni uspelo, zato so prestrašeni zbežali. Požar, ki se je razširil po 200 kvadratnih metrih borovega gozda, kjer je zgorela podrast, drevje pa je le ožgano, so pogasili gasilci z Jesenic in Dovjega ter domačini s Hrušice.

Zagorela suha trava

Jesenice, 12. januarja - Do manjšega požara je prišlo tudi nad naseljem Koroška Bela. Iz neznanega vzroka je začela goreti suha trava nad naseljem. V 10 minutah so bili trije gasilci kos ognju, tako da stanovanjske hiše niso bile resno ogrožene. Sicer pa v teh suhih dneh svarijo zlasti izletnike, naj z malomarnostjo ne netijo travniških in gozdnih požarov.

Rdeči petelin pod Ajdno

Žirovnica, 12. januarja - Okoli 15. ure se je na travnati površini pod Ajdno pojavil ogenj. Na okoli 10 hektarih, s katerimi gospodari KŽK Radovljica, pašna skupnost Žirovnica, je gorela suha trava. Poklicni gasilci z Jesenic ter prostovoljci s Hrušice, Koroške Bele, Smokuča in Zabreznice so ogenj zadušili, vendar je rdeči petelin čez dva dni znova oživel in se razširil na 3 hektarih travne površine. Pogorelo je precej podrasti in suhe trave. Več kot 50 poklicnih in prostovoljnih gasilcev iz okoliških vasi je do devete ure zvečer požar lokaliziralo in preprečilo škodo. Gasilci so organizirali tudi nočne straže, da ne bi prišlo do ponovnega požara.

Umrl v čelnem trčenju

Luže, 14. januarja - Na cesti med Lužami in Velesovim se je zjutraj primerila prometna nesreča, v kateri je umrl 35-letni Silvo Štular iz Velesovega, sopotnik v avtomobilu Bojana Mertlja, starega 32 let, iz Hotemaž. Slednji je z osebnim avtom peljal iz Visokega proti Cerkljam in kakih 200 metrov iz vasi Luže zapeljal na nasprotni vozni pas. Iz cerkljanske smeri pa je prav tedaj pripeljal drug avto z Jankom Močnikom, starim 38 let, doma z Visokega, za volanom. Ne da bi kdo od voznikov zaviral ali se skušal umakniti, sta avtomobila čelno trčila. V nesreči je bil smrtno ranjen neprivezan sopotnik v Mertljevem avtomobilu, medtem ko sta bila voznika lažje ranjena.

D. Ž.

ureja CVETO ZAPLOTNIK

SERVISNO PODJETJE KRANJ p.o.

Podjetje za izvajanje zaključnih obrtnih, servisnih in instalacijskih del v gradbeništvu

KRANJ, Tavčarjeva 45

IZDELUJEMO IN MONTIRAMO

vse vrste kleparskih izdelkov iz pocinkane pločevine, aluminija, bakra in cinkotita.
Informacije in naročila po tel.: o64/24-750

V standardnih dimenzijah ali po posebnem naročilu:

- DIMNIŠKE OBROBE
- VETRNE OBROBE
- ŽLEBOVI
- ODTOČNE CEVI
- PODŽLEBNI KOTLIČKI
- DVOJNA IN IZTOČNA KOLENA
- OBJEMKE CEVI
- NOSILCI ŽLEBOV
- SNEGOLOVI
- STRELOVODI

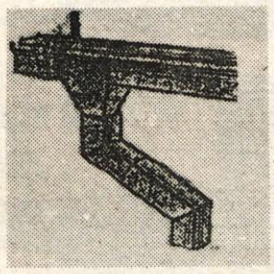

SE PRIPOROČA MLIN V PREDOSLJAH JOŽE DOLHAR

KMETIJA ODPRTIH VRAT

IKOS

Podjetje "IKOS" industrija kovinske opreme in strojev Kranj, Savska cesta 22 vabi k sodelovanju strokovnjaka

ZA VODENJE ODDELKA AOP IN RAZVOJ ORGANIZACIJE

Poleg splošnih pogojev mora kandidat imeti še:
- visoko šolo računalniške, organizacijske ali ekonomske smeri
- znanje angleškega jezika
- 3-letne delovne izkušnje

Pismeno prijavo in dokazila naj kandidati pošljejo v 15 dneh po objavi razpisa.

Komisija za delovna razmerja v Osnovni šoli Peter Kavčič Škofja Loka objavlja prosta dela in naloge

HIŠNIKA - KURJAČA, za nedoločen čas s polnim delovnim časom in trimesečno poskusno dobo

Pogoji:
- dokončana IV. stopnja strokovne izobrazbe - lesarske, kovinarske ali elektro usmeritve,
- opravljen izpit za kurjača in izpit s področja varstva pri delu.

Nastop dela 15. marca 1990.

Pismene prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev ter kratkim življenjepisom sprejema Komisija za delovna razmerja v Osnovni šoli Peter Kavčič Škofja Loka v roku 8 dni po objavi razpisa.

Kandidati bodo o izbiri pismeno obveščeni v roku 15 dni od preteka razpisnega roka.

INTEGRAL, TOZD Medkrajevni potniški promet, delavnice in turizem Jesenice objavlja naslednja prosta dela in naloge:

AVTOKLEPARJA

Pogoj:
končana IV. stopnja strokovne izobrazbe avtokleparske smeri

VRATARJA - ČUVAJA

Pogoj: dokončana osemletka, znanje slovenskega jezika

Izbrana kandidata bosta sklenila delovno razmerje za nedoločen čas s polnim delovnim časom.

Prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev in kratkim opisom dosedanjih zaposlitev pošljite v 8 dneh po objavi na naslov: INTEGRAL, TOZD Medkrajevni potniški promet, delavnice in turizem Jesenice, Titova 67.

Kandidate bomo o izbiri obvestili v 15 dneh po poteku roka za zbiranje prijav.

MERCATOR - KMETIJSKO ŽIVILSKI KOMBINAT GORENJSKE KRANJ
TOK Radovljica, Lesce, Rožna dolina 50

oglaša prosta dela in naloge za novi TRGOVSKI CENTER V KRANJSKI GORI

POSLOVODJA TRGOVINE

Posebni pogoji:
V. stopnja strokovne izobrazbe trgovske, živilske ali ekonomske smeri, 2 leti delovnih izkušenj, odslužen vojaški rok, vključno je tudi upravljanje s trgovskim centrom

4 PRODAJALCE

Posebni pogoji:
IV. stopnja strokovne izobrazbe trgovske ali kmetijske smeri, 6 mesecev delovnih izkušenj

Za objavljena dela in naloge je določeno 2 mesečno poizkusno delo. Pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev sprejema TOK Radovljica, Lesce, Rožna dolina 50, v 8 dneh po objavi.

Osnovna šola "JOSIP BROZ - TITO" PREDOSLJE

Komisija za delovna razmerja pri Osnovni šoli JOSIP BROZ - TITO PREDOSLJE razpisuje prosta dela in naloge:

VZGOJITELJICE za nedoločen čas

Pogoji:
končana vzgojiteljska šola

Nastop dela 1. februar 1990. Prošnje oddajte v roku 8 dni po objavi razpisa na naslov Osnovna šola JOSIP BROZ - TITO PREDOSLJE.

MERKUR KRANJ

DOBRA NOVICA

PRODAJA NA KREDIT

ZA VSE BLAGO 3 ALI 6 OBROKOV IN 30 % POLOG PRI NAKUPU MINIMALNE OBRESTI

PODROBNEJŠE INFORMACIJE DOBITE V VSEH NAŠIH PRODAJALNAH

lth

LOŠKE TOVARNE HLADILNIKOV
64220 ŠKOFJA LOKA
632-451

GOTOVINSKI POPUST ZA ZAMRZOVALNE SKRINJE, HLADILNE ALI ZAMRZOVALNE OMARE. HLAD. PULTE do 31. 1. 1990

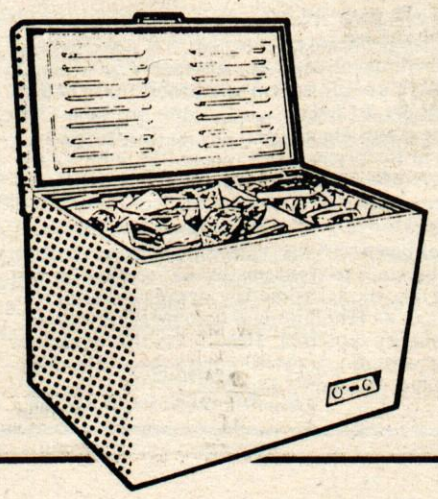

SUPER CENE pri LOIBLKAUFU!

ponudbe od 16. 1. do 27. 1. 1990

AVSTRIJA - Kirschentheuer 48
(pred mostom čez Dravo desno)

CIRKEL Exotika Röst - KAVA 1 kg namesto 49.90 ZDAJ SAMO **39.90**

RAMA 500 g **13.90**

BEBETTE ČOKOLADA VSE VRSTE 100 g SAMO **5.90**

KAVA ZDAJ ŠE CENEJE!!!

ALVORADA GASTRO ali BRASIL KAVA 1 kg **44.90**

MINAS SUROVA KAVA od 10 kg 1 kg SAMO **30.- ATS**

DIŠEČI ŠAMPON 1 l **29.90**

FAMOS PRALNI PRAŠEK 2,8 kg **47.90**

TIMEX URE NAMESTO 198.- ATS ZDAJ SAMO **98.-**

IZKORISTITE UGODNE PONUDBE IN NAS OBIŠČITE!

MERKUR

TRGOVINA IN STORITVE p.o., KRANJ, Koroška c. 1

Gospodarska komisija objavlja

JAVNO DRAŽBO
za prodajo
POSLOVNIH PROSTOROV
V POSLOVNO STANOVANJSKI ZGRADBI V GORENJI VASI št. 49
v izmeri 156,01 m² koristne površine

Izklicna cena poslovnih prostorov je 886.021,20 din.
Na javni dražbi lahko sodelujejo pravne in fizične osebe.
Varščina znaša 10 % izklicne cene, ki jo interesenti lahko položijo eno uro pred pričetkom javne dražbe na blagajni Merkurja, Koroška c. 1 Kranj.
Po končani dražbi bomo varščino vsem kupcem vrnili, razen kupcu nepremičnine, ki mu bomo položeni znesek všteli v kupnino.
Zastopniki pravnih oseb morajo imeti pooblastilo, kavcijo zavarujejo z bariranim čekom.
Nakup nepremičnine je po načelu »videno-kupljeno«, kasnejših reklamacij ne bomo upoštevali.
Kupec lahko plača kupnino takoj ali najkasneje do 2. 2. 1990.
Morebitno plačilo prometnega davka nosi prodajalec.
Javna dražba bo dne 1. 2. 1990. ob 9. uri na sedežu investitorskega inženiringa Merkur Kranj, Koroška c. 1. Ogled poslovnih prostorov je možen po predhodnem dogovoru s poslovodjem prodajalne v Gorenji vasi, tel. št. 68-218 ali 68-287. Dodatne informacije posredujemo po telefonu št. 26-290 (dopoldne).

Za vedno nas je zapustil naš

FRANC REMIC

upokojenec Tekstilindusa

Pokopali smo ga v najožjem družinskem krogu v petek, 12. januarja 1990, na pokopališču v Kranju.

REMIČEVI

Kranj, 12. januarja 1990

MALI OGLASI

☎ **27-960**
cesta JLA 16

APARATI STROJI

Za 5.700,00 din prodam popolnoma nov VIDEOREKORDER ter prodam barvni TV grundig, ekran 55 cm, teletekst. ☎ 22-586 354

Barvni TV montreal prodam za 2.500 din. ☎ 25-461, int. 613, dopoldne ali ☎ 27-817, popoldne 387

Prodam MOTORNO ŽAGO husquarna. ☎ 45-371 410

Prodam VIDEOREKORDER fischer, star 1 leto. ☎ 78-557 414

Prodam dobro ohranjen ŠTEDILNIK kiperbusch gorenje in starejši HLADILNIK. Kapus, Hraše 38, Lesce 415

Prodam nov barvni TV gorenje, ekran 71 cm in GLASBENI STOLP nordmende. ☎ 47-763 418

Ugodno prodam nov VARILNI APARAT in barvni TV iskra. ☎ 21-445 422

Prodam GATER, premera 71 cm, hidravlični, 4-stranski SKOBELNI STROJ in REDUKTOR za transporter, 4 kW. Meglič, Lom 21, Tržič

Prodam kuhinjsko PEČ kiperbusch. ☎ 24-204 437

Prodam PRALNI STROJ gorenje. ☎ 632-214 438

Poceni prodam rabljen PRALNI STROJ. ☎ 28-518 439

Poceni prodam nov VIDEOREKORDER sharp. ☎ 620-476 448

Prodam nova električna BOJLERJA: 80-litrski in 8-litrski, Tiki, ter 2 leti star KUHINJSKI PULT z vgradnim rostfrei dvojnim koritom. Prašnikar, Gradnikova 7, Kranj, ☎ 23-238, po 17. uri 457

160-litrski HLADILNIK gorenje, malo rabljen, prodam. ☎ 34-382 458

Ugodno prodam POMIVALNI STROJ candy. Primeren je tudi za bife. ☎ 620-792 460

Prodam rabljen BETONSKI MEŠALEC liv Postojna. Cena 500 DEM. ☎ 80-891 465

Prodam ŠTEDILNIK končar (3 plin, 1 elektrika), pečica na plin, star 7 let. Stranjac, Zl. polje 2/a, Kranj 491

GRADBENI MATERIAL

Prodam 100 kvad. m. smrekovega OPAŽA in 40 kvad. m. bukovega PARKETA. Ropret, Ljubljanska c. 36/b, Kranj 428

Prodam borove PLOHE. Repnje 40, Vodice 436

KUPIM

Kupim STRUŽNICO za les. Naslov v oglasnem oddelku. 453

LOKALI

Prodam ali oddam v najem novo OBRTNO DELAVNICO (120 kvad. m.), z delom ali brez, na izredno prometni točki v Kranju. Šifra: IZREDNA PRILOŽNOST 441

Za POSLOVNE PROSTORE najamem v Kranju, eno, dvo ali trosobno stanovanje, s telefonom. ☎ 35-815 446

STANOVANJE, 99 kvad. m., v bližini Kranja, oddam v najem za poslovni prostor ali mirno obrt. ☎ 39-313 470

Rodeo Jeans Co.

Cene smo znižali za

30 %

Kavbojke

že od **159,00** din

dalje!

STANOVANJA

Družbeno GARSONJERO v Šorlijevi ulici zamenjam za večje stanovanje. ☎ 22-306 404

Prodam 2-sobno STANOVANJE. ☎ 49-282 462

Zamenjam 3-sobno družbeno STANOVANJE, 75 kvad. m., na Bledu, s centralnim ogrevanjem in telefonom, za dve manjši stanovanji (garsonjera in 1-dvosobno stanovanje), kjerkoli v občini Radovljica. Pogoj je centralno ogrevanje. ☎ 78-952 467

Dekle z garsonjero, sprejme urejeno sostanovalko, v skupno gospodinjstvo. ☎ 28-533 474

V Kranju prodam adaptirano kletno STANOVANJE, 72 kvad. m., z nekaj vrta. ☎ 061/574-477 486

OBVESTILA

Za obrtnike in manjša podjetja, ki nimajo lastnega telefona ali so prezaposleni, SPREJEMAM telefonska sporočila, TIPKAM in opravljam druga ADMINISTRATIVNA DELA. ☎ 83-727, po 20. uri 394

ZAMRZNJENO VODOINSTALACIJO NA HIŠI VAM ODTAJAM, KOT TUDI NAREDIM NAPELJAVO, solidno in hitro. ☎ 28-427 417

SREDNJEŠOLCI! Vabim vas na počitniški TEČAJ ANGLEŠKE KONVERZACIJE ob videokasetah in zanimivih pogovornih temah. Informacije na ☎ 34-590 425

SEČNJA in SPRAVILO LESA do ceste, vam ponujam pod ugodnimi pogoji. ☎ 065/75-396 431

NEMŠČINA I. (video), III., hitro in ugodno; februar - april. ☎ 38-597 490

OSTALO

INŠTRUIRAM matematiko, fiziko, kemijo, angleščino in nemščino. ☎ 25-461, int. 613, dopoldne ali ☎ 27-817, popoldne 388

Prodam kombiniran otroški VOZIČEK roki. Informacije na ☎ 75-707

PRIREDITVE

Plesni klub Kranj - PLESNA ŠOLA! Delavski dom, vhod 6, vpisuje v PLESNE TEČAJE, AEROBIKO in MALO PLESNO ŠOLO. ☎ 37-949, dopoldne 376

POZNANSTVA

Če tudi ti samevaš, si pošten in si želiš družino, se oglasi mladi mamici. Šifra: POIZKUSIVA 433

POSESTI

Prodam približno 1.000 kvad. m. nezazidljivega TRAVNIKA, ob robu gozda, k.o. Smlednik. Informacije na ☎ 40-069 434

Prodam visokopritlično, starejšo stanovanjsko HIŠO, z vrtom, na lepi točki, v Kranju. Šifra: UGODNA LOKACIJA 442

POSESTVO NA BLEDU! Iščem večje POSESTVO ali stanovanjsko POSLOPJE, z več zemlje, na lepem kraju, s pogledom na jezero, primerno za adaptacijo, vzamem v najem ali odkupim, z iredno dobrimi pogoji. Pri zadostnih prostorninskih pogojih, lahko dosedanji lastnik ostane na posestvu in ga oskrbuje. Primerno za upokojence. Rsne ponudbe pošljite na oglasni oddelek. Šifra: POSESTVO 455

RAZNO PRODAM

Prodam betonske TLAKOVCE, izvedba S, 90 kvad. m. in novo 380-litrsko zamrzovalno SKRINJO lth. ☎ 633-376 412

Prodam gradbene ELEMENTE in črno-bel TV kerting, star 2 leti. ☎ 78-424 421

R 12, letnik 1975, dobro ohranjen ter SMUČI rossignoli, OKOVJE salomon in smučarske PALICE, novo, nerabljeno, 20 odstotkov ceneje prodam. ☎ 33-585 429

Prodam 120-litrski HLADILNIK gorenje in nove DRSALKE, št. 38. ☎ 74-130, dopoldne 445

Prodam AVTORADIO, ELEKTROMOTOR, 4 kW, 1.400 obratov in dve GUMI, dim. 145 x 13. ☎ 49-219 450

STAN. OPREMA

Prodam raztegljiv KAVČ, tri FOTELJE in klubsko MIZICO, staro 2 leti. Cena ugodna. ☎ 24-011, po 15. uri 413

Prodam OMARE za dnevno sobo. Saša Gladek, Ješetova 4/a, Kranj 459

Prodam JOGI POSTELJO. Cena 1.200,00 din. Informacije na ☎ 26-353 471

SEDEŽNO GARNITURO poceni prodam. ☎ 37-585 484

Ugodno prodam 3-delni REGAL za dnevno sobo in lončeno PEČ - kamin na nožicah. Breda Perko, Finžgarjeva 4/a, Lesce 489

VOZILA

Prodam Z 101, letnik 1978 in nov ŠTEDILNIK kiperbusch s pečico. ☎ 46-005 403

Prodam FIAT 126 P, letnik 1977. Cena po dogovoru. Orehek, Štefetova 29, Šenčur 405

Prodam VW 1200, letnik 1967. Cena po dogovoru. Kolenc, Hotemaže 33, Preddvor, ☎ 45-561 407

Prodam 126 P, letnik 1978, registriran do decembra 1990. ☎ 83-004 411

Ugodno prodam R 4 GTL, star 2 leti in pol ter rezervne DELE za R 12. Branko Mauko, Cankarjeva 4, Radovljica 416

Prodam Z 850, letnik 1984. ☎ 68-269 419

Odstopim VRSTNI RED za Jugo florida. Dobava konec januarja. Informacije na ☎ 52-149, po 16. uri

Nujno prodam LADO riva 1300, letnik 1987. Ida Kavčič, Šolska 4/a, Kranj 423

Prodam 126 P, letnik 1977, registriran do oktobra 1990. Cena 800 DEM. Ogled popoldne. Huber, C. revolucije 8, Jesenice 424

Prodam JUGO 45 A, letnik 1987. ☎ 33-953, popoldne 430

Prodam GOLF diesel, letnik 1984. Repnje 40, Vodice 435

Prodam JUGO 45 E, letnik 1986. ☎ 622-778, popoldne 447

Prodam WARTBURG, letnik 1978. Informacije na ☎ 633-620 454

Prodam dobro ohranjen JUGO 45 A, letnik 1987. Nuša Škantar, Vrba 17/d, Žirovnica, ☎ 80-198 456

OPEL KADET 1.3, letnik 1985, prodam. ☎ 80-438 461

Celega ali po delih prodam karamboliran R 14. ☎ 57-262, od 10. do 12. ure 463

Ugodno prodam rezervna klasična PLATIŠČA za Z 101, z letnimi gumami in zračnicami. ☎ 34-772 468

Prodam R 4 TLS, letnik 1979, registriran do 30. maja 1990. Poljče 39, Begunje 469

Prodam JUGO 45, letnik 1986. Franci Pegam, Lenart 4, Selca 472

Prodam JUGO koral 45, letnik maj 1988, dodatno opremljen. Jezerska c. 63, Kranj 473

Prodam rabljene PREVLEKE za Golf. Cena 300 ATS. ☎ 77-649 476

Prodam LADO 1300 S, letnik 1982. ☎ 75-204 477

FIAT 128, letnik 1987, prodam. Informacije na ☎ 50-389, popoldne

Ugodno prodam avstrijsko kromirano KOLO BMX in ameriško kromirano KOLO BMX. Informacije na ☎ 52-326, od 14. do 22. ure 479

Prodam JUGO 45, letnik november 1985, 38.000 km in AVTOMATIK. Podreča 42, Mavčiče 482

Prodam JUGO 45, letnik 1987. Oter, Stara loka 142, Škofja Loka

Prodam JUGO 45, star 13 mesecev. Suhadole 12, Komenda 485

Prodam GUME s platišči, dim. 145 x 13, za R 12. ☎ 65-006 487

Prodam FIAT 132, 1.800 ccm, letnik 1978. Blažič, Zl. polje 3/a, Krani

Prodam JUGO koral, star 5 mesecev, kot nov. Rajko Đukić, Mlakarjeva 24, Kranj, ☎ 26-107 492

OPEL KADET zaleten l. 1970, prodam celega ali po delih. Štupar, Zg. Brnik 159

Prodam JUGO CORAL 55, star 16 mesecev. ☎ 33-147

ZAPOSLITVE

Redno zaposlimo dekle za STREŽBO v pizzeriji, po možnosti iz okolice Bleda. Informacije na ☎ 77-985 168

"Čebelica" v Radovljici zaposli simpatično mlajšo NATAKARICO. Oglasite se osebno, na Linhartovem trgu 16, Radovljica, v dopoldanskem času! 307

Turistično društvo Begunje na Gorenjskem daje v najem gostišče Draga.
Interesenti naj se oglasijo v gostišču v soboto ali nedeljo, ali po telefonu 73-870.

V Naklem nudimo honorarno popoldansko delo - ČIŠČENJE pisarniških prostorov, 4 ure dnevno. ☎ 25-457, od 18. do 20. ure 409

Fanta za PEKO pizz honorarno zaposlimo. Možnost priučitve. ☎ 52-055 426

Zaposlim žensko z znanjem KNJIGOVODSTVA ter znanjem RAČUNALNIŠKE OBDELAVE. Delo bo sklenjeno za nedoločen čas. Prednost imajo osebe z večletno prakso. Informacije na ☎ 80-018, do 14. ure 440

Zaposlim kvalificiranega STRUGARJA s prakso. Šifra: STRUŽNICA 443

Delo dobi kvalificiran MONTER klimatskih instalacij. OD po dogovoru. Pisne ponudbe na oglasni oddelek. Šifra: KLIMA 452

Honorarno ali redno zaposlitev nudimo POTNIKU za prodajo šolskega programa. Odličen zaslužek. ☎ 57-262, od 10. do 12. ure 464

Gostilna v Kranju išče ČISTILKO. ☎ 21-890 480

ŽIVALI

Rjave JARKICE ter od 20 do 100 kg težke PRAŠIČE, prodam. Možna dostava na dom. Stanonik, Log 9, Škofja Loka 265

Prodam 1 leto stare KOKOŠI. Oman, Zminec 12, Škofja Loka 363

ROTWAILER mladiče (ženski spol), odličnih staršev, 1. vzrejna skupina, oče 3 x in mati 1 x prvaka razreda mladih, prodam. Cena 500 DEM v dinarski protivrednosti. ☎ 27-040 402

Prodam PIŠČANCE za zakol, težke od 2 do 2,5 kg. ☎ 48-648 408

Prodam ŽREBICO norik, staro 8 mesecev in KRAVO simentalko s teletom. Hafner, Binkelj 7, Škofja Loka 481

Prodam rjavo TELIČKO, stara 6 tednov. Franc Dežman, Brezje 39 (pri Radovljici) 493

Sporočamo žalostno vest, da je umrl dragi mož, oče, stari oče, brat in stric

JANEZ DRAKSLER

roj. 1933
iz Hrastja pri Kranju

Pogreb pokojnika bo v torek, 16. januarja 1990, ob 15. uri na kranjskem pokopališču.

VSI NJEGOVI

Kranj, 15. januarja 1990

Sporočamo žalostno vest, da je v 91. letu starosti umrla naša draga mama

IVANA BOGATAJ

p. d. Pintarjeva mama iz Stare Loke

Pogreb pokojnice bo v torek, 16. januarja 1990, ob 15.30 na škofjeloškem pokopališču v Lipici.

Sin Jurij in hčerke Ivica, Marica, Slavka in Jelka z družinami

V 83. letu nas je zapustil naš ata

BOGOMIL MRAVLJE

čevljarski mojster iz Orehka

Od njega se bomo poslovili v sredo, 17. januarja 1990, ob 15. uri na kranjskem pokopališču.

ŽALUJOČI: žena Mara, hči Brigita z družino, sin Mile z ženo Milko ter ostalo sorodstvo

Gorenjska opozicija

Jesenice ne bodo izjema

Jesenice, 12. januarja - Čeprav so nekateri napovedovali, da se opozicija v jeseniški občini ne bo uspela organizirati do spomladanskih volitev in da bo na političnem (opozicijskem) zemljevidu Gorenjske ostala kot bela lisa, pa dogodki zadnjih dni napovedi postavljajo na glavo. V petek je bil na Jesenicah ustanovni zbor podružnice Slovenske kmečke zveze za jeseniško občino, (kar pomeni, da zdaj na Gorenjskem ni več občine, kjer ne bi imeli vsaj ene podružnice), Alfred Šprager pa je za ta teden napovedal tudi ustanovni zbor jeseniškega odbora Socialdemokratske zveze Slovenije.

Čeprav je v jeseniški občini le še poldrugi odštotek kmečkega prebivalstva in je občina bolj industrijska (železarska) in turistična kot kmetijska, so se kmetje organizirali in ustanovili kmečko zvezo. Ne le zato, ker so tako storili tudi kmetje drugje na Gorenjskem, ampak predvsem zaradi tega, ker so bili desetletja (grobo) odrinjeni od dejanskega odločanja in vplivanja in ker je oblast dobro izrabljala razdrobljenost njihovih "delovnih mest" (od Rodin do Rateč), pa tudi zato, da se jim ne bi ponovile krivice, ki jih je oblast prizadejala v povojnem obdobju (odvzem zemljišč agrarnih skupnosti, kulaški procesi, nacionalizacija zemljišč iznad zemljiškega maksimuma...).

Tudi v jeseniški občini so se podobno kot drugod pred ustanovnim zborom širile govorice, da bodo občani v primeru, da bo kmečka zveza uspela in se organizirala, pili drago mleko in jedli drago meso. Govorice niso upravičene, je na ustanovnem zboru dejal Pavel Razinger. Ustanovitev podružnice ne pomeni, da se bosta odslej kmetom cedila mleko in med; pomeni pa, da bo treba začeti bitko, s katero bi dolgoročno znižali izdatke kmetijske pridelave in prireje.

C. Zaplotnik

Prihodnost Slovenije

Jutri, v sredo, 17. januarja, pripravlja DEMOS - združena opozicija Slovenije, zborovanje v Veliki dvorani ljubljanskega Cankarjevega doma. Po besedah dr. Dimitrija Rupla, podpredsednika DEMOS-a, gre praktično za predvolitveni kongres slovenske opozicije, ki bo potekal pod skupnim naslovom "Prihodnost Slovenije."

V. B.

Demokrati v Tržiču

Tržič, 15. januarja - Pripravjalni odbor tržiške Slovenske demokratične zveze pripravlja v petek, 19. januarja, ob 18. uri v osnovni šoli Heroja Bračiča ustanovni zbor krajevnega odbora.

C. Z.

Skupščina skupnosti borcev Kokrškega odreda

Kranj, 15. januarja - Skupščina skupnosti borcev Kokrškega odreda bo v četreke, 18. januarja 1990, ob 10. uri v Domu JLA v Kranju. Vabljeni vsi borci Kokrškega odreda.

Predpolletno potenje v šolah

Kranj, 15. januarja - Čeprav se otroci v šoli menda ne učijo za ocene, ampak za znanje, so zadnji tedni, zlasti od novega leta sem, dokaz ravno nasprotnega.

Ocene od šolskih nalog in spraševanja se kopičijo v redovalnicah, učitelji hitijo, da bi do srede oziroma četrtka, ko bodo na redovalnih konferencah potegnili črto pod znanje učencev, opravili še zadnje preizkuse. Kako se pri tem počutijo "žrtve", je precej jasno; tako slabo, da so celo šolski strokovnjaki prišli do spoznanja, da bo nekaj v tem šolskem sistemu treba spremeniti. Že prihodnje leto obetajo bolj sproščen pouk s tremi ocenjevalnimi obdobji namesto sedanjih štirih, na daljši rok pa bodo morda le vrgli iz predmetnikov in učnih načrtov nekaj balasta, ki znanju učencev malo koristi, obremenjuje jih pa zelo. Naj za ilustracijo ponovim zanimivo ugotovitev raziskave, ki jo je povedal slovenski šolski minister dr. Ludvik Horvat. Ko so na Filozofski fakulteti preverjali znanje študentov prvega letnika iz snovi petega razreda osnovne šole, so študentje znali komaj za zadostno oceno...

In kaj o spraševanju nasploh, predvsem pa o zadnjih dneh pred ocenjevalno konferenco oziroma polletnimi spričevali menijo naši sogovorniki?

Nataša Šolar, prvi letnik triletne administrativne šole v Kranju: »Konferenca bo v sredo. Pričakujem dober uspeh. Preverjanje znanja se je intenzivneje začelo s šolskimi nalogami pred dvema tednoma, zdaj je na vrsti bolj spraševanje. Vseh ocen še nimam zaključenih. Zgodi se, da v enem dnevu pišemo ali smo vprašani pri več predmetih. Vendar se pri večini predmetov oziroma učiteljev da opravičiti od spraševanja, če še nisi pripravljen, da pa se tudi javiti. Na spraševanje na splošno nimam posebnih pripomb. Kriteriji ocenjevanja niso prehudi, razen pri slovenščini, učitelji tudi ne skrivajo ocen.«

Jaka Rebolj, drugi letnik naravoslovja v Kranju: »Sem dober učenec. Konferenca bo v sredo. Pri nekaterih predmetih učitelji še precej sprašujejo, medtem ko so pri drugih prej začeli in prej končali, tako da je preverjanje znanja nekako porazdeljeno. Na samo spraševanje nimam bistvenih pripomb. Pri večini predmetov učenci vemo, kdaj bo kdo vprašan, ker poznamo "sistem", tako da se lahko pripravimo, lahko pa v dogovoru z učitelji spraševanje tudi prestavimo za kakšno uro.«

Slavko Brinovec, profesor v kranjski "gimnaziji": »Trudimo se, da bi bilo spraševanje čim bolj enakomerno porazdeljeno prek vsega leta. V šoli imamo pravilnik, po katerem se več kot ena šolska naloga ne sme pisati na dan in več kot tri ne na teden. Učitelji so zato prisiljeni, da preverjanje znanja planirajo. Zadnji teden praviloma sprašujejo samo še tiste učence, ki so med ocenami. Učencem se pozna, da po novoletnih praznikih koncentracija nekoliko popusti. Posebej letos, ko so počitnice šele konec januarja. Zato si veliko obetam od prehoda na tri ocenjevalna obdobja. Učenci pa tudi učitelji bodo manj obremenjeni, lahko bodo bolj ustvarjalni. Drugače pa menim, da je večkratno preverjanje znanja koristno predvsem zato, ker prepreči pretirano kampanjsko učenje.«

Tina Jeran, 8. r. osnovne šole Franceta Prešerna v Kranju:" »Nekatere šolske naloge smo pisali že pred novim letom, zdaj učitelji veliko sprašujejo. Vprašana bom še kemijo, druge ocene imam že zaključene. Pričakujem prav dobro spričevalo. Mislim, da je preveč spraševanja na en dan, bolje bi bilo, če bi se učenci lahko sami javljali, predvsem pri tistih predmetih, kjer je več "piflanja": zemljepisu, zgodovini, biologiji.«

H. Jelovčan
Slike G. Šinik

Vesele letošnje počitnice

Odkar ni snega, je program

Kranj, januarja - Prihodnji teden se tudi za kranjske otroke začenjajo zimske počitnice. Ker snega še ni in ga vremenoslovci tudi ne napovedujejo, so organizatorji zimskih počitnic spet zavihali rokave in pripravili obsežen program dejavnosti.

Občinska zveza društev prijateljev mladine in Občinska konferenca ZSMS Kranj sta za prihodnja dva tedna od 22. januarja do 9. februarja pripravila vrsto zanimivih prostočasovnih dejavnosti, s katerimi imajo že od lanskih počitnic dobre izkušnje. Drsanje na sejmu, tenis, biljard in video projekcije v domu JLA, šola jahanja v Podvinu in na Bobovku, plesni tečaji v organizaciji kranjskega Plesnega kluba in Eureke ter kot novost plesne delavnice, filmske predstave v kinu, risanje, ure pravljic, ure računalništva, plavanje... Med vsemi temi dejavnostmi bo lahko izbiralo blizu deset tisoč kranjskih šolarjev. Organizatorja sta pripravljena tudi za primer, da po treh sezonah vendarle pade sneg: takoj ko bodo poljane zasnežene, se bo začel tečaj smučarskega teka, poskrbljeno pa bo tudi za alpsko smučanje.

Polovica dejavnosti bo za otroke brezplačna, pri ostalih pa bodo prispevali (minimalne zneske). Za tečaj smučarskega teka bo prijavnina 35 dinarjev, za drsanje 70 dinarjev, za jahanje v Podvinu od 560 do 1.120 dinarjev, v Bobovku od 40 do 300 dinarjev, plesna šola od 150 do 250 dinarjev.

D. Ž.

Sejem moda 90

Zmaji in diplome za Gorenjce

Na 35. sejmu mode v Ljubljani je dobila Almira iz Radovljice Zmaja za kolekcijo Pletenin, Rašica pa diplomo Ljubljanskega zmaja. Za tekstilije za notranjo opremo si je Zmaja prislužil kranjski IBI, diplomo Ljubljanskega zmaja Odeja Škofja Loka, Ljubljanskega zmaja za modo za prosti čas pa Svilanit Kamnik. Svilanit Kamnik je dobil diplomo Ljubljanskega zmaja tudi za modne dodatke.

D. D

GORENJSKA PREDILNICA ŠKOFJA LOKA

GORENJSKA PREDILNICA Škofja Loka, Kidričeva c. 75

objavlja prosta dela in naloge

PROJEKTIRANJE ZA AOP

Poleg splošnih, z zakonom določenih pogojev mora kandidat izpolnjevati še naslednje pogoje:

- VSI ali VŠI ekonomske, organizacijske ali tehnične smeri
- znanje višjega programskega jezika COBOL
- 3 do 4 leta delovnih izkušenj na področju računalništva

Za navedena dela in naloge je določeno poskusno delo po Pravilniku o delovnih razmerjih.

Kandidati naj pošljejo pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev v 8 dneh po objavi oglasa na naslov: Gorenjska predilnica Škofja Loka, Kidričeva c. 75.

Reorganizacija KŽK Gorenjske

Poslovna skupnost KŽT

Kranj, 11. januarja - V Kmetijsko živilskem kombinatu Gorenjske so se med različnimi možnostimi nove organiziranosti odločili za poslovno skupnost. Na ustanovni skupščini, ki je bila v četrtek, so se v skupnost včlanile nekdanji KŽK-jevi tozdi oz. po novem podjetja Kmetijstvo Kranj, Oljarica Britof, Mesoizdelki Škofja Loka, Mlekarna Kranj, trgovsko podjetje Izbira (nekdanji tozd Komercialni servis) in temeljna organizacija kooperantov Radovljica. V jeseniški Klavnici, ki je bila tudi članica KŽK, bodo o vključitvi v poslovno skupnost kmetijstva, živilske industrije in trgovine (KŽT) Gorenjske razpravljali jutri, v sredo, v kranjski Agromehaniki pa so se za zdaj odločili, da se v skupnost ne včlanijo. Poslovna skupnost, ki si je za glavne cilje postavila stabilno pridelavo hrane in preskrbo trga s prehrambenimi izdelki, normalno oskrbo članic s surovinami in z reprodukcijskimi materiali, strokovnost pri poslovnih odločitvah, skupno avtomatsko obdelavo in večji dobiček na podlagi skupne aktivnosti, je odprta tudi za druge organizacije, in sicer ne glede na lastništvo in obliko organiziranosti. Ker so vse nekdanje KŽK-jeve članice z izjemo Agromehanike in jeseniške Klavnice ostale tudi v poslovnem sistemu Mercatorja, bo poslovna skupnost KŽT opravljala za Mercator tudi nekatere storitve, predvsem na finančnem področju.

V poslovni skupnosti, ki jo bo vodil mag. Janez Tavčar, bo zaposlenih štirinajst ljudi, od teh devet v službi avtomatske obdelave podatkov.

C. Z.

ljubljanska banka

GORENJC IN FORMULA BANKA PRIHRANKA

OD 1. 1. 1990 V LB - GORENJSKI BANKI KRANJ VELJAJO NASLEDNJE OBRESTNE MERE:

VPOGLEDNA SREDSTVA	6 % letno
3 — MESEČNI DEPOZITI	11 % letno
12 — MESEČNI DEPOZITI	12,5 % letno
24 — MESEČNI DEPOZITI	14 % letno
36 — mesečni depoziti	16 % letno

Obrestna mera za že sklenjene 6 — mesečne depozite znaša 11 % letno. V naprej pa jih LB — Gorenjska banka Kranj ne bo več sklepala.

Minimalni znesek za vezave dinarskih sredstev občanov je 200,00 din.

Za sredstva pravnih oseb so obrestne mere enake razen za vpogledna sredstva, kjer znašajo 3 % letno.

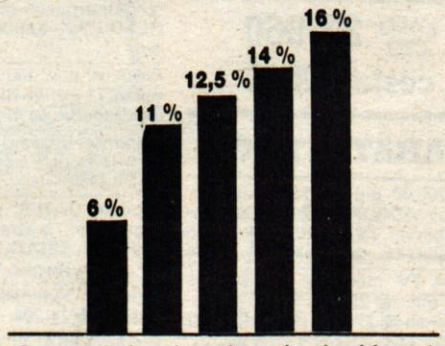

Gorenjska banka d. d., Kranj

ZSMS-jevsko obračanje

Strategija ali potop?

Če je bilo v začetku lanskega novembra, v portoroških dneh čutiti po nekaterih anketah javnega mnenja izredno veliko pripadnost (takrat še) mladinski organizaciji, potem tega zadnje tovrstne ankete ne potrjujejo več. Resda so najboljši in edini pravi lakmusov papir volitve, pa si vseeno velja postaviti sedanjo vlogo ZSMS pod majhen drobnogled.

Očitali so jim marsikaj od mlade partije do zadnjih ostankov realsocialističnega sistema. Če že govorimo o tovrstnih nalepkah, potem pač moramo zapisati tudi drugo plat - ZSMS je (bila?) organizacija, ki je stalno odpirala nov prostor. Ga je sedaj zmanjkalo ali pa so si ga družno razdelili z novimi zvezami?

V osnovi sta možna dva načina razmišljanja - ali je čas ZSMS-ja dokončno minil in stranka takšna, kot je, sodi na smetišče zgodovine ali pa je trenutna bledost organizacije zgolj del volilne strategije ali, kot je pred dnevi ilustrativno rekel eden od njihovih najvišjih predstavnikov - pred odločilnim trenutkom, tekmo, vsak dober športnik planira rahel padec forme.

Res je, da prav za ZSMS velja po eni strani ocena, da so povsem nepredvidljivi in da jih realni volilni prognozerji ne bodo kar tako izpustili izpred oči, res pa je tudi, da gre organizacijo jemati hkrati na dveh ravneh, "ljubljanska centrala" in "občinske organizacije".

Stranka zakona in reda, kot so se opredelili, bo morala gledano v osnovi, v prihodnjih dneh, če bo hotela dobiti resen odstotek volilcev, pokazati veliko več od sicer proklamiranih ciljev, tako na vseslovenski ravni kot v posameznih komunah, torej tudi v gorenjskih občinah, sicer bo njihova politična sredinskost postala predvsem sinonim za zaprašeno coklo.

Vine Bešter

PIZZERIJA ORLI

Teretiše odprto vsak dan od 17 - 24h nedelja prazniki od 16 - 23h